

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

Opole, dnia 17 czerwca 2014 r.

Poz. 1519

UCHWAŁA NR XLII/492/2014 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO

z dnia 3 czerwca 2014 r.

w sprawie ustanowienia Planu Ochrony Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”

Na podstawie art. 18 pkt 20 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 596 z późn. zm.) oraz art. 19 ust. 6a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.), Sejmik Województwa Opolskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na okres 20 lat Plan Ochrony Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” w brzmieniu załącznika nr 1, obejmującego część tekstową oraz załącznika nr 2 obejmującego mapę działań ochronnych.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Opolskiego.

§ 3. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego i wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przewodniczący Sejmiku

Bogusław Wierdak

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XLII/492/2014
Sejmiku Województwa Opolskiego
z dnia 3 czerwca 2014 r.

Rozdział 1

Cele ochrony przyrody Parku

§ 1. Celami ochrony przyrody Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”, zwanego dalej „Parkiem” są:

- 1) w zakresie ochrony przyrody nieożywionej:
  - a) zachowanie charakterystycznych dla typów morfogenetycznych Gór Opawskich i Płaskowyżu Głubczyckiego struktur geologicznych, hydrograficznych i geomorfologicznych, w szczególności różnorodności odsłoneń skalnych, form rzeźby terenu związanych z naturalnymi i antropogenicznymi procesami geomorfologicznymi,
  - b) zachowanie regionalnych i lokalnych geostanowisk reprezentatywnych dla zróżnicowania georóżnorodności terenu Parku,
  - c) zachowanie naturalnego charakteru dolin rzecznych, w szczególności przełomów i koryt górskich potoków: Złotego Potoku, Oleśnicy, Bystrego Potoku i Białej Głuchołaskiej,
  - d) zachowanie i wyeksponowanie walorów geologicznych kamieniołomu Devon;
- 2) w zakresie ochrony gleb:
  - a) zachowanie różnorodności typologicznej pokrywy glebowej,
  - b) zachowanie warunków do występowania naturalnych procesów glebotwórczych,
  - c) przeciwdziałanie erozji wodnej oraz wietrznej, degradującej i dewastującej zasoby glebowe,
  - d) zwiększenie odporności gleb na degradację chemiczną i mechaniczną oraz przeciwdziałanie czynnikom i procesom degradacji, w tym zanieczyszczeniu ze strony nawożenia i stosowania środków ochrony roślin, a także zanieczyszczeniu z emisji przemysłowych i komunikacyjnych,
  - e) ograniczenia dewastacji gleb w procesach zagospodarowania przestrzennego;
- 3) w zakresie ochrony zasobów wodnych wód powierzchniowych i podziemnych oraz ochrony ekosystemów wodnych:
  - a) zachowanie naturalnego systemu hydrogeologicznego i hydrologicznego,
  - b) ochrona ilości zasobów wodnych w warunkach nasilającego się deficytu,
  - c) ochrona jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
  - d) utrzymanie powierzchni siedlisk hydrogenicznych i hydrofilnych, w szczególności w potokach o charakterze górskim,
  - e) ochrona ujęć wód oraz stref ochrony bezpośredniej, pośredniej wewnętrznej i zewnętrznej,
  - f) zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego przy zachowaniu georóżnorodności i bioróżnorodności górskich rzek i potoków,
  - g) utrzymanie funkcjonowania ekosystemów wodnych,
  - h) zachowanie elementów rodzimej różnorodności biologicznej środowisk wodnych, w tym szczególnie cennych i zagrożonych;
- 4) w zakresie ochrony zbiorowisk roślinnych, w tym chronionych siedlisk przyrodniczych:
  - a) zachowanie różnorodności zbiorowisk roślinnych właściwych dla regionu, w tym szczególnie siedlisk przyrodniczych rzadkich i zagrożonych oraz objętych ochroną prawną,

- b) poprawa stanu naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk roślinnych, w tym zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych, łąk świeżych, lasów, borów i zbiorowisk naskalnych,
  - c) zachowanie i podtrzymanie możliwości trwałego funkcjonowania zbiorowisk roślinnych, w tym szczególnie chronionych siedlisk przyrodniczych, poprzez zachowanie właściwego stanu ich ochrony oraz zachowanie łączących je liniowych struktur, pełniących funkcje korytarzy ekologicznych,
  - d) odtwarzanie ekosystemów leśnych o składzie gatunkowym zgodnym z siedliskiem, przebudowa w trakcie użytkowania rębego, drzewostanów monokulturowych całkowicie niezgodnych z siedliskiem oraz zrównoważone użytkowanie ekosystemów leśnych,
  - e) utrzymanie ochrony wybranych stanowisk siedlisk naturalnych - naskalnych i leśnych oraz objęcie ochroną siedlisk szczególnie cennych, a dotychczas niechronionych;
- 5) w zakresie ochrony gatunków roślin i grzybów oraz ich siedlisk:
- a) zachowanie rodzimej różnorodności gatunkowej roślin i grzybów, właściwej dla regionu oraz ich siedlisk, w tym szczególnie gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych,
  - b) objęcie ochroną czynną najcenniejszych stanowisk gatunków roślin naczyniowych takich jak: widłoząb zielony *Dicranum viride*, buławnik mieczolistny *C. longifolia*, pokrzyk wilcza jagoda *Atropa belladonna*, żywiec dziewięciolistny *Dentaria enneaphyllos*, s krzyp olbrzymi *Equisetum telmateia*, turzyca zwisła *Carex pendula*, kosmatka olbrzymia *Luzula sylvatica*, wroniec widlasty *Huperzia selago*, podrzeń żebrowiec *Blechnum spirant*, pióropusznik strusi *Matteucia struthiopteris*, zanokcica północna *Asplenium septentrionale*, jaskier platanolistny *Ranunculus platanifolius*,
szarota norweska *Gnaphalium norvegicum*, wiciokrzew czarny *Lonicera nigra*, storczyk męski *Orchis mascula*,
  - c) ograniczanie rozprzestrzeniania się populacji gatunków obcego geograficznie pochodzenia, w tym szczególnie zagrażających gatunkom rodzimym, takich jak niecierpek gruczołowaty *Impatiens roylei*, rdestowce *Reynoutria sp.*;
- 6) w zakresie ochrony gatunków zwierząt i ich siedlisk:
- a) zachowanie rodzimej różnorodności gatunkowej zwierząt, właściwej dla regionu, w tym szczególnie gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych, takich jak: gryziel *Atypus affinis*, tygrzyk paskowany *Argiope bruennichi*, żagnica torfowa *Aeshna juncea*, trzepla zielona *Ophiogomphus cecilia*, szklarnik leśny *Cordulegaster boltonii*, lecicha południowa *Orthetrum brunneum*, lecicha mała *Orthetrum coerulescens*, modraszek nausitous *Maculinea nausitous*, modraszek telejus *Maculinea teleius*, strzępotek sopłaczek *Coenonympha tullia*, postojak wiesiołkowiec *Proserpinus proserpina*, biegacz pomarszczony *Carabus intricatus*, kostrzeń *Sinodendron cylindricum*, śliz *Barbatula barbatula*, piekielnica *Alburnoides bipunctatus*, głowacz białopłetwy *Cottus gobio*, głowacz przegopłetwy *Cottus poecilopus*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, kumak górski *Bombina variegata*, kumak nizinny *Bombina bombina*, gniewosz plamisty *Coronella austriaca*, żmija zygzakowata *Vipera berus*, bocian czarny *Ciconia nigra*, bocian biały *Ciconia ciconia*, trzmielojad *Pernis apivorus*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, jarząbek *Bonasa bonasia*, derkacz *Crex crex*, zimorodek *Alcedo atthis*, dudek *Upupa epops*, płomykówka *Tyto alba*, puchacz *Bubo bubo*, dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, lerka *Lullula arborea*, pluszcz *Cinclus cinclus*, jarzębatka *Sylvia nisoria*, muchołówka mała *Ficedula parva*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, gąsiorek *Lanius collurio*, ortolan *Emberiza hortulana*, podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros*, mopek *Barbastella barbastellus*, nocek Bechsteina *Myotis bechsteinii*, nocek orzęsiony *Myotis emarginatus*, mroczek pozłocisty *Eptesicus nilssonii*, bóbr europejski *Castor fiber*, popielica *Glis glis*, ryś *Lynx lynx*,
  - b) zachowanie istniejących stanowisk, ostoi i siedlisk rzadkich, zagrożonych i chronionych gatunków zwierząt oraz przywracanie utraconych składników bogactwa gatunkowego,
  - c) utrzymanie powierzchni dotychczas występującej mozaikowatości środowiskowej z dużym udziałem ekotonów, warunkującej bogactwo i różnorodność zgrupowań zwierzęcych,
  - d) utrzymanie lub odtwarzanie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację zwierząt,

- e) ograniczenie wprowadzania i kontrola liczebności gatunków obcego pochodzenia, w szczególności gatunków inwazyjnych, mogących stanowić zagrożenie dla rodzimej fauny, takich jak jenot *Nyctereutes procyonoides* i norka amerykańska *Neovison vis ion*;
- 7) w zakresie ochrony krajobrazów, w tym krajobrazów kulturowych:
- a) wzmocnienie ochrony prawnej zachowanych obiektów dziedzictwa kulturowego oraz rewaloryzacja obiektów zdegradowanych, przy dopuszczeniu ich adaptacji do pełnienia nowych funkcji,
  - b) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości obiektów dziedzictwa kulturowego,
  - c) uwzględnianie zasad ochrony krajobrazów, w tym krajobrazów kulturowych, w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w tym:
  - d) zachowanie osi krajobrazowych i powiązań widokowych, w szczególności obejmujących otwarcia widokowe na grzbiety górskie, a także przełomowe odcinki dolin rzecznych Białej Głuchołaskiej i Złotego Potoku,
  - e) zapewnienie właściwej ekspozycji zabytkom,
  - f) zachowanie historycznych cech zabudowy regionalnej,
  - g) zachowanie charakterystycznych, historycznych układów ruralistycznych,
  - h) niedopuszczenie do rozpraszania zabudowy,
  - i) zachowanie i odtwarzanie charakterystycznych układów zadrzewień, w tym zwłaszcza alei przydrożnych,
  - j) zachowanie elementów kultury ludowej,
  - k) poprawa dostępności do obiektów dziedzictwa kulturowego,
  - l) aktywizacja działań na rzecz powstawania projektów i wspierania inicjatyw dotyczących kreowania nowych form opieki nad zabytkami i krajobrazem kulturowym oraz wykorzystywania ich na rzecz rozwoju regionalnego.

Rozdział 2

Przyrodnicze, społeczne i gospodarcze uwarunkowania realizacji celów ochrony przyrody

§ 2. Przyrodniczymi, społecznymi i gospodarczymi uwarunkowaniami realizacji celów ochrony przyrody Parku są:

- 1) uwarunkowania wynikające z zapisów rozporządzenia Nr 0151/P/18/2006 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006 r. w sprawie Parku Krajobrazowego "Góry Opawskie" (Dz. Urz. Woj. Opolskiego Nr 33, poz. 1135), w tym zwłaszcza w zakresie celów ochrony Parku oraz zakazów obowiązujących na jego obszarze;
- 2) uwarunkowania wynikające z obowiązujących przepisów, w tym planów ochrony lub planów zadań ochronnych, odnoszących się do obiektów i obszarów położonych w granicach Parku, a objętych innymi formami ochrony, w tym zwłaszcza obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody i innych form ochrony, wynikających z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) oraz ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 z późn. zm.);
- 3) uwarunkowania wynikające z obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz innych obowiązujących na obszarze Parku dokumentów planistycznych i strategicznych gmin Prudnik, Głuchołazy i Lubrza, powiatów prudnickiego i nyskiego oraz Województwa Opolskiego;
- 4) umożliwianie zachowania i wzbogacania oraz popularyzacji wartości przyrodniczych, w tym krajobrazowych Parku w warunkach zrównoważonego rozwoju;
- 5) podejmowanie działań na rzecz ochrony i kształtowania wartości krajobrazowych, które powinny dotyczyć zarówno krajobrazów naturalnych jak i historycznie ukształtowanych i tradycyjnych krajobrazów kulturowych;
- 6) preferowanie form działalności społeczno-gospodarczej zgodnej z regionalną tradycją oraz gwarantujących utrzymanie wysokich wartości przyrodniczych, w tym krajobrazowych, to jest:

- a) leśnictwa i gospodarki leśnej zgodnej z potrzebami ochrony przyrody,
  - b) rolnictwa zrównoważonego i ekologicznego,
  - c) obsługi turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz agroturystyki,
  - d) nieuciążliwego dla środowiska przetwórstwa lokalnych zasobów przyrodniczych;
- 7) włączenie problematyki ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych w zakres strategii rozwoju Województwa Opolskiego, powiatów prudnickiego i nyskiego oraz gmin: Prudnik, Głuchołazy i Lubrza, a także uwzględnienie jej w ich polityce przestrzennej;
  - 8) uwzględnienie w przygotowywanych przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu planach gospodarowania wodami oraz warunkach korzystania z wód zlewni, na obszarze których położony jest Park, zaleceń związanych z ochroną wód Parku;
  - 9) realizacja planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Prudnik oraz planów urządzania lasu, gruntów innej własności, zapewniających ochronę wartości przyrodniczych, w tym krajobrazowych w formie przewidzianej przez obowiązujące przepisy prawa;
  - 10) kształtowanie przyjaznych postaw wobec przyrody, jako dziedzictwa i dobra wspólnego, w tym poprzez promocję i udostępnienie turystyczne Parku i prowadzenie działalności dydaktycznej;
  - 11) rozpowszechnianie informacji o najbardziej interesujących obiektach przyrodniczych w zakresie, w którym nie stanowi to zagrożenia dla stanu ich zachowania.

Rozdział 3

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków

§ 3.1. Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych oraz ich skutków:

Lp.	Identyfikacja zagrożeń (I – zagrożenie istniejące, P – zagrożenie potencjalne)	Sposoby eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń i ich skutków
1	2	3
1.	Procesy erozji wodnej i wietrznej powodujące niszczenie pokrywy glebowej, zmiany ukształtowania terenu oraz przyczyniające się do wzrostu degradacji obszaru. (I)	Dostosowywanie sposobów użytkowania do warunków środowiskowych, w tym: - zalesianie lub utrzymywanie roślinności łąkowej na terenach najbardziej narażonych na erozję, - stosowanie orki w poprzek stoku na terenach użytkowanych rolniczo.
2.	Zanieczyszczenie gleb oraz zagrożenie zanieczyszczeniem wód podziemnych związane ze stosowaniem nawozów sztucznych i pestycydów. (I)	Ograniczenia stosowania nawozów sztucznych i pestycydów, promocja rolnictwa ekologicznego i pakietów rolnośrodowiskowych.
3.	Degradacja gleb organicznych w wyniku ich zasypywania i zabudowywania. (I/P)	Kontrola i egzekwowanie przepisów prawa. Wyłączenie wybranych terenów z zainwestowania.
4.	Nielegalne wysypiska śmieci. (I/P)	Likwidacja istniejących nielegalnych wysypisk śmieci. Kontrola i egzekwowanie przepisów prawa.
5.	Obniżanie się poziomu wód gruntowych i osuszenie mokradeł, podtorfień i łąk wilgotnych w wyniku melioracji odwadniających, niewłaściwej gospodarki wodnej oraz zwiększającego się poboru wód podziemnych z indywidualnych ujęć. (I/P)	Likwidacja części rowów melioracyjnych, odstąpienie od ich konserwacji. Odbudowa lub budowa nowych urządzeń piętrzących oraz właściwa ich eksploatacja. Rozbudowa zbiorczych systemów zaopatrzenia w wodę oraz podłączenie do nich odbiorców, przy jednoczesnej likwidacji ujęć indywidualnych.

6.	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych spowodowane dopływem ścieków bytowo-gospodarczych, a także spływami powierzchniowymi z obszarów użytkowanych rolniczo i obszarów zabudowanych. (I/P)	Uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej w Parku i jego sąsiedztwie. Kontrola szczelności szamb oraz wywozu ścieków z gospodarstw domowych. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów ochronnych roślinności. Ograniczenie zużycia nawozów sztucznych, gnojowicy i pestycydów do niezbędnego minimum, uwzględniającego nachylenie stoków, własności ochronne profilu glebowego przed migracją zanieczyszczeń i ochronę zasobów wód powierzchniowych i podziemnych.
7.	Upraszczenie mozaikowatej struktury przestrzennej terenów otwartych rolnych na skutek wzrostu intensywności uprawiania, w szczególności zamiana trwałych użytków zielonych na grunty orne. (P)	Propagowanie ekstensywnych systemów gospodarowania w oparciu o środki z programów rolnośrodowiskowych i innych.
8.	Zabudowa lądowych ekosystemów nieleśnych. (I/P)	Wyłączenie z zabudowy cennych lądowych ekosystemów nieleśnych.
9.	Naturalna sukcesja powodująca zarastanie łąk i innych terenów otwartych, w tym Klasztornej Góry. (I/P)	Koszenie i karczowanie łąk, a następnie poddanie trwałemu użytkowaniu ekstensywnemu. Okresowe karczowanie drzew i krzewów.
10.	Nieprawidłowy dobór zabiegów gospodarczych w zakresie gospodarki łąkarskiej, takich jak wprowadzanie mieszanek traw pastewnych i zbyt wczesne koszenie. (I/P)	Rezygnacja z wprowadzania na łąki świeże i wilgotne mieszanek traw pastewnych. Maksymalne możliwe opóźnienie terminu koszenia łąk wilgotnych, dla umożliwienia zakończenia cyklu rozwojowego storczykowatych oraz ptaków lęgających się na łąkach.
11.	Zaorywanie łąk i pastwisk. (I)	Utrzymanie łąk i pastwisk jako trwałych użytków zielonych z uwzględnieniem korzyści wynikających z programów rolnośrodowiskowych.
12.	Przerywanie połączeń ekologicznych oraz izolacja poszczególnych kompleksów Parku wskutek zabudowy nowych terenów. (I/P)	Uwzględnienie połączeń ekologicznych w polityce przestrzennej gmin, w tym wyłączenie z zabudowy korytarzy ekologicznych.
13.	Wycinka zadrzewień i zakrzewień śródpolnych w celu zwiększenia powierzchni gruntów lub ich komasacji. Wycinka drzew i krzewów wzdłuż dróg i cieków w trakcie prac związanych z ich konserwacją lub modernizacją. (I/P)	Wprowadzenie programu ochrony zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych oraz przydrożnych. Wyznaczenie i rozbudowa sieci korytarzy ekologicznych.
14.	Eliminacja martwego, stojącego i leżącego drewna, wykrotów i złomów w ramach zabiegów prowadzonych zarówno w lasach jak i w parkach, prowadzące do zubożenia fauny związanej z martwym i rozkładającym się drewnem, w szczególności fauny bezkręgowców saproksylicznych. (I/P)	Zapewnienie larwom owadów saproksylicznych zróżnicowanego rodzajowo materiału żywicielskiego poprzez pozostawianie korzeni, konarów, gałęzi, wierchołków, itd., w różnym stopniu rozkładu - materiał obumierający, martwy, wstępnie rozkładający się, butwiejący, w różny sposób rozmieszczony przestrzennie, poprzez realizację planu urządzenia lasu i stosownych wytycznych dotyczących prowadzenia gospodarki leśnej w Lasach Państwowych. Ograniczenie prac pielęgnacyjnych w parkach polegających na „leczeniu” lub usuwaniu starych, dziuplastych drzew, o ile nie wynika to ze względów bezpieczeństwa.

15.	Ekspansja i celowe wprowadzanie obcych geograficznie i synantropijnych gatunków roślin, szczególnie niecierpka gruczołowatego <i>Impatiens glandulifera</i> rdestowców <i>Reinoutria</i> sp. sp. i zwierząt: norki amerykańskiej <i>Mustela vison</i> i jenota <i>Nyctereutes procyonoides</i> . (I/P)	Stopniowa eliminacja obcych gatunków inwazyjnych, zagrożających gatunkom rodzimym. Nie lokalizowanie w obrębie Parku oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie ferm zwierząt futerkowych.
16.	Wzmoczona penetracja obrzeży cieków i zbiorników wodnych, skutkująca płoszeniem ptaków, zwłaszcza w sezonie lęgowym. (I/P)	Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i wprowadzenie pasów roślinności.
17.	Zaśmiecanie terenu Parku, m.in. w obszarach koncentracji ruchu turystycznego i rekreacji. (I/P)	Zwiększenie efektywności gospodarki odpadami (np. większa liczba kontenerów i pojemników na odpady). Skuteczne egzekwowanie prawa. Rozwijanie programów edukacji ekologicznej.
18.	Przekształcenia historycznych układów przestrzennych wsi na skutek dowolnych wtórnych podziałów parcelacyjnych. Rozrastanie się zabudowy poza tereny zainwestowane z równoczesną degradacją i zanikaniem zabudowy wewnątrz terenów osiedlowych. Pojawianie się tendencji powodujących zmniejszanie otwartych, niezabudowanych przestrzeni pomiędzy poszczególnymi jednostkami osadniczymi. (I/P)	Zastosowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i standardów architektoniczno-urbanistycznych określonych w planie ochrony. Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w szczególności obejmujących tereny całych wsi.
19.	Nieodpowiednie remonty i adaptacje bez uwzględnienia tradycji budowlanych i architektonicznych oraz stylu regionalnego. (I/P)	Stworzenie katalogu i zaleceń dla inwestorów na obszarze Parku oraz innych opracowań propagujących architekturę regionalną, w tym ukazujących dobre i złe przykłady działań. Edukacja mieszkańców i upowszechnienie wiedzy o historii obszaru, poprzez szkolenia, imprezy okolicznościowe, konferencje, a także wprowadzenie tablic i znaków informacyjnych.
20.	Destrukcja i dewastacja zabytków architektury, parków podworskich, alei zabytkowych i cmentarzy. (I/P)	Skuteczne egzekwowanie prawa. Zwiększenie nadzoru przez służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Pomoc w wyszukiwaniu nowych funkcji dla obiektów zabytkowych, w tym promocja programów, które umożliwiają pozyskanie środków finansowych na remonty i adaptacje.
21.	Powstawanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazów naturalnych i krajobrazów kulturowych, w tym zakłócenia osi i panoram widokowych na zespoły zabytkowe obniżające ich walory ekspozycyjne. (I/P)	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ustaleń planu ochrony.

22.	Ekspansja obcego architektonicznie, bezstylowego, szepcącego krajobraz budownictwa mieszkaniowego, rekreacyjnego i usługowego. (I/P)	Zastosowanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego standardów architektoniczno-urbanistycznych określonych w planie ochrony. Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w szczególności obejmujących tereny całych wsi. Zwiększenie nadzoru przez służby Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz przez Powiatowych Inspektorów Nadzoru Budowlanego, a także Społecznych Opiekunów Zabytków. Podnoszenie świadomości ludzkiej w dziedzinie ochrony zabytków poprzez m.in. działania popularyzatorskie czy też edukację szkolną.
23.	Wzrastający ruch samochodowy w sezonie letnim, przy niewielkiej, w stosunku do potrzeb liczbie miejsc parkingowych. (I/P)	Zorganizowanie większej liczby parkingów, w tym zwłaszcza w Jarnołówku i Pokrzywniej.
24.	Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do atmosfery ze skupisk niskiej emisji z indywidualnych palenisk gospodarstw domowych. (I)	Zabiegi poprawiające higienę atmosfery poprzez podłączanie indywidualnych gospodarstw domowych do zbiorczych systemów zaopatrzenia w gaz lub zmianę paliw na mniej emisyjne.
25.	Możliwość zanieczyszczania wód podziemnych i powierzchniowych z nieszczelnych szamb, nieprawidłowo składowanych nawozów organicznych i sztucznych oraz środków ochrony roślin (pestycydów). (P)	Egzekwowanie istniejącego prawa. Realizacja kanalizacji wsi Jarnołówek i Pokrzywna.
26.	Eksploatacji złoża Dewon – Pokrzywna w Jarnołówku powodująca emisję pyłów i hałasu na obszar Parku oraz zniszczenie powierzchni ziemi i degradację krajobrazu. (I)	Odpowiednie planowanie eksploatacji obszaru górniczego, w tym szczególnie w zakresie ograniczania emisji pyłów oraz degradacji krajobrazu.
27.	Rozszerzenie eksploatacji złoża Dewon – Pokrzywna oraz uruchomienie eksploatacji złoża Dewon - Pokrzywna 2 powodujące degradację krajobrazu, zniszczenie powierzchni ziemi, w tym siedlisk naturalnych i półnaturalnych oraz cennych przyrodniczo siedlisk antropogenicznych, które wykształciły się w obrębie wyrobiska. (P)	Uwzględnienie w planach eksploatacji i rekultywacji obszaru górniczego potrzeby zachowania walorów przyrodniczych terenów otwartych, w tym oczek wodnych i odsłoniętych skał, a także uwzględnienie potrzeb ochrony krajobrazu. Opracowanie na podstawie szczegółowego rozpoznania terenowego, planu ochrony walorów krajobrazowych i planu kompensacji przyrodniczych zniszczonych siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków. Uwzględnienie w planach rozszerzenia eksploatacji, uwarunkowań wynikających z występowania chronionych siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, w tym także zasiedlających siedliska antropogeniczne, które wykształciły się w obrębie wyrobiska, oraz potrzeb ochrony walorów krajobrazowych i struktury ekologicznej Docelowo, po zakończeniu eksploatacji złoża i przeprowadzeniu szczegółowej inwentaryzacji przyrodniczej, objęcie dodatkową formą ochrony prawnej najcenniejszych fragmentów pod względem geologicznym, florystycznym i faunistycznym oraz krajobrazowym.

2. Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń zewnętrznych oraz ich skutków:

Lp.	Identyfikacja zagrożenia (I – zagrożenia istniejące, P – zagrożenia potencjalne)	Sposoby eliminacji lub ograniczenia istniejących i potencjalnych zagrożeń i jego skutków
1	2	3
1.	Presja urbanizacyjna w bezpośrednim otoczeniu Parku powodująca dalszą fragmentację terenów otwartych, zmniejszenie różnorodności biologicznej, pogorszenie walorów ekspozycji na Park oraz wzrost ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych na obszar Parku oraz zmniejszanie arealu lub zanikanie siedlisk i stanowisk rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. (I/P)	Racjonalne planowanie stref dopuszczalnej zabudowy w ramach procedury sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uwzględniającej cele ochrony Parku. Wyznaczenie stref ochrony ekspozycji i wdrożenie dla nich zasad zagospodarowania zgodnie z zapisami planu ochrony. Uzbrojenie terenu w techniczną infrastrukturę ochrony środowiska.
2.	Punktowe zrzuty ścieków bytowo-gospodarczych do wód powierzchniowych przepływających przez obszar Parku oraz spływy powierzchniowe z obszarów użytkowanych rolniczo i obszarów zabudowanych. (I/P)	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej. Kontrola szczelności szamb oraz wywozu ścieków z gospodarstw domowych. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych poprzez wyłączenie ich z użytkowania i wprowadzenie pasów roślinności.
3.	Eksploatacja surowców mineralnych powodująca imisję pyłów oraz hałasu na obszar Parku. (I/P)	Odpowiednie planowanie eksploatacji obszaru górniczego, w tym szczególnie w zakresie ograniczania emisji pyłów. Lokalizowanie, w miarę możliwości urządzeń emitujących hałas w miejscach obniżonych lub zasłoniętych roślinnością wysoką.

Rozdział 4

Obszary realizacji działań ochronnych

§ 4.1. W obrębie Parku wyznacza się następujące obszary realizacji działań ochronnych, zwane dalej strefami:

- 1) A – strefy istniejących obszarów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów lub obiektów o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych:
  - a) AR – istniejące rezerwaty przyrody,
  - b) AP - istniejące pomniki przyrody,
  - c) APP – inne obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony przyrody,
  - d) AK – istniejące strefy ochrony kulturowej:
    - AKZ – obiekty wpisane do rejestru lub ewidencji zabytków,
    - AKB – planistyczna strefa „B” ochrony konserwatorskiej,
    - AKE – planistyczna strefa „E” ochrony ekspozycji,
    - AKK – planistyczna strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego,
    - AKOW – planistyczna strefa „OW” obserwacji archeologicznej,
    - AKW - planistyczna strefa „W” ochrony archeologicznej,
  - e) APK – inne obiekty lub obszary o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony:
    - APKZ – obiekty proponowane do wpisu do rejestru zabytków,
    - APKB – proponowana planistyczna strefa „B” ochrony konserwatorskiej,

- APKE – proponowana planistyczna strefa „E” ochrony ekspozycji,
- APKOW – proponowana planistyczna strefa „OW” obserwacji archeologicznej;

2) B – pozostałe strefy działań ochronnych:

a) BS – strefy utrzymania istniejącego sposobu użytkowania terenu w celu:

- BSI – zachowania tradycyjnego krajobrazu rolniczego i innych terenów otwartych,
- BSII - zachowania krajobrazu leśnego,
- BSIII – zachowania wód, obszarów podmokłych i stref źródliskowych,

b) BK — strefy zmiany istniejącego stanu środowiska przyrodniczego lub kulturowego poprzez wywołanie ukierunkowanych procesów:

- BKI – strefy przeciwdziałania zmniejszaniu i fragmentacji terenów otwartych, w tym łąkowych, torfowiskowych i murawowych, w wyniku samoistnej sukcesji lasu lub celowego zalesiania,
- BKII – strefy modyfikacji gospodarki leśnej,
- BKIII – strefy dopuszczalnego zainwestowania - obszary zainwestowane lub wskazane do zainwestowania, w tym:
  - - BKIIIA – obszary wskazane do zainwestowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zalecane do zmiany ustaleń,
  - - BKIIIB – obszary dopuszczalnego zainwestowania w przypadku utraty wartości przyrodniczych,
- BKIV – obszary lub obiekty zdegradowane, wymagające przekształceń funkcjonalno-przestrzennych istniejącego użytkowania,
- BKV – strefy utrzymania lokalnych szlaków migracji zwierząt,
- BKVI – strefa ochrony ekspozycji na obszar Parku.

2. Lokalizację stref działań ochronnych wskazano na mapie, stanowiącej załącznik nr 2 do uchwały sejmiku Województwa Opolskiego w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”.

Rozdział 5

Zakres prac związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu

§ 5. Określa się następujący zakres prac w sferze prawnej związanych z ochroną przyrody i kształtowaniem krajobrazu:

- 1) zaleca się, w celu pełniejszej i bardziej skutecznej ochrony ekosystemów Parku wraz z charakterystycznymi dla nich zbiorowiskami roślinnymi oraz gatunkami roślin, zwierząt i grzybów, objęcie dodatkowymi formami ochrony prawnej następujących obszarów o najwyższych wartościach przyrodniczo - krajobrazowych:

Lp.	Kod strefy	Proponowana nazwa i zalecana forma ochrony [REZ – rezerwat przyrody; UE – użytek ekologiczny; SD – stanowisko dokumentacyjne; ZPK – zespół przyrodniczo-krajobrazowy]	Lokalizacja i orientacyjna powierzchnia	Charakterystyka
1	2	3	4	5
1.	APP_1	REZ „Gwarkowa Perc”	Stary kamieniołom oraz sztolnia zlokalizowane przy drodze i szlaku z Pokrzywnej na Biskupią Kopę, w tym oddz. 205a Obręb Prudnik, Nadleśnictwo Prudnik (2,18 ha).	Niewielki kamieniołom z kilkunastometrowymi ścianami skalnymi oraz sztolnia po eksploatacji kruszców. Najważniejsze walory geologiczne związane są z występującymi odsłonięciami łupków fyllitowych, charakterystycznych dla warstw an-

				delskohorskich. Na ścianach można zaobserwować przebieg zjawisk tektonicznych, w tym wielopłaszczyznowe fałdowania. Sztolnia jest miejscem schronienia kilku gatunków nietoperzy: podkowca małego <i>Rhinolopus hipposideros</i> , nocka dużego <i>Myotis myotis</i> , nocka Natterera <i>Myotis nattereri</i> , nocka rudego <i>Myotis daubentonii</i> , mroczka poźlocistego <i>Eptesicus nilssonii</i> i gacka brunatnego <i>Plecotus auritus</i> . W 1993 roku otwór wejściowy sztolni został zamknięty kratą przez Zarząd Opolskich Parków Krajobrazowych, co skutecznie zabezpiecza zimujące w niej nietoperze.
2.	APP_2	UE "Wieszczyna"	Kompleks łąk położony na południowy-wschód od Moszczanki (2,49 ha).	Jest to obecnie rozczłonkowany kompleks wilgotnych łąk ze związków <i>Calthion</i> i <i>Molinion</i> . Na niewielkich fragmentach wykształciła się łąka bagienna <i>Scirpetum sylvatici</i> . Łąki są dobrze wykształcone.
3.	APP_3	UE "Kumak"	Fragmenty łąk i stawki położone w północnej części Jarnołówka za cmentarzem parafialnym (0,26 ha).	Obszar ten zawiera dwa niewielkie zbiorniki wodne będące siedliskiem kumaka górskiego <i>Bombina variegata</i> . W sąsiedztwie stawów znajdują się ostatnie w Jarnołówku dobrze wykształcone zbiorowiska łąk wilgotnych <i>Molinion</i> oraz <i>Arrhenatherion</i> . Występuje tu m.in. kukułka szerokolistna <i>Dactylorhiza majalis</i> oraz kosłek dwupienny <i>Valeriana dioica</i> - gatunek zagrożony w województwie opolskim. Lokalna ostoja zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym.
4.	APP_4	UE „Jarnołówek”	Wilgotne łąki, zarośla i nieużytki położone przy drodze z Jarnołówka do Głuchołaz (5,14 ha).	Siedlisko występowania kumaka górskiego <i>Bombina variegata</i> .
5.	APP_5	UE „Za tamą”	Południowo-zachodnia część Jarnołówka (34,71 ha).	Siedlisko występowania kumaka górskiego <i>Bombina variegata</i> .
6.	APP_6	SD „Karliki”	Pas wychodni skalnych na prawym brzegu doliny Złotego Potoku na odcinku między Jarnołówkiem i Pokrzywną oraz skałki przy niebieskim szlaku turystycznym między Jarnołówkiem i Rozdrożem Pod Piekielkiem, w tym oddz. 204b Obręb Prudnik, Nadleśnictwo Prudnik (2,57 ha).	Skałkowe wychodnie skalne zbudowane z utworów warstw andelskohorskich, wśród których występują łupki meta-pyłowcowo-ilaste, metaszarogłazy, zlepieńce i zieleńce. Utwory o bardzo złożonej i ciekawej tektonice. Obszar występowania zbiorowiska mszysto-paprociowego <i>Hypno-Polypodietum</i> .

7.	APP_7	SD „Karolinki”	Pas skalny występujący w dwóch grupach położonych na południowym zboczu góry Krzyżówka - pierwsza, oraz na południowo-zachodnim zboczu góry Olszak - druga, w tym oddz. 182m, 183a,b,c,d Obręb Prudnik, Nadleśnictwo Prudnik (2,02 ha).	Stanowisko zbudowane jest ze skał warstw andelohorskich, do których należą meta-pyłowce-ilaste, meta-szarogłazy i zlepierce metamorficzne. Ich szczegółowe opisy tzn. skład mineralny, wykształcenie, stopnie przeobrażeń, stopnie zaangażowania tektonicznego, sposób zalegania jest podobny jak w strefie APP_6 „Karliki”. Obszar występowania zbiorowiska mszysto-paprociowego <i>Hypno-Polypodium</i> .
8.	APP_8	SD „Kwarcowa skałka”	Cicha Dolina, lewy brzeg Bystrego Potoku nad polaną z kapliczką, w tym oddz. 204c Obręb Prudnik, Nadleśnictwo Prudnik (0,08 ha).	Rozmiary skały: wysokość 4,60 m, szerokość 1,30 m, długość 3,0 m. Skałka jest monomineralna i składa się wyłącznie z kwarcu barwy białej. Na powierzchniach zewnętrznych skała otulona jest łupkami meta-pyłowcowo-ilastymi. Wietrzeje na kolor jasnoszary, miejscami słabo pomarańczowy, rdzawy w wyniku niewielkiej zawartości związków żelaza.
9.	APP_9	SD „Piekiełko”	Stary kamieniołom łupka fyllitowego położony w lesie na północnych skłonach Biskupiej Kopy przy ścieżce przyrodniczej prowadzącej z Jarnołtówka do Rozdroża pod Piekiełkiem, w tym oddz. 205c Obręb Prudnik, Nadleśnictwo Prudnik (0,11 ha).	Na odsłonięciach ścian kamieniołomu występują serie łupków meta-pyłowcowo-iłowcowych (łupków fyllitowych) o bardzo złożonych strukturach fałdowań. Charakterystyczne jest wyraźne drobne warstwowanie i laminacja łupka, a także fałdy różnej generacji. Obszar występowania ciepłolubnych zbiorowisk naskalnych z <i>Asplenium septentrionale</i> .
10.	APP_10	SD „Przydrożne skałki”	Grupa skałkowych wychodni warstw andelkohorskich ciągnąca się na przestrzeni ok. 300-400 m zlokalizowana wzdłuż drogi z Moszczanki do Pokrzywnej ok. 500-900 m przed pierwszym mostem nad Złotym Potokiem, w tym oddz. 181a,c,f Obręb Prudnik, Nadleśnictwo Prudnik (1,07 ha).	Skały zbudowane są ze wzajemnie przeławicujących się łupków meta-pyłowcowo-iłowcowych, metamułowców z otoczkami oraz zmetamorfizowanych piaskowców z domieszkami żwirów oraz fragmentami łupków. Dominującą w kompleksie skałą są łupki fyllitowe. Skały charakteryzują się silnym sfałdowaniem w kilku płaszczyznach. Obszar występowania ciepłolubnych zbiorowisk naskalnych z <i>Asplenium septentrionale</i> .
11.	APP_11	SD „Skały nad Białką”	Wychodnie skalne na stromych zboczach doliny Białej Głucholańskiej, na odcinku jej przełomu przez Górę Chrobrego, do granicy z rezerwatem Nad Białką (2,07 ha).	W naturalnym podcięciu erozyjnym rzeki na jej przełomowym odcinku występują drobnoziarniste gnejsy biotytowe o bardzo drobnej laminacji, łupliwe, kruche. Mają barwę szarą, zwiertzałe są rdzawoszare. Lokalnie występują żyły kwarcowe i oczka kwarcu, gdzie-

				niegdzie amfibolity. Występujące na odcinku przy granicy państwa skały uznawane są za najstarsze na Opolszczyźnie. Należą do jednostki rejvizkiej. Obszar występowania zbiorowiska mszysto-paprociowego <i>Hypno-Polypodietum</i> .
12.	APP_12	SD „Skały przy sztolni”	Wschodnie skalne przy promenadzie spacerowej w Głuchołazach na zachód od mostu kolejowego nad Białą Głuchołaską przy kilkunastometrowej sztolni (0,71 ha).	Urozmaicone utwory łupkowo-kwarcytowe z partiami łupków biotytowo-muskowitowych występujących na przemian z szarym, zrekrystalizowanym kwarcytem oraz łupkami kwarcytowymi. Charakterystyczne liczne żyłki, żyły i soczewy kwarcowe do kilkunastu centymetrów, zgodne i niezgodne z foliacją łupków. Jedno z najlepszych odsłoneń łupków kwarcytowych warstw vrbneńskich na Opolszczyźnie.
13.	APP_13	SD "Sztolnia przelotowa nad Białą Głuchołaską"	Sztolnia przy promenadzie spacerowej w zdrojowej części Głuchołaz kilka metrów od koryta rzeki Biała Głuchołaska (0,01 ha).	W sztolni odsłaniają się kwarcyty, łupki kwarcytowe i łyszczkowe poprzecinane żyłami kwarcytowymi, kwarcowo-skaleniovymi i pegmatytowymi. Utwory były eksploatowane ze względu na zawartość sfalerytu, chalkopiryty, galenitu i złotonośnego piryty. Obszar występowania zbiorowiska mszysto-paprociowego <i>Hypno-Polypodietum</i> .
14.	APP_14	SD „Zbylut”	Stoki Góry Zbylut przy drodze leśnej z Trzebiny do Dębowca, w tym oddz. 150g Obręb Prudnik, Nadleśnictwo Prudnik (0,33 ha).	Nieczynny kamieniołom zlokalizowany w lesie na stokach Góry Zbylut. Na 3-8 m ścianach kamieniołomu odsłaniają się kompleksy dolnokarbońskich łupków w warstewkach od kilku milimetrów do kilku centymetrów, a także gruboławicowe piaskowce. Podrzednie występują mułowce. Niezwykle interesująca jest tektonika fałdowa występujących utworów.
15.	APP_15	SD „Żabie Oczko”	Północno-zachodnie zbocze góry Olszak. Przy ścieżce dydaktycznej z Jarnołówka przez Żabie Oczko i Olszak do Pokrzywnej oraz przy niebieskim szlaku turystycznym z Jarnołówka do Pokrzywnej, w tym oddz. 182g Obręb Prudnik, Nadleśnictwo Prudnik (0,18 ha).	Odsłonecia skalne warstw andełhorskich wykształconych w tym miejscu jako meta-szarogłazy i metapyłowce-ilaste oraz stare wyrobisko górnicze ze stawem o nazwie „Żabie Oczko” o powierzchni 600 m ² . Wysokość ścian wyrobiska dochodzi od kilku do 17 metrów ponad powierzchnię wody. Staw jest typem zbiornika bezodpływowego, zasilany wyłącznie wodami deszczowymi. W zbiorniku bardzo licznie gromadzi się detrytus roślinny w postaci gałęzi, czasami całych drzew i najliczniej liści opadłych w okresie jesiennym;

				latem lustro wody pokryte jest rzęsą wodną. Staw jest ważnym miejscem rozrodu płazów, w tym traszki górskiej <i>Triturus alpestris</i> oraz wodnych bezkręgowców, głównie ważek <i>Odonata</i> . Obszar występowania zbiorowiska mszysto-paprociowego <i>Hypno-Polypodietum</i> .
16.	APP_16	SD „Żegnalce”	Źródło oraz wysięki ze skał zlokalizowanych przy stromej krawędzi doliny Białej Głuchołaskiej koło parkingu i sztolni (0,01 ha).	Szczelinowe źródła ze zmetamorfizowanych skał dolnodewońskich budujących masyw Góry Chrobrego. Wody charakteryzują się dużą wydajnością i bardzo ciekawym składem mikroelementów. Są pozyskiwane przez turystów i ludność. Obok obudowanego ujęcia źródła liczne wysięki i wycieki spływające po skałach.
17.	APP_17	ZPK „Przełom Białej Głuchołaskiej”	Przełom Białej Głuchołaskiej przez metamorficzne utwory dolnodewońskie i proterozoiczne zlokalizowany na terenie miasta między granicą Państwa i zabudową centralnej części Głucholaz (72,17 ha).	Największy i najbardziej spektakularny przełom rzeczny na Opolszczyźnie. Charakterystyczne silne przewężenie doliny i przyspieszenie nurtu rzeki oraz wysokie skarpy na granicy doliny częściowo wystające strome wychodnie skalne o wysokości kilkunastu metrów wprost z koryta rzecznej. Skrzydła przełomowej doliny niesymetryczne. Wyraźnie wyższe i bardziej strome skrzydło prawostronne na granicy ze wzniesieniem Góry Chrobrego.
18.	APP_18	ZPK „Przełom Złotego Potoku”	Przełom Złotego Potoku przez metamorficzne utwory warstw andelskohorskich między Jarnołówkiem i Moszczanką na północ od masywu Biskupiej Kopy i na południe od masywu Olszaka, w tym oddz. 181a,cf,i, 182h,i,l,m, 183a,b,c,d, 197a,b,c,d, 198a,b,c,d,g, 204a,b,c,h,i,l Obręb Prudnik, Nadleśnictwo Prudnik (133,38 ha).	Drugi pod względem wielkości, równie spektakularny przełom rzeczny w Górach Opawskich i na Opolszczyźnie. Charakterystyczne silne przewężenie doliny i przyspieszenie nurtu rzeki oraz wysokie krawędzie erozyjne z niemal pionowymi ścianami skalnymi na granicy doliny. Na wielu odcinkach wystające strome wychodnie skalne o wysokości kilkunastu metrów. Skrzydła przełomowej doliny symetryczne. Na odcinku wyżej położonym w Jarnołówku dolina bardziej wąska, wraz z biegiem Złotego Potoku ulega poszerzeniu.
19.	APP_19	ZPK "Prudnik Las"	Północno-wschodnie stoki Klasztornej Góry na południe od Prudnika, w tym oddz. 147i Obręb Prudnik, Nadleśnictwo Prudnik (11,40 ha).	Rozległy obszar mozaiki krajobrazowej, z przewagą terenów nieużytków oraz zadrzewień, charakteryzujący się bardzo wysokimi walorami fizjonomicznymi krajobrazu, mający też duże znaczenie kulturowe.

20.	APP_20	PP „Głaz narzutowy”	Cicha Dolina, lewy brzeg Bystrego Potoku nad polaną z kapliczką, w oddz. 204d Obręb Prudnik, Nadleśnictwo Prudnik (obiekt punktowy).	Rozmiary głazu: obwód 4.60 m, wysokość 0,83 m, szerokość 1,20 m, długość 1,70 m. Głaz jest typowym granitoidem, w składzie mineralnym dominuje kwarc, skalenie i bardzo licznie biotyt. Wśród minerałów ciemnych występują pirokseny i amfibole. Łyszczyków jest bardzo mało. Głaz wietrzeje na kolor od jasno do ciemnoszarego.
-----	--------	---------------------	--	--

2) zaleca się, w celu pełniejszej i bardziej skutecznej ochrony krajobrazów kulturowych Parku, objęcie dodatkowymi formami ochrony prawnej lub planistycznej następujących obszarów i obiektów o najwyższych wartościach kulturowych:

- a) APKZ_1 proponowany wpis do rejestru zabytków: Pensjonat „Polonia 4” ul. Lompy 1 w Głuchołazach,
- b) APKZ_2 proponowany wpis do rejestru zabytków: Pensjonat „Polonia 5” ul. Lompy 1 w Głuchołazach,
- c) APKZ_3 proponowany wpis do rejestru zabytków: kapliczka murowana w Jarnołówku stojąca przy domu nr 112,
- d) APKZ_4 proponowany wpis do rejestru zabytków: schronisko na Przedniej Kopie,
- e) APKZ_5 proponowany wpis do rejestru zabytków: sanatorium Aleksandrówka w Jarnołówku,
- f) APKZ_6 proponowany wpis do rejestru zabytków: kapliczka słupowa w Jarnołówku,
- g) APKZ_7 proponowany wpis do rejestru zabytków: kamień graniczny w Dębowcu,
- h) APKZ_8 proponowany wpis do rejestru zabytków: kamień graniczny w Podlesiu,
- i) APKB_1 powiększenie istniejącej strefy konserwatorskiej B w Głuchołazach przy ul. Andersa,
- j) APKB_2 utworzenie strefy B ochrony konserwatorskiej w rejonie ul. Lompy w Głuchołazach,
- k) APKB_3 utworzenie strefy B ochrony konserwatorskiej w miejscowości Jarnołówki,
- l) APKB_4 utworzenie strefy B ochrony konserwatorskiej w miejscowości Dębowiec,
- m) APKB_5 utworzenie strefy B ochrony konserwatorskiej w miejscowości Dębowiec-Wieszczyna,
- n) APKE_1 utworzenie strefy ochrony ekspozycji E na zespół klasztorny o.o. Franciszkanów Prudnik – Las,
- o) APKE_2 utworzenie strefy ochrony ekspozycji E na Jarnołówki wraz zespołem dworsko-parkowym,
- p) APKE_3 utworzenie strefy ochrony ekspozycji E na Podlesie-Gęstwina i kościół parafialny p.w. Św. Jerzego w Podlesiu,
- q) APKE_4 utworzenie strefy ochrony ekspozycji E na Jarnołówki, w tym na kościół parafialny p.w. Św. Bartłomieja,
- r) APKE_5 utworzenie strefy ochrony ekspozycji E na domy zdrojowe w Głuchołazach ul. Lompy,
- s) APKE_6 – utworzenie strefy ochrony ekspozycji E na Konradów,
- t) APKE_7 – utworzenie strefy ochrony ekspozycji E na Moszczankę,
- u) APKE_8 – utworzenie strefy ochrony ekspozycji E na Wieszczynę,
- v) APKOW_1 utworzenie strefy obserwacji archeologicznej OW w miejscowości Jarnołówki,
- w) APKOW_2 utworzenie strefy obserwacji archeologicznej OW w miejscowości Dębowiec,
- x) APKOW_3 utworzenie strefy obserwacji archeologicznej OW w miejscowości Dębowiec-Wieszczyna.

§ 6.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną zasobów abiotycznych i gleb odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) przeciwdziałanie procesom erozji wietrznej i wodnej gleb oraz ich ochronę przed zanieczyszczeniami, poprzez utrzymanie i tworzenie pasów roślinności niskiej i wysokiej wzdłuż dróg i miedz śródpolnych oraz na zarośniętych rowach odwadniających na terenach łąk i turzycowisk;
- 2) nieprowadzenie prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyłączeniem obszarów objętych eksploatacją złóż;
- 3) niepozyskiwanie próbek skał oraz minerałów bezpośrednio ze ścian skalnych za wyjątkiem próbek pobieranych w celach naukowych oraz obszarów objętych eksploatacją złóż;
- 4) nieużywanie ciężkiego sprzętu w trakcie prac leśnych i rolnych na obszarze pokryw gruzowych oraz w sąsiedztwie wychodni skalnych i odkrywek geologicznych, w celu uniknięcia dewastacji rzeźby terenu;
- 5) likwidację i rekultywację nielegalnych miejsc eksploatacji surowców mineralnych i wysypisk odpadów;
- 6) niezasypywanie naturalnych i sztucznych odsłoneń skał podłoża, za wyjątkiem sytuacji w których prowadziłyby to do erozji pokrywy glebowej na obszarach użytkowanych przez gospodarkę rolną lub leśną oraz obszarów objętych eksploatacją złóż;
- 7) ograniczenie wprowadzania nowej zabudowy w obrębie form rzeźby stanowiących wyróżniające się elementy w krajobrazie;
- 8) przeprowadzenie szczegółowych badań gleboznawczych, jako podstawy do wyłączenia z wprowadzania nowej zabudowy obszarów, gdzie występują dobrze wykształcone i nieprzekształcone profile glebowe;
- 9) nieprzeznaczanie gruntów, na których występują gleby chronione w rozumieniu ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U z 2013r. poz. 1205 z późn. zm.) na cele nierolnicze lub nieleśne;
- 10) kontynuowanie rozpoznania oraz badań naukowych dokumentujących walory abiotyczne i glebowe, w tym zwłaszcza w zakresie budowy geologicznej i morfologicznej;
- 11) dbanie o czystość w zakresie usuwania odpadków pozostawianych przez turystów;
- 12) minimalizację zanieczyszczenia atmosfery przez niską emisję;
- 13) minimalizację zanieczyszczeń atmosfery w wyniku emisji pyłów podczas eksploatacji i przerobu surowców skalnych.

2. W strefach APP_6-15 zaleca się usuwanie części zwietrzelin, inicjalnych gleb oraz roślinności z cennych naukowo i dydaktycznie odsłoneń skalnych, o ile nie stoi to w sprzeczności z interesami ochrony przyrody żywej oraz bieżące usuwanie śmieci.

3. W strefie APP_14 zaleca się usunięcie roślinności z dna kamieniołomu celem jego udostępnienia.

4. W obszarze objętym eksploatacją złoża Dewon-Pokrzywna i Dewon-Pokrzywna 2 zaleca się uwzględnienie w trakcie rekultywacji terenu, potrzeb ochrony unikalnych odsłoneń skalnych oraz walorów przyrody żywej i walorów krajobrazowych.

§ 7.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną lądowych ekosystemów nieleśnych, mający na celu zachowanie rolniczego użytkowania terenu oraz krajobrazu rolniczego, odnoszący się do całego obszaru Parku, ze szczególnym uwzględnieniem stref BSI:

- 1) nielokalizowanie budynków i budowli oraz innych obiektów niezwiązanych bezpośrednio z gospodarką rolną;
- 2) utrzymanie lub przywrócenie powierzchni i struktury trwałych użytków zielonych i sadów oraz kontynuowanie tradycyjnego i ekstensywnego sposobu ich użytkowania, w tym zgodnie z zasadami programu rolnośrodowiskowego, w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w przepisach odrębnych, między innymi poprzez:
  - a) nieprzeorywanie użytków zielonych i sadów,
  - b) prowadzenie zabiegów agrotechnicznych zgodnie z wymogami zbiorowisk i zasiedlających je gatunków zwierząt, poprzez dostosowanie terminów, częstotliwości i technik koszenia,
  - c) ekstensywną uprawę sadów;

- 3) tworzenie i utrzymywanie miedz, zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych oraz innych fragmentów wyłączonych z użytkowania rolniczego;
- 4) utrzymywanie i odtwarzanie wzdłuż wód pasów roślinności trwałej, krzewiastej lub drzewiastej stanowiących buforę dla zanieczyszczeń biogeochemicznych;
- 5) promowanie wśród rolników hodowli tradycyjnych ras zwierząt gospodarskich, ze szczególnym uwzględnieniem tradycyjnych ras bydła, koni i owiec oraz gatunków i odmian roślin uprawnych, w tym drzew i krzewów owocowych, zgodnie z zasadami programu rolnośrodowiskowego w ramach programu rozwoju obszarów wiejskich, o którym mowa w przepisach odrębnych;
- 6) opracowanie i wdrożenie programów monitoringu cennych i zagrożonych nieleśnych siedlisk przyrodniczych;
- 7) promowanie rozwoju pozarolniczych funkcji obszarów wiejskich, w tym agroturystyki i turystyki wiejskiej z wykorzystaniem infrastruktury turystycznej i edukacyjnej Parku.

2. W strefach BKI oraz BKIIIA zaleca się przeciwdziałanie sukcesji zarastających muraw, pastwisk, łąk, w tym śródleśnych, poprzez usuwanie samosiewów drzew i krzewów, a w razie konieczności także karczowanie z usunięciem biomasy, z pozostawieniem kęp drzew i krzewów w dolinach cieków, jako naturalnej zabudowy biologicznej.

3. W odniesieniu do nieleśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w ramach obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH 160007 położonego w granicach Parku, zakres działań ochronnych określono w przepisach odrębnych.

§ 8.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną ekosystemów leśnych dla wszystkich typów własnościowych lasów, mający na celu zachowanie gospodarki leśnej oraz krajobrazu leśnego odnoszący się do całego obszaru Parku, ze szczególnym uwzględnieniem stref BSII:

- 1) realizację zapisów planu urządzenia lasu nadleśnictwa Prudnik oraz planów urządzenia lasu, gruntów innej własności, poddanych procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko;
- 2) wykonywanie czynności gospodarczych w oparciu o szczegółowe zapisy Zasad Hodowli Lasu, Instrukcji Urządzenia Lasu, Instrukcji Ochrony Lasu oraz innych wewnętrznych wytycznych Lasów Państwowych, regulujące m.in. kwestie pozostawiania przestojów, martwego drewna, tyczenia szlaków zrywkowych itp.;
- 3) w przypadku stwierdzenia stanowisk rzadkich lub zagrożonych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów modyfikowanie gospodarki leśnej, mające na celu zapewnienia ich ochrony;
- 4) kontynuowanie przebudowy drzewostanów, celem dostosowania ich do warunków siedliskowych, szczególnie przy zastosowaniu rębni złożonych;
- 5) preferowanie metod mechanicznych lub biologicznych do zwalczania szkodników owadzi i grzybowych oraz do minimalizowania szkód łowieckich, przy jednoczesnym ograniczeniu metod zwalczania chemicznego;
- 6) niesadzenie gatunków obcych geograficznie i ekologicznie, w tym także na poletkach zgrzyzowych i innych poletkach łowieckich;
- 7) stopniowe ograniczanie udziału gatunków obcych geograficznie i ekologicznie w lasach o strukturze i funkcji zbliżonych do lasów rodzimych, według wskazań programu ochrony przyrody Nadleśnictwa Prudnik, w tym usuwanie dębu czerwonego *Quercus rubra*, robinii akacjowej *Robinia pseudoacacia* i czeremchy amerykańskiej *Padus serotina* w ramach planowych zabiegów hodowlanych;
- 8) sadzenie na obrzeżach zakładanych upraw leśnych, domieszkowych i biocenotycznych gatunków drzew i krzewów występujących na różnych siedliskach lasów naturalnych i półnaturalnych;
- 9) sporządzenie w lasach niepaństwowych uproszczonych planów urządzenia lasów, zawierających wskazania w zakresie gospodarki leśnej, podobne do przyjętych w zagospodarowaniu lasów w Lasach Państwowych.

2. Zaleca się przeniesienie do gospodarstwa specjalnego cennych fragmentów rodzimej przyrody, w obrębie następujących fragmentów ekosystemów leśnych oraz pozostawienie ich naturalnym procesom sukcesyjnym:

- 1) BKII_1 - „Dąbrowa”: kompleks leśny położony pomiędzy Moszczanką a Charbielinem, w oddz. 170b,c,f,g, 171a,b Obręb Prudnik, Nadleśnictwo Prudnik, powierzchnia. 24,38 ha;
- 2) BKII_2 - „Olszak”: kompleks leśny położony pomiędzy Moszczanką a Charbielinem - w oddz. 182h,i,l,m Obręb Prudnik, Nadleśnictwo Prudnik, powierzchnia 26,46 ha.

3. Zaleca się zalesienie gruntów w strefie BKII_3, przejętych przez Nadleśnictwo Prudnik w rejonie Klasztornej Góry.

4. W odniesieniu do leśnych siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w ramach obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH 160007 położonego w granicach Parku, zakres działań ochronnych określono w przepisach odrębnych.

§ 9.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną zasobów i ekosystemów wodnych odnoszący się do całego obszaru Parku, ze szczególnym uwzględnieniem stref BSIII:

- 1) ochronę obszarów źródliskowych, poprzez niedokonywanie zmian ich użytkowania, a w szczególności trwałego wylesiania lub zamiany użytków zielonych w grunty orne, za wyjątkiem realizacji zadań służących ich ochronie i racjonalnemu udostępnieniu turystycznemu;
- 2) niewylewanie gnojowicy oraz ograniczenie nawożenia w pasie do 100 metrów od stref źródliskowych i stref ochronnych ujęć wody, brzegów zbiorników lub cieków oraz na obszarach o wysokiej podatności na infiltrację zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- 3) pozostawienie lub tworzenie wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, co najmniej 5 metrowego pasa trzcinowisk, zadrzewień i zakrzaczeń tworzących naturalną strefę buforową;
- 4) przyspieszenie budowy kanalizacji sanitarnej i oczyszczalni ścieków, w tym:
  - a) podłączenie wszelkich nowych i istniejących obiektów wytwarzających ścieki bytowe lub technologiczne do sieci kanalizacji sanitarnej,
  - b) uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenach nie objętych dotychczas systemem kanalizacji sanitarnej poprzez egzekwowanie odprowadzania ścieków do szczelnych zbiorników;
- 5) utrzymanie naturalnego kształtu i przebiegu koryt wszystkich cieków w granicach Parku, z wyjątkiem sytuacji wynikających z odrębnych przepisów;
- 6) wyłączenie z konserwacji tych odcinków cieków, które nie są niezbędne dla ochrony przeciwpowodziowej oraz dopuszczenie do ich renaturyzacji;
- 7) niepodejmowanie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy oraz odbudowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach, jak też w obszarach parowód, dolin rzecznych i strefach źródliskowych cieków;
- 8) przeprowadzanie oceny oddziaływania na środowisko w przypadku budowy nowych stawów rybnych, uwzględniającej w szczególności migrację substancji biogennej do wód powierzchniowych i podziemnych;
- 9) opracowanie bilansu wodno-gospodarczego dla zlewni, w których prowadzona jest stawowa gospodarka rybacka oraz zlokalizowane są zbiorniki retencyjne, w tym weryfikację obliczeń zasobów dyspozycyjnych wód powierzchniowych oraz przegląd i aktualizację pozwoleń wodno-prawnych;
- 10) ograniczenie stosowania pestycydów do niezbędnego minimum, uwzględniającego nachylenie stoków, zdolność ochronną gleb przed migracją zanieczyszczeń oraz ochronę zasobów wodnych;
- 11) minimalizację używania nawozów sztucznych;
- 12) składowanie nawozów organicznych i sztucznych oraz pestycydów w miejscach izolowanych od podłoża i uniemożliwiających przesiąkanie substancji biogennej do gruntu;
- 13) niebudowanie nowych zbiorników zaporowych, za wyjątkiem niewielkich spiętrzeń wód mających na celu ochronę przyrody, ochronę przeciwpożarową lub przeciwpowodziową.

2. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną organizmów wodnych, w warunkach prowadzonej gospodarki rybackiej, odnoszący się do całego obszaru Parku ze szczególnym uwzględnieniem stref BSIII:

- 1) oparcie gospodarki rybackiej na aktualnym rozpoznaniu składu taksonomicznego oraz bazy pokarmowej ryb;
- 2) uwzględnienie w gospodarce rybackiej potrzeb ochrony gatunków rzadkich, zagrożonych i chronionych oraz objętych lokalnymi i krajowymi programami ochrony czynnej;

- 3) wprowadzenie zakazu zarybiania wód Parku obcymi geograficznie gatunkami ryb, a w przypadku stwierdzenia ich występowania sukcesywne ich eliminowanie;
- 4) utrzymywanie, przez niezbędne zarybienia, stałego poziomu liczebności gatunków ryb rodzimych, wykazujących stały spadek liczebności populacji.

3. W strefach APP_2-5 oraz 15-18 zaleca się kontrolowanie zmian stosunków wodnych, a w przypadku pojawienia się zagrożenia dla gatunków wodnych lub wilgociolubnych podjęcie działań na rzecz ich zachowania.

§ 10.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną gatunków grzybów, roślin i zwierząt dziko występujących oraz ich siedlisk, odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) prowadzenie programów restytucji gatunków na terenie Parku wyłącznie w sytuacji:
  - a) udokumentowanego występowania gatunku na tym obszarze w przeszłości,
  - b) zachowania siedliska gatunku w postaci umożliwiającej utrzymanie zdolnej do życia populacji,
  - c) jeśli wprowadzana populacja ma charakter rodzimy,
  - d) jeśli gatunek jest zagrożony w skali kraju lub Europy; nie powinno się podejmować restytucji gatunków licznych i niezagrożonych na innych stanowiskach;
- 2) objęcie wszelkiego typu działań ochrony czynnej kontrolą monitoringową, zarówno na etapie wykonywania projektu, jak i po jego zakończeniu;
- 3) kontynuowanie rozpoznawania stanowisk występowania chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, grzybów i roślin objętych ochroną czynną;
- 4) zachowanie przy remontach i rozbudowie obiektów budowlanych, w tym również obiektów zabytkowych, siedlisk występowania rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt, w tym zwłaszcza mięczaków, ptaków i nietoperzy;
- 5) opracowanie i wdrożenie programu monitoringu gatunków rzadkich i zagrożonych, a także gatunków inwazyjnych stanowiących zagrożenie dla rodzimej różnorodności biologicznej oraz gatunków konfliktowych;
- 6) uczestnictwo w regionalnych lub krajowych programach ochrony w odniesieniu do gatunków objętych ochroną czynną;
- 7) ograniczanie populacji inwazyjnych gatunków roślin, w szczególności niecierpka gruczołowatego *Impatiens glandulifera*, rdestowców *Reynoutria sachalinesis* i *R. japonica* oraz spośród zwierząt - norki amerykańskiej *Mustela vison* i jenota *Nyctereutes procyonoides* stanowiących zagrożenie dla gatunków rodzimych;
- 8) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej uwzględniającej:
  - a) odtwarzanie właściwej dla poszczególnych siedlisk liczebności i struktury populacji gatunków łownych, które w wyniku przekształcenia siedlisk nie podlegają naturalnym mechanizmom regulacyjnym,
  - b) dostosowanie dokarmiania zwierzyny łownej do potrzeb, w szczególności udostępnianie naturalnej karmy ukrytej pod śniegiem, poprzez mechaniczne rozgarnianie pokrywy śnieżnej oraz wykładanie karmy odpowiedniej dla gatunków,
  - c) zwalczanie kłusownictwa;
- 9) ograniczenie do niezbędnego minimum używania herbicydów i pestycydów;
- 10) uzupełnianie i zawieszanie nowych budek lęgowych dla ptaków, nietoperzy i pilchowatych oraz ich regularne czyszczenie, w obrębie drzewostanów w młodszym wieku i ubogich w naturalne dziuple;
- 11) budowę platform gniazdowych dla bociana białego *Ciconia ciconia*;
- 12) pozostawianie w krajobrazie rolniczym starych i martwych drzew i krzewów;
- 13) w obrębie parków i innych obszarów, w których wygrabiane są opadłe liście, tworzenie z nich kompostowników, jako miejsc dogodnych dla rozwoju larw owadów;
- 14) kontrolowanie stanu zabezpieczenia przed niepożądaną penetracją przez człowieka sztolni, będących schronieniami dla nietoperzy, a w przypadku ich uszkodzenia, podjęcie pilnych działań naprawczych.

2. W obszarze objętym eksploatacją złoża Dewon-Pokrzywna i Dewon-Pokrzywna 2 zaleca się przeprowadzenie szczegółowych badań przyrodniczych i przeniesienie populacji gatunków chronionych, zagrożonych zniszczeniem w inne miejsce na terenie Parku, w tym w uzasadnionych przypadkach na specjalnie w tym celu stworzone stanowiska zastępcze.

3. W odniesieniu do gatunków będących przedmiotem ochrony w ramach obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH 160007 położonego w granicach Parku, zakres działań ochronnych określono w przepisach odrębnych.

§ 11.1. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną wartości krajobrazowych, w tym krajobrazu kulturowego oraz ochrony obiektów dziedzictwa kulturowego, odnoszący się do całego obszaru Parku:

- 1) ochronę i kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego, w tym zachowanie typowego, skoncentrowanego charakteru układów ruralistycznych i drobnopowierzchniowego rozplanowania użytków rolnych;
- 2) ochronę i odtwarzanie zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych oraz ochronę starodrzewu w obrębie parków, wsi i zagrod;
- 3) utrzymanie i odtwarzanie sadów przydomowych, ze szczególnym uwzględnieniem tradycyjnych odmian drzew i krzewów owocowych;
- 4) usuwanie, przebudowę lub zasłanianie zielenią dysharmonijnych elementów zagospodarowania, w tym także napowietrznych linii infrastruktury technicznej, o ile takie działania nie stoją w sprzeczności z przepisami odrębnymi;
- 5) usunięcie tablic reklamowych niezwiązanych z ochroną przyrody, gospodarką leśną lub obiektami położonymi na terenie Parku oraz odstąpienie od ustawiania nowych;
- 6) uwzględnienie potrzeb ochrony ciągów i punktów widokowych oraz roztaczających się z nich panoram na obszar Parku i z obszaru Parku na tereny przyległe, szczególnie przy realizacji zabudowy na gruntach dla których nie sporządzono miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 7) uzyskanie pozytywnej opinii dyrektora Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych dla realizacji zabudowy na gruntach dla których nie sporządzono miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 8) realizację zabudowy w oparciu o analizę parametrów urbanistyczno-architektonicznych sporządzonych dla każdej miejscowości odrębnie, z określeniem cech charakterystycznych;
- 9) zachowanie tradycyjnych elementów kultury materialnej i niematerialnej;
- 10) zabezpieczenie przed zniszczeniem lub rewaloryzacją obiektów zabytkowych przy jednoczesnym dopuszczeniu ich adaptacji do nowych funkcji;
- 11) utrzymanie istniejącej zabudowy o wartości historycznej oraz tradycyjnych elementów zagospodarowania terenu we właściwym stanie technicznym i funkcjonalnym;
- 12) wzmożenie kontroli w zakresie zachowania lub przywracania ładu przestrzennego w krajobrazie oraz stały nadzór nad przestrzeganiem dyscypliny budowlanej;
- 13) zainicjowanie przez służby Parku opracowania studium architektonicznego dla terenu Parku określającego katalog postulowanych rozwiązań architektonicznych w odniesieniu do podstawowych rodzajów zabudowy oraz wybranych obiektów małej architektury;
- 14) rozwinięcie współpracy pomiędzy służbami ochrony przyrody a wojewódzkim konserwatorem zabytków, samorządami gminnymi oraz innymi organizacjami i osobami w zakresie ochrony zabytków kultury materialnej i niematerialnej;
- 15) ustanawianie społecznych opiekunów do opieki nad cennymi obiektami kultury;
- 16) wyeksponowanie i właściwe wykorzystanie elementów dziedzictwa kulturowego do celów dydaktycznych, edukacyjnych i naukowych oraz do promocji Parku, pod warunkiem zgodności z wytycznymi i zaleceniami konserwatorskimi.

2. Zaleca się następujący zakres prac związanych z ochroną walorów krajobrazowych, poprzez dokonanie przekształceń funkcjonalno-przestrzennych obszarów zdegradowanych, odnoszący się do stref BKIV:

- 1) rewitalizację obszaru przez zabezpieczenie przed zniszczeniem oraz remonty obiektów zdegradowanych, przy dopuszczeniu ich adaptacji do nowych funkcji;
  - 2) stopniową likwidację lub modyfikację obiektów i elementów dysharmonijnych w stosunku do tradycyjnego charakteru zabudowy i zagospodarowania przestrzennego;
  - 3) wprowadzenie zieleni izolującej oraz sukcesywną ich kontrolę i uzupełnianie ubytków.
3. Przy planowaniu eksploatacji oraz rekultywacji złoża Dewon-Pokrzywna i Dewon-Pokrzywna 2 zaleca się przeprowadzenie i uwzględnienie wyników szczegółowej analizy walorów krajobrazowych, w tym walorów widokowych oraz struktury ekologicznej krajobrazu.

Rozdział 6

Obszary udostępniane dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb i dla innych form gospodarowania oraz sposoby korzystania z tych obszarów

§ 12.1. Dla celów naukowych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) zaleca się powiadomienie i uzyskanie zgody właściciela, zarządzającego lub sprawującego nadzór nad danym obiektem lub terenem w przypadku prowadzenia badań na obszarze Parku;
- 2) zaleca się współdziałanie instytucji i osób prowadzących badania naukowe z dyrektorem Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych, w tym udostępnianie mu uzyskanych wyników badań oraz wynikających z nich wniosków końcowych, za zgodą autorów oraz z zachowaniem i poszanowaniem praw autorskich wynikających z przepisów odrębnych.

2. Dla celów edukacyjnych udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) zaleca się prowadzenie edukacji związanej z czynną ochroną przyrody i krajobrazu, polegającej na włączaniu uczestników w działania na rzecz przywracania lub utrzymania walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych, w tym w inwentaryzacje przyrodnicze, projektowanie, wykonywanie i konserwowanie ścieżek edukacyjnych i szlaków turystycznych i inne prace;
- 2) zaleca się prowadzeniem aktywnej edukacji historyczno-kulturowej polegającej m.in. na uczestniczeniu w rekonstrukcji ważnych wydarzeń historycznych oraz spotkaniach ze świadkami lub osobami osobiście związanymi z tymi wydarzeniami.

3. Dla celów turystycznych i rekreacyjnych, amatorskiego połowu ryb oraz innych form gospodarowania, udostępnia się cały obszar Parku, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej oraz określa się następujące sposoby korzystania:

- 1) zaleca się rozwijanie na terenie Parku następujących rodzajów turystyki:
  - a) turystyka poznawcza: przyrodnicza, w tym ekoturystyka i geoturystyka oraz historyczno-kulturowa,
  - b) turystyka kwalifikowana: piesza, rowerowa, konna, kajakowa i narciarska,
  - c) agroturystyka,
  - d) turystyka pobytowa i rehabilitacyjna,
  - e) turystyka specjalistyczna: łowiecka i wędkarska;
- 2) do amatorskiego połowu ryb dopuszcza się wszystkie zbiorniki i cieki wodne Parku należące do Skarbu Państwa, z wyjątkiem akwenów wyłączonych z użytkowania rybackiego na podstawie przepisów odrębnych;
- 3) biwakowanie jest możliwe jedynie w miejscach do tego wyznaczonych lub innych miejscach po uzyskaniu zgody właściciela lub zarządzającego terenem, przy przestrzeganiu przepisów odrębnych;
- 4) utrzymuje się przebieg istniejących szlaków turystyki pieszej, rowerowej i ścieżek edukacyjnych oraz zaleca się renowację i uzupełnienie towarzyszących im elementów infrastruktury turystycznej;
- 5) dopuszcza się korekty przebiegu istniejących szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych, w szczególności tam gdzie wymaga tego ograniczanie negatywnego wpływu ruchu turystycznego na środowisko;

- 6) zaleca się wyznaczenie szlaków turystyki konnej nie pokrywających się ze szlakami przeznaczonymi dla innych form użytkowania;
- 7) dopuszcza się wyznaczenie trenów sportów zimowych, w tym zwłaszcza w zakresie narciarstwa biegowego;
- 8) zaleca się rozwój elementów zagospodarowania turystycznego, w tym bram, tablic informacyjnych i drogowskazów informacyjnych oraz innych elementów małej architektury przeznaczonej dla obsługi ruchu turystycznego, zwłaszcza w miejscach jego koncentracji, przy głównych ciągach komunikacyjnych w Parku oraz w punktach eksponowania walorów Parku;
- 9) zaleca się wyposażenie nowych szlaków turystycznych i ścieżek edukacyjnych w elementy małej architektury, w tym miejsca odpoczynku z zadaszeniem, kładki, pomosty, wieże widokowe, itp. pod warunkiem, że nie degradują one walorów przyrodniczych i krajobrazowych;
- 10) zaleca się stałe podnoszenie standardu technicznego bazy noclegowej i gastronomicznej, parkingów oraz innych elementów infrastruktury turystycznej oraz likwidację lub modernizację obiektów dysharmonicznych w krajobrazie;
- 11) zaleca się modernizację kąpieliska w Pokrzywnej;
- 12) zaleca się rozpowszechnianie informacji o najbardziej interesujących obiektach przyrodniczych i kulturowych w Internecie na stronach WWW Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych, urzędów miast i gmin Głucholazy, Prudnik i Lubrza i innych, za wyjątkiem sytuacji, w których zagrażałoby to ich ochronie.

Rozdział 7

Ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin: Prudnik, Głucholazy i Lubrza oraz do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Opolskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych

§ 13.1. Określa się następujące ustalenia do nowych studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, obowiązujące na terenie całego Parku:

- 1) zainwestowanie wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, należy lokalizować wyłącznie w granicach stref dopuszczalnego zainwestowania – BKIII, wyznaczonych w planie ochrony, a także w granicach miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały lub w obszarach wyznaczonych w obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz zgodnie z określonym w nich przeznaczeniem, dla których sporządzono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi oraz z zastrzeżeniem zapisów § 14 ust. 4;
- 2) nie dopuszcza się do rozwoju innych układów urbanistycznych, niż wynikających z ust. 1, niepowiązanych przestrzennie z historycznie ukształtowanymi układami wsi i niedowiązujących do nich pod względem funkcjonalnym i strukturalnym, w szczególności w zakresie funkcji terenu, wielkości działek, udziału terenów biologicznie czynnych, kubatury i architektury budynków mieszkalnych, usługowych, produkcyjnych i gospodarczych, ogrodzeń i innych elementów zagospodarowania;
- 3) przy realizacji nowego zainwestowania należy dążyć do nierozpraszania zabudowy. W pierwszej kolejności należy uzupełniać istniejące zagospodarowanie w lukach między zabudową;
- 4) przy kwalifikowaniu gruntów rolnych i leśnych do zmiany użytkowania należy dążyć do zachowania w możliwie największym stopniu różnorodności biologicznej i krajobrazowej Parku, w tym poprzez wyłączenie z zainwestowania terenów najcenniejszych przyrodniczo oraz ciągów ekologicznych zasilających lokalny system przyrodniczy;
- 5) zaleca się wyłączenie z zabudowy obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi;
- 6) nie dopuszcza się zabudowy terenów wyznaczonych jako wyłączone z zabudowy w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały;
- 7) zaleca się opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących cały obszar Parku lub przynajmniej obszary nieleśne, z zastrzeżeniem, że plany te powinny uwzględniać całe sołectwa lub ich fragmenty położone w granicach Parku;

8) przy wyznaczaniu terenów przeznaczonych do zalesień należy uwzględnić następujące założenia:

- a) należy dążyć do tworzenia zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, a także do tworzenia zwartego systemu przyrodniczego łącznie z innymi obszarami o funkcjach ekologicznych,
- b) za obszary pożądane do zalesień przyjmuje się:
  - wielkoobszarowe tereny rolnicze o małej lesistości,
  - tereny łączące istniejące kompleksy leśne, które spełniają lub potencjalnie mogą spełniać funkcje tras migracji dla zwierząt,
  - tereny wzdłuż najważniejszych działów wodnych.

2. Ustalenia, o których mowa w ust. 1, obowiązują także w przypadku dokonywania zmian studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały.

§ 14.1. Określa się następujące ustalenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały, obowiązujące na terenie całego Parku:

1) przy zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- a) utrzymuje się dotychczasowe przeznaczenie terenu, jako preferowane oraz dopuszcza się następujące przeznaczenie do zainwestowania:
  - tereny zabudowy zagrodowej,
  - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz mieszkaniowo-usługowej,
  - tereny rekreacji indywidualnej,
  - tereny usług nieuciążliwych lub o uciążliwości ograniczonej do granicy działki,
  - tereny produkcyjno-usługowe nieuciążliwe lub o uciążliwości ograniczonej do granicy działki,
  - tereny eksploatacji surowców mineralnych – tylko na terenach złóż obecnie eksploatowanych, do czasu wygaśnięcia koncesji na wydobywanie kopalin,
- b) w przypadku utrzymania dotychczasowego przeznaczenia terenu, ustala się obowiązek zastosowania warunków architektoniczno-urbanistycznych zabudowy określonych w ust. 2, z dopuszczeniem utrzymania dotychczasowej intensywności zainwestowania, w tym: minimalnej powierzchni działki, minimalnej powierzchni biologicznie czynnej oraz wysokości zabudowy,
- c) w przypadku nowego przeznaczenia terenu ustala się obowiązek zastosowania warunków architektoniczno-urbanistycznych określonych w ust. 2,
- d) w przypadku wprowadzenia wtórnych podziałów nieruchomości obowiązują ustalenia określone ust. 2 dla poszczególnych funkcji terenu,
- e) zaleca się strefowanie zabudowy w granicach wyznaczonych obszarów do zainwestowania,
- f) utrzymuje się dotychczasowe ustalenia planistyczne obowiązujące dla obszarów i obiektów objętych ochroną na podstawie zapisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, o ile jest to zgodne z aktualnie obowiązującymi wytycznymi i zaleceniami konserwatorskimi;

2) po utracie ważności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązują ustalenia określone w ust. 2 – 5.

2. Określa się następujące standardy urbanistyczno-architektoniczne, jako ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzanych dla terenów zabudowy, obowiązujące na terenie całego Parku:

1) nieprzekraczalna linia nowej zabudowy wynosi dla terenów przyległych do lasów:

- a) o powierzchni całkowitej lasu do 1,00 ha – 10,0 m od jego granicy,
- b) o powierzchni całkowitej lasu do 5,00 ha – 15,0 m od jego granicy,
- c) o powierzchni całkowitej lasu powyżej 5,00 ha – minimum 100,00 metrów od jego granicy,

- d) powyższe ustalenia dotyczą również terenów wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zalesienie;
- 2) minimalna powierzchnia nowo wydzielanych działek pod zabudowę wynosi:
- a) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkaniowo-usługowej i usługowej oraz rekreacji indywidualnej – minimum 800 m^2 – z zastrzeżeniem, że należy dążyć, w przypadku zaistnienia lokalnych możliwości, do zwiększania powierzchni działki,
  - b) dla zabudowy zlokalizowanej na obszarach historycznie ukształtowanej zabudowy lub stanowiącej jej logiczną kontynuację urbanistyczną, wielkość nowo wydzielanej działki może być mniejsza niż określona w ppkt a) pod warunkiem podporządkowania jej zasadom kontynuacji układu urbanistycznego i możliwości realnego zagospodarowania,
  - c) dla zabudowy produkcyjno-usługowej – minimum $1500,00 \text{ m}^2$,
  - d) dla działek przeznaczonych na realizację inwestycji celu publicznego – nie ustala się minimalnej wielkości działki;
- 3) minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla nowo projektowanych działek powinna wynosić:
- a) dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - 70% powierzchni działki,
  - b) dla zabudowy zlokalizowanej na obszarach historycznie ukształtowanej zabudowy lub stanowiącej jej logiczną kontynuację urbanistyczną – wielkości powierzchni biologicznie czynnej wynikać powinna z przepisów odrębnych lub realnych możliwości zagospodarowania nieruchomości – z zastrzeżeniem, że każda niezagospodarowana część nieruchomości powinna zostać przeznaczona pod tereny zielone,
  - c) usługowej – 25% powierzchni działki, z zastrzeżeniem ppkt d,
  - d) dla zabudowy usług sportu, turystyki i rekreacji – 50% powierzchni działki,
  - e) dla zabudowy rekreacji indywidualnej - 75% powierzchni działki (preferowana 85%),
  - f) dla zabudowy produkcyjno – usługowej – 25% powierzchni działki;
- 4) nie dopuszcza się wprowadzania nowej zabudowy jednorodzinnej szeregowej, z wyjątkiem zabudowy bliźniaczej;
- 5) nie dopuszcza się wprowadzenia nowej zabudowy wielorodzinnej, z wyjątkiem adaptacji i dostosowania pod względem wymogów formalno-prawnych istniejącej zabudowy na potrzeby mieszkaniowe oraz realizacji zabudowy uzupełniającej zlokalizowanej na obszarach historycznie ukształtowanej zabudowy lub stanowiącej jej logiczną kontynuację urbanistyczną;
- 6) ustala się maksymalną wysokość nowej zabudowy:
- a) jako logiczną kontynuację wysokości zabudowy historycznej opartą o analizę parametrów urbanistycznych sporządzoną w trakcie opracowywania planu miejscowego dla danego obszaru funkcyjnego lub miejscowości – z zastrzeżeniem, że nowo projektowana zabudowa nie może być wyższa od zabudowy sąsiadującej,
  - b) dla zabudowy na obszarach zlokalizowanych skrajnie w stosunku do centrum założenia urbanistycznego ustala się wysokość maksymalną:
    - dla zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej i rekreacji indywidualnej – do $9,00 \text{ m n.p.t.}$,
    - dla budynków gospodarczych i garażowych – do $5,50 \text{ m n.p.t.}$,
    - dla zabudowy usługowej i produkcyjno-usługowej – do $10,00 \text{ m n.p.t.}$,
    - nie ustala się maksymalnej wysokości dla: kominów, masztów: urządzeń infrastruktury technicznej i podobnych, budynków użyteczności publicznej i budynków zamieszkania zbiorowego, obiektów budowlanych związanych z ochroną przyrody, bezpieczeństwem publicznym oraz ochroną lasów – z zastrzeżeniem, że należy dążyć do minimalizowania wysokości tych obiektów lub urządzeń harmonizując z otaczającą zabudową;
- 7) nie dopuszcza się lokalizacji instalacji produkcji rolnej i innej o wysokości wyższej niż 1,5 krotność wysokości najwyższego budynku w gospodarstwie;

- 8) zaleca się stosowanie cech zabudowy regionalnej, a w szczególności:
- a) częściowe podpiwniczenie budynków,
  - b) materiałowe zróżnicowanie ścian zewnętrznych odpowiednio do funkcji pomieszczeń: ścian drewnianych w części mieszkalnej, murowanych w sieni i części inwentarskiej oraz ryglowych lub oszalowanych deskami w części gospodarczej,
  - c) stonowana kolorystyka elewacji,
  - d) przysłupowo-ryglowo-wieńcowo-murowane konstrukcje budynków,
  - e) wykorzystanie lokalnego materiału skalnego do budowy różnych elementów murów, dachów, ogrodzeń, w szczególności łupka fyllitowego i szarogłazu,
  - f) dwuspadowy symetryczny dach o nachyleniu 45"-55", z dopuszczeniem dachów o nachyleniu od 37", ewentualnie z przysuwnicami i przełamaniem połaci,
  - g) trójkątny lub trapezowy przy naczółkach, symetryczny szczyt, o symetrycznym układzie okien, detali,
  - h) opierzenia deskami ścian szczytowych,
  - i) pionowy układ deskowania opierzeń i balustrad;
- 9) nie dopuszcza się ogrodzeń o maksymalnej wysokości powyżej 1,8 m – chyba że wynika to z przepisów odrębnych;
- 10) nie dopuszcza się ogrodzeń z betonowych elementów prefabrykowanych;
- 11) zaleca się używanie lokalnych surowców skalnych, w tym łupka fyllitowego, szarogłazu, kamienia polnego, kamienia ciosanego lub kostki kamiennej do wykonania nawierzchni podjazdów i dziedzińców;
- 12) zaleca się następujące warunki kształtowania nowych zespołów zabudowy:
- a) należy dążyć do ujednociania formy i kolorystyki zabudowy oraz rodzaju ogrodzeń w ramach poszczególnych zespołów zabudowy,
  - b) izolowanie zielenią zespołów zabudowy,
  - c) ograniczenie ekspozycji nowej zabudowy od strony ciągów i punktów widokowych na i z terenu Parku;
- 13) dla terenów zieleni urządzonej przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:
- a) nie dopuszcza się zmiany przeznaczenia na inne cele,
  - b) ustala się obowiązek utrzymania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej 80%;
- 14) zaleca się na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie maksymalne zachowanie istniejących lasów i zadrzewień – pod warunkiem braku sprzeczności z przepisami odrębnymi;
- 15) nie dopuszcza się umieszczania reklam poza terenami zabudowy.

3. Określa się następujące ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sporządzanych dla terenów rolnych i leśnych ustalonych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących na terenie całego Parku:

- 1) nie dopuszcza się realizacji nowej zabudowy na terenach rolnych, z wyjątkiem zabudowy zagrodowej, realizowanej zgodnie z ustaleniami określonymi w ust. 2;
- 2) zaleca się ograniczenie do niezbędnego minimum grodzenia działek pozostających w użytkowaniu rolniczym i leśnym.

4. Określa się następujące ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie wybranych stref realizacji działań ochronnych Parku:

- 1) dla stref AKB, AKE, AKK, AKOW, AKW zaleca się utrzymanie ich zasięgu oraz obowiązujących ustaleń;
- 2) dla stref APP:

- a) nie dopuszcza się lokalizacji budowli i budynków poza strefami dopuszczalnego zainwestowania – BKIII, wyznaczonymi w planie ochrony oraz strefami wyznaczonymi w obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
  - b) nie dopuszcza się lokalizacji na terenach niezabudowanych i nie przeznaczonych do zabudowy obiektów małej architektury innych niż związanych z ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną, prowadzoną przez administrację Lasów Państwowych lub Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych;
- 3) dla stref APKB, APKE, APKOW zaleca się ich wyznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego;
- 4) w przypadku ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego stref ochrony konserwatorskiej APKB, dla tych stref:
- a) zaleca się stopniową likwidację lub modyfikację obiektów i elementów dysharmonijnych w stosunku do tradycyjnego charakteru zabudowy i zagospodarowania przestrzennego, w kierunku form nawiązujących do cech regionalnych, zwłaszcza obiektów i elementów uniemożliwiających właściwą ekspozycję wartościowych obiektów zabytkowych,
  - b) dopuszcza się modernizację lub adaptację istniejących budynków i form zagospodarowania terenu do nowych funkcji, przy obowiązku zachowania ich tradycyjnego charakteru,
  - c) nie dopuszcza się wznoszenia budynków i obiektów małej architektury niezgodnych z tradycyjnym charakterem zabudowy i zagospodarowania przestrzennego,
  - d) nie dopuszcza się umieszczania reklam lub innych tablic reklamowych niezwiązanych bezpośrednio z danym obiektem lub jego funkcją,
  - e) zaleca się ochronę zieleni oraz uzupełnianie ich ubytków i kontrolę nasadzeń;
- 5) w przypadku ustalenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego planistycznej strefy ochrony ekspozycji APKE, dla tych stref:
- a) nie dopuszcza się lokalizacji budowli i budynków poza strefami wyznaczonymi w obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,
  - b) ustala się obowiązek nawiązywania współczesnymi formami i stosowanymi materiałami nowej zabudowy do lokalnej tradycji architektonicznej, z uwzględnieniem zasady, że nowa zabudowa nie może dominować nad zabudową historyczną oraz nie może przesłaniać obiektów lub obszarów, dla których ekspozycji została ustanowiona strefa,
  - c) zaleca się ograniczenie wysokości nowo sytuowanych lub modernizowanych budowli i budynków do wysokości obiektów sąsiadujących,
  - d) nie dopuszcza się wprowadzania zalesień;
- 6) w przypadku ustalenia stref obserwacji archeologicznej APKOW, dla tych stref obowiązują przepisy zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 7) dla stref BSI:
- a) nie dopuszcza się zmiany trwałych użytków zielonych na grunty orne,
  - b) nie dopuszcza się lokalizacji budynków, budowli oraz instalacji usługowych i produkcyjnych, niezwiązanych z gospodarką rolną;
- 8) dla stref BSII nie dopuszcza się lokalizacji na terenach leśnych obiektów budowlanych innych niż związanych z gospodarką leśną, ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną prowadzoną przez samorządy, administrację Lasów Państwowych lub Zespół Opolskich Parków Krajobrazowych;
- 9) dla stref BKI nie dopuszcza się zalesień łądowych ekosystemów nieleśnych;
- 10) dla stref BKIII, z wyłączeniem BKIIIA i BKIIIB:
- a) zaleca się zachowanie zasadniczych elementów historycznego rozplanowania, w tym pierwotnych podziałów parcelacyjnych, istniejącej sieci dróg, placów, linii zabudowy, kompozycji wewnątrz urbanistycznych i kompozycji zieleni, przy założeniu harmonijnego współistnienia elementów kompozycji historycznej i współczesnej,

- b) dopuszcza się realizację nowej oraz modernizację istniejącej zabudowy w sposób nawiązujący do lokalnej tradycji budowlanej, zgodnie z ustalonym historycznie ukształtowaniem przestrzenno - architektonicznym miejscowości,
  - c) zaleca się utrzymanie tradycyjnej zabudowy, przy jednoczesnym dopuszczeniu jej modernizacji i adaptacji do nowych funkcji,
  - d) zaleca się utrzymywanie elementów zagospodarowania terenu we właściwym stanie technicznym i funkcjonalnym;
- 11) dla stref BKIIIA zaleca się wyłączenie obszaru z zainwestowania;
  - 12) dla strefy BKIIIB dopuszcza się, w przypadku nieodwracalnej utraty walorów przyrodniczych, przeznaczenie terenu pod parking z możliwością lokalizacji obiektów związanych z jego obsługą;
  - 13) dla stref BKV nie dopuszcza się lokalizacji obiektów budowlanych oraz ogrodzeń i innych przeszkód utrudniających migrację zwierząt.

5. Określa się następujące ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie realizacji infrastruktury komunalnej, obowiązujące na terenie całego Parku:

- 1) nakazuje się podłączenie wszystkich obiektów budowlanych wytwarzających ścieki do zbiorczych systemów odprowadzenia i unieszkodliwiania ścieków, zgodnie z ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu;
- 2) dopuszcza się do czasu wybudowania systemu kanalizacji, wyposażenie obiektów budowlanych w szczelne zbiorniki na ścieki;
- 3) zaleca się przeprowadzenie inwentaryzacji oraz likwidacji niekontrolowanych zrzutów ścieków, w tym pochodzących z nieszczelnych zbiorników do gromadzenia ścieków;
- 4) zaleca się kontynuowanie rozbudowy sieci wodociągowej, w tym obejmującej tereny zabudowy rekreacji indywidualnej. Do czasu realizacji zbiorczego systemu zaopatrzenia w wodę dopuszcza się indywidualne ujęcia wody;
- 5) zaleca się wprowadzanie kanalizacji deszczowej lub kontynuowanie rozbudowy istniejącej infrastruktury, w tym na terenach intensywnego ruchu samochodowego;
- 6) zaleca się prowadzenie liniowych elementów infrastruktury technicznej w „korytarzach” infrastrukturalnych, w szczególności wykorzystujących pasy rozgraniczające dróg o ile taki przebieg nie koliduje z przepisami odrębnymi;
- 7) zaleca się wyposażenie istniejących linii i słupów energetycznych linii wysokiego i średniego napięcia zlokalizowanych poza terenami zabudowy w odpowiednie oznakowania zabezpieczające przed kolizjami przelatujące ptaki oraz zabezpieczenia przed wykorzystywaniem ich jako miejsca odpoczynku przez ptaki;
- 8) zaleca się stosowanie linii doziemnych dla projektowanych, modernizowanych i przebudowywanych sieci elektroenergetycznych;
- 9) zaleca się stosowanie w ogrzewaniu budynków nowoczesnych, energo- i materiałooszczędnych systemów grzewczych z wykorzystaniem niskoemisyjnych paliw, w szczególności: drewna, gazu ziemnego, lekkiego oleju opałowego, biomasy oraz źródeł odnawialnych, w tym energii słonecznej;
- 10) zaleca się zmniejszenie energochłonności budynków służących realizacji celów publicznych poprzez ich termomodernizację;
- 11) zaleca się gromadzenie, odprowadzenie i unieszkodliwianie odpadów stałych zgodnie z obowiązującymi przepisami, w sposób określony w planach gospodarki odpadami;
- 12) zaleca się objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów komunalnych, rozwój systemów selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów ulegających biodegradacji, opakowaniowych, wielkogabarytowych, budowlanych i niebezpiecznych;
- 13) nie dopuszcza się lokalizacji nowych składowisk odpadów;
- 14) nie dopuszcza się utylizacji odpadów przemysłowych i zawierających substancje toksyczne, odpadów chemicznych i wybuchowych;

- 15) zaleca się przeprowadzenie inwentaryzacji oraz likwidacji nielegalnych składowisk odpadów;
- 16) zaleca się propagowanie indywidualnych sposobów kompostowania w gospodarstwach domowych na terenach wiejskich;
- 17) zaleca się realizację inwestycji ograniczających zanieczyszczenia azotowe pochodzące z rolnictwa, w szczególności budowę płyt gnojowych i zbiorników na gnojowicę;
- 18) nie dopuszcza się lokalizacji nowych linii energetycznych wysokich napięć poza istniejącym przebiegiem oraz wiatraków i farm wiatrowych.

6. Określa się następujące ustalenia do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie realizacji infrastruktury komunikacyjnej, obowiązujące na terenie całego Parku:

- 1) zaleca się odstąpienie od planów budowy drogi powiatowej – obwodnicy Pokrzywnej i Jarnołtówka przebiegającej przez obszar Parku;
- 2) zaleca się zachowanie dojazdów do cieków wodnych, umożliwiających wykonywania prac konserwacyjnych;
- 3) zaleca się prowadzenie niezbędnej modernizacji dróg, wraz z dostosowaniem ich do wymagań technicznych określonych w przepisach odrębnych;
- 4) zaleca się prowadzenie działań mających na celu poprawę warunków bezpieczeństwa ruchu, w tym zwłaszcza w rejonach o dużym natężeniu ruchu turystycznego;
- 5) zaleca się zachowanie przebiegu oraz szerokości dróg o nawierzchni gruntowej poza terenami zurbanizowanymi, przy jednoczesnym dopuszczeniu poprawy stanu ich nawierzchni z zastrzeżeniem, że dopuszcza się przebudowę i modernizację tych dróg jeśli wynika to z przepisów odrębnych, ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gmin lub miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 6) zaleca się rozwój sieci parkingów w rejonach o dużym natężeniu ruchu turystycznego, ze szczególnym uwzględnieniem Jarnołtówka i Pokrzywnej, z zastrzeżeniem, że zespoły grupujące powyżej 100 pojazdów powinny być wskazywane w projektowanych miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

§ 15. Określa się następujące ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych Parku:

- 1) w terenach wskazanych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, jako tereny produkcji rolnej, zaleca się wyłącznie zabudowę związaną z gospodarką rolną, o ile lokalizacja nie jest sprzeczna z przepisami odrębnymi;
- 2) przy realizacji nowego zainwestowania należy dążyć do nierozpraszania obiektów; w pierwszej kolejności należy uzupełniać istniejące zagospodarowanie oraz lokalizować zabudowę wzdłuż istniejących dróg;
- 3) zaleca się wzmożenie nadzoru i kontroli w zakresie zachowania lub przywracania ładu przestrzennego w krajobrazie oraz stały nadzór nad przestrzeganiem przepisów prawnych dotyczących budownictwa i gospodarki przestrzennej;
- 4) zaleca się budynki w formie architektonicznej nawiązującej do tradycji architektonicznej regionu w oparciu o analizę urbanistyczno-architektoniczną sporządzaną w trakcie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- 5) dla strefy BKVI:
  - a) nie dopuszcza się lokalizacji nowych linii energetycznych wysokich napięć poza istniejącym przebiegiem oraz lokalizacji wiatraków i farm wiatrowych,
  - b) nie dopuszcza się lokalizacji budynków, budowli oraz instalacji usługowych i produkcyjnych, za wyjątkiem obszarów wskazanych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego lub miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały.

§ 16. Określa się następujące ustalenia do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Opolskiego dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych Parku:

- 1) zaleca się uwzględnienie propozycji objęcia najcenniejszych obszarów przyrodniczych dodatkową formą ochrony, zgodnie z propozycją o której mowa w § 5 pkt 1;

- 2) zaleca się wyznaczenie w granicach Parku oraz wokół Parku - zgodnie z granicami strefy ochrony ekspozycji na obszar Parku - BKVI, obszaru wyłączonego z lokalizacji nowych linii energetycznych wysokich napięć poza istniejącym przebiegiem oraz lokalizacji wiatraków i farm wiatrowych.

Rozdział 8

Uwzględnienie zakresu planu zadań ochronnych

dla obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH 160007 w części pokrywającej się z Parkiem

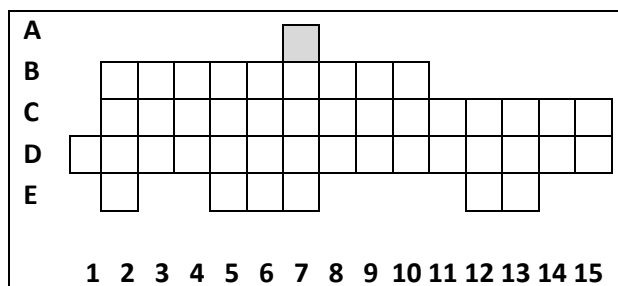
§ 17. Elementy, jakie powinien zawierać plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o których mowa w art. 28 ust. 10 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627 z późn. zm.) dla obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH 160007 w części pokrywającej się z Parkiem określone zostały w przepisach odrębnych.

PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO „GÓRY OPAWSKIE”

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr XLII/492/2014
Sejmiku Województwa Opolskiego
z dnia 3 czerwca 2014 r.

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcji: 45

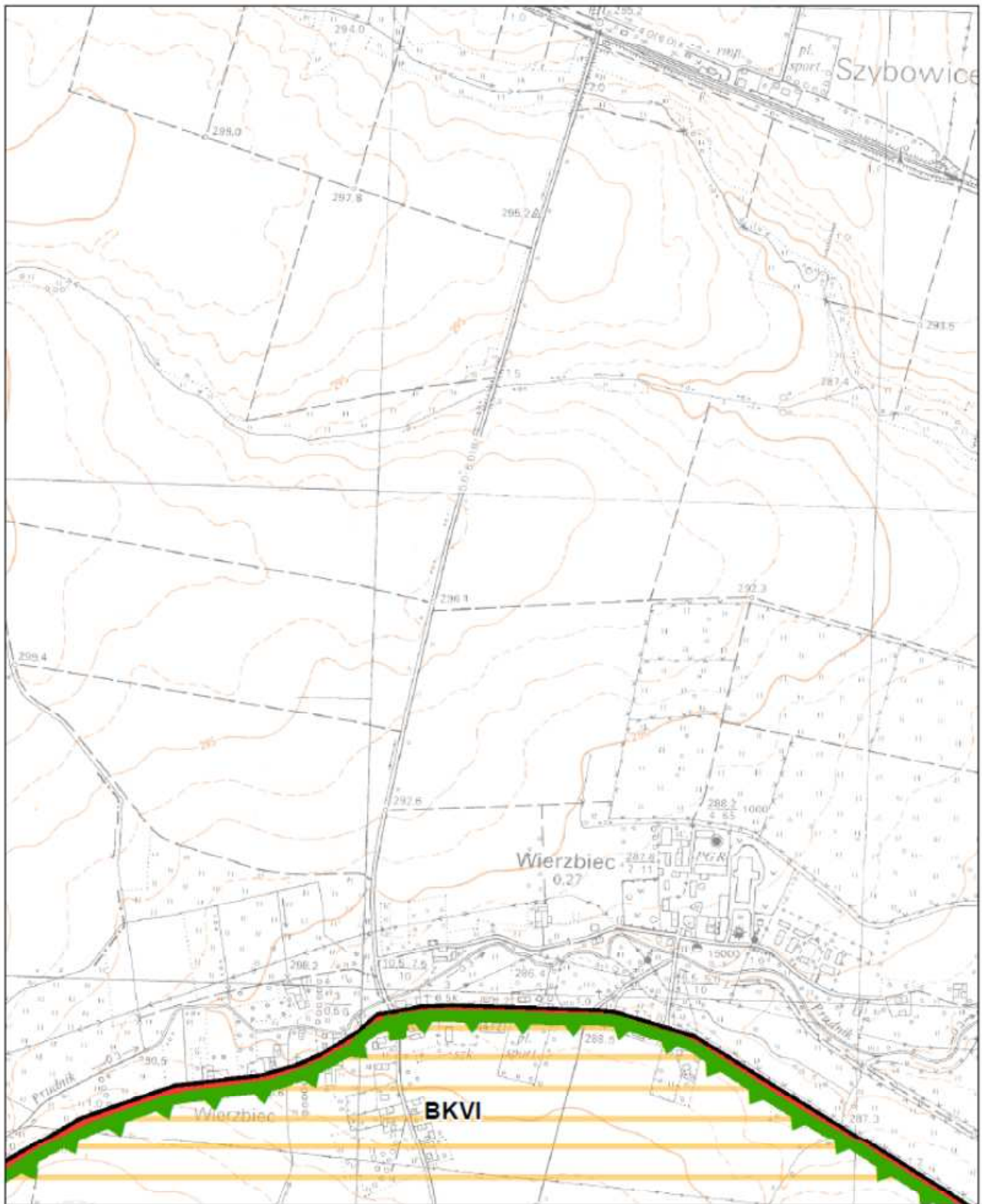

Przykład: Sekcja A07

LEGENDA

- granica Parku Krajobrazowego "Góry Opawskie"
- granica otuliny Parku Krajobrazowego "Góry Opawskie"
- granica specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Góry Opawskie” PLH160007
- strefa objęta ustaleniami planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH160007
- obszary realizacji działań ochronnych**
- A – strefa istniejących obszarów objętych ochroną prawną oraz innych obszarów lub obiektów o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych i kulturowych:**
- AR – istniejące rezerваты przyrody
- AP - istniejące pomniki przyrody
- APP – inne obszary o najwyższych wartościach przyrodniczo-krajobrazowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony przyrody
- AK – istniejące strefy ochrony kulturowej:**
- AKZ – obiekty wpisane do rejestru lub ewidencji zabytków
- AKB – planistyczna strefa „B” ochrony konserwatorskiej
- AKE – planistyczna strefa „E” ochrony ekspozycji
- AKK – planistyczna strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego
- AKOW – planistyczna strefa „OW” obserwacji archeologicznej
- AKW - planistyczna strefa „W” ochrony archeologicznej
- APK – inne obiekty lub obszary o najwyższych wartościach kulturowych, zasługujące na objęcie dodatkową formą ochrony:**
- APKZ – obiekty proponowane do wpisu do rejestru zabytków
- APKB – proponowana planistyczna strefa „B” ochrony konserwatorskiej
- APKE – proponowana planistyczna strefa „E” ochrony ekspozycji
- APKOW – proponowana planistyczna strefa „OW” obserwacji archeologicznej
- BS – strefa utrzymania istniejącego sposobu użytkowania terenu:**
- BSI – zachowania tradycyjnego krajobrazu rolniczego i innych terenów otwartych
- BSII – zachowania krajobrazu leśnego
- BSIII – zachowania wód powierzchniowych, źródeł i obszarów podmokłych
- BK – strefa zmiany istniejącego stanu środowiska przyrodniczego lub kulturowego poprzez wywołanie ukierunkowanych procesów:**
- BKI – strefa przeciwdziałania zmniejszaniu i fragmentacji terenów otwartych, w tym łąkowych, torfowiskowych i murawowych, w wyniku samoistnej sukcesji lasu lub celowego zalesiania
- BKII – strefa modyfikacji gospodarki leśnej
- BKIII – strefa dopuszczalnego zainwestowania - obszary zainwestowane oraz wskazane do zainwestowania
- BKIIIA - obszary wskazane do zainwestowania w mpzp, zalecane do zmiany ustaleń
- BKIIIB - obszary dopuszczalnego zainwestowania w przypadku utraty wartości przyrodniczych
- BKIV – obszary lub obiekty zdegradowane, wymagające przekształceń funkcjonalno-przestrzennych istniejącego użytkowania
- BKV - strefa utrzymania lokalnych szlaków migracji zwierząt
- BKVI - strefa ochrony ekspozycji na obszar Parku
- kolej
- droga krajowa
- droga wojewódzka
- droga lokalna

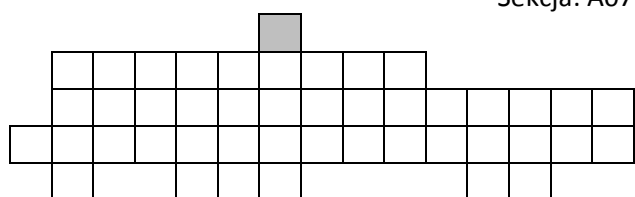

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

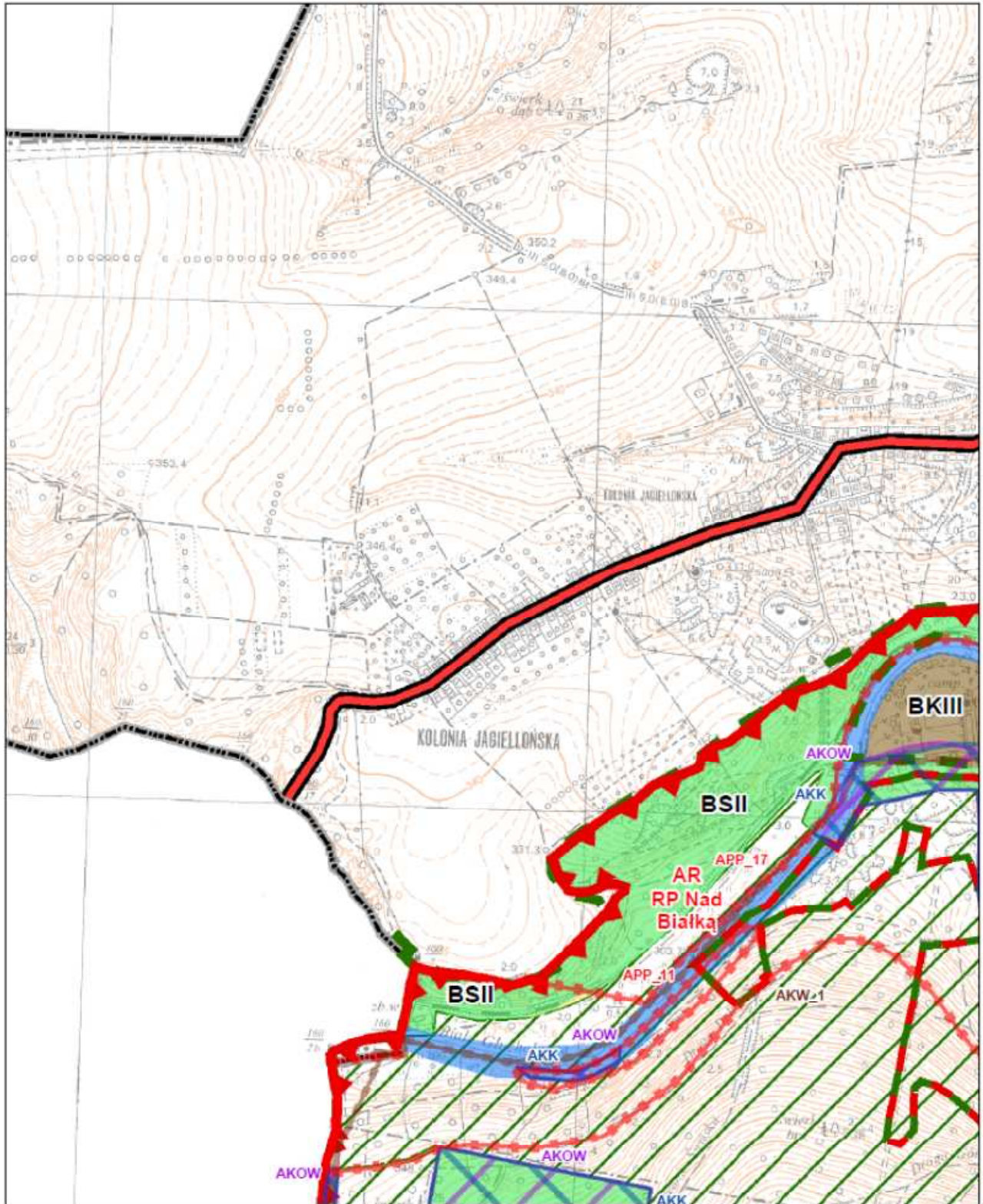
Sekcja: A07

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 1 z 45

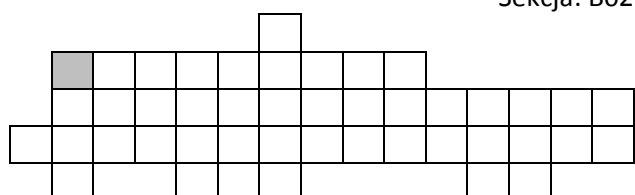

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

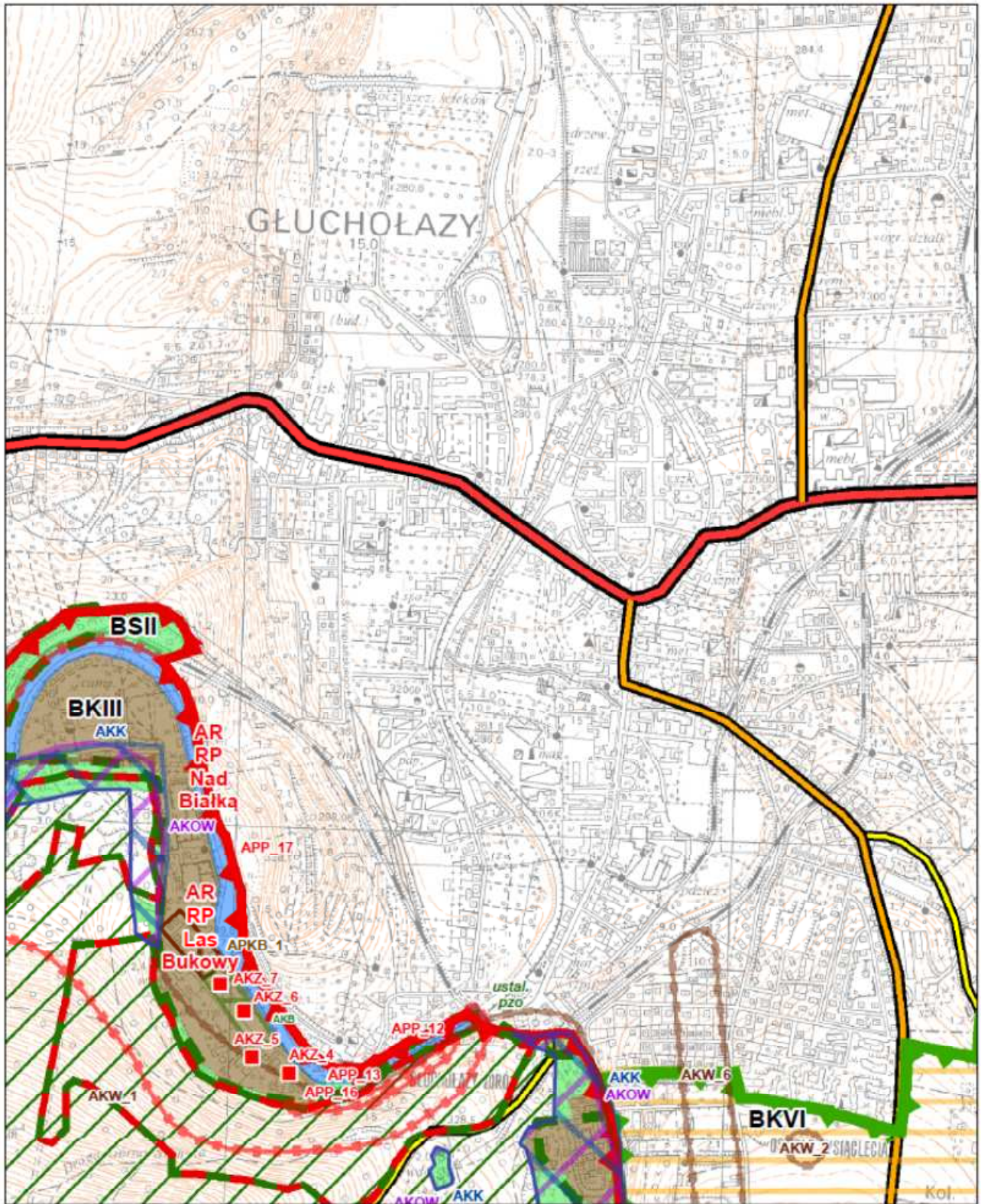
Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 2 z 45

Sekcja: B02

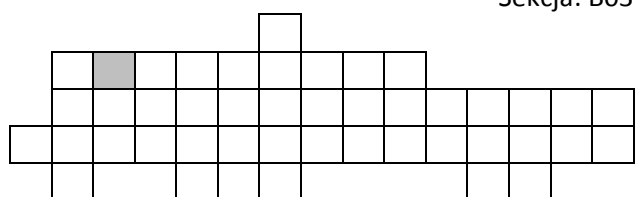

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

Sekcja: B03

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

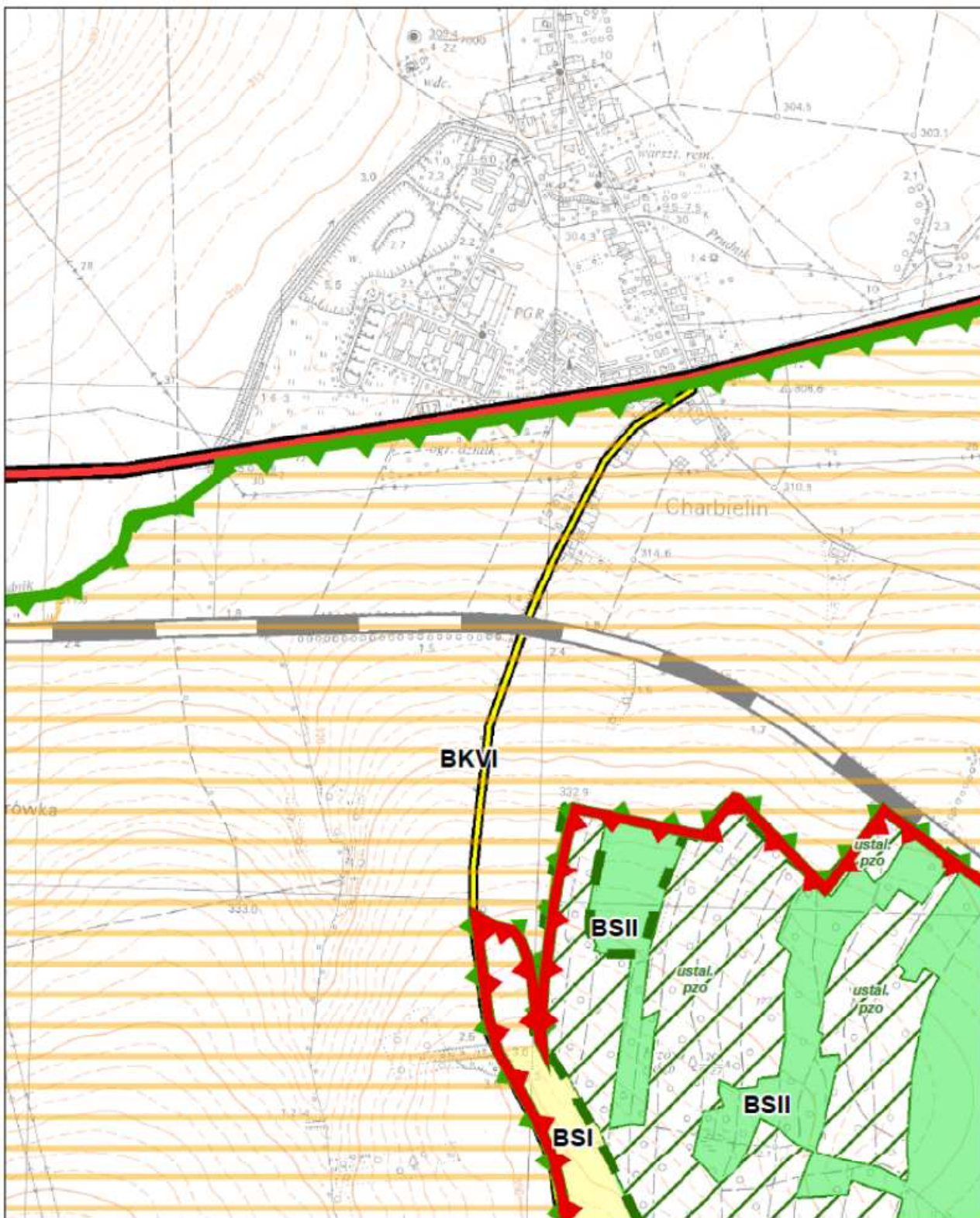
Sekcja 3 z 45

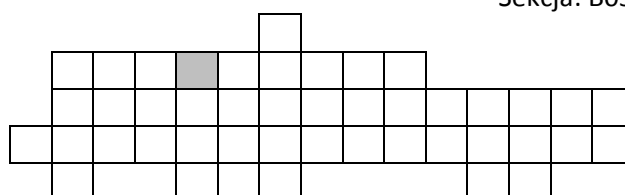

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

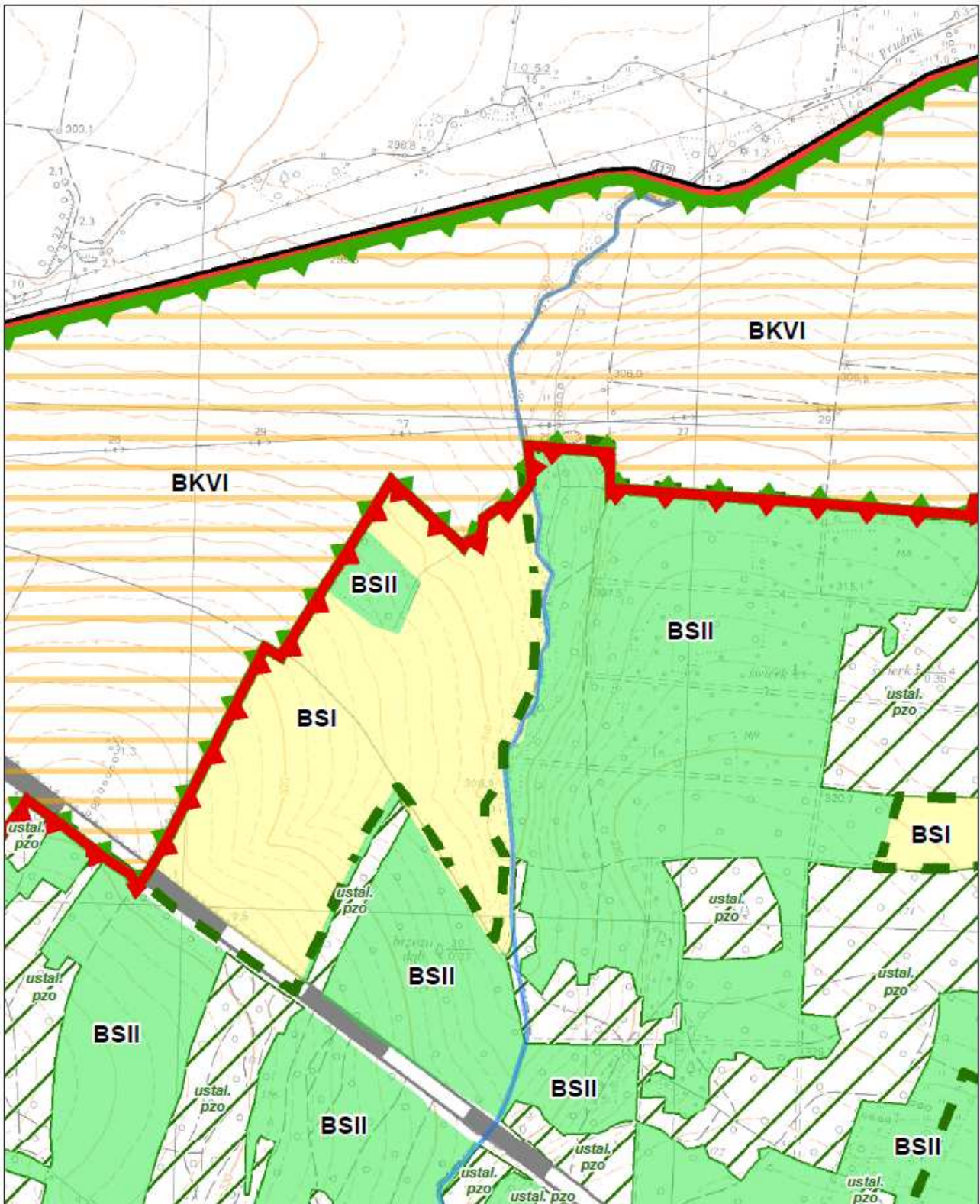
Sekcja: B05

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 5 z 45

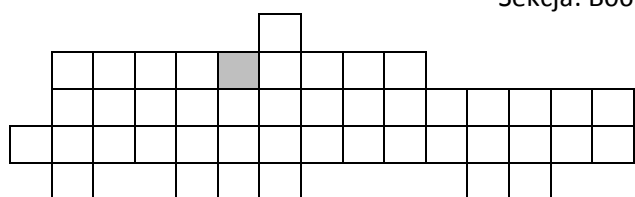

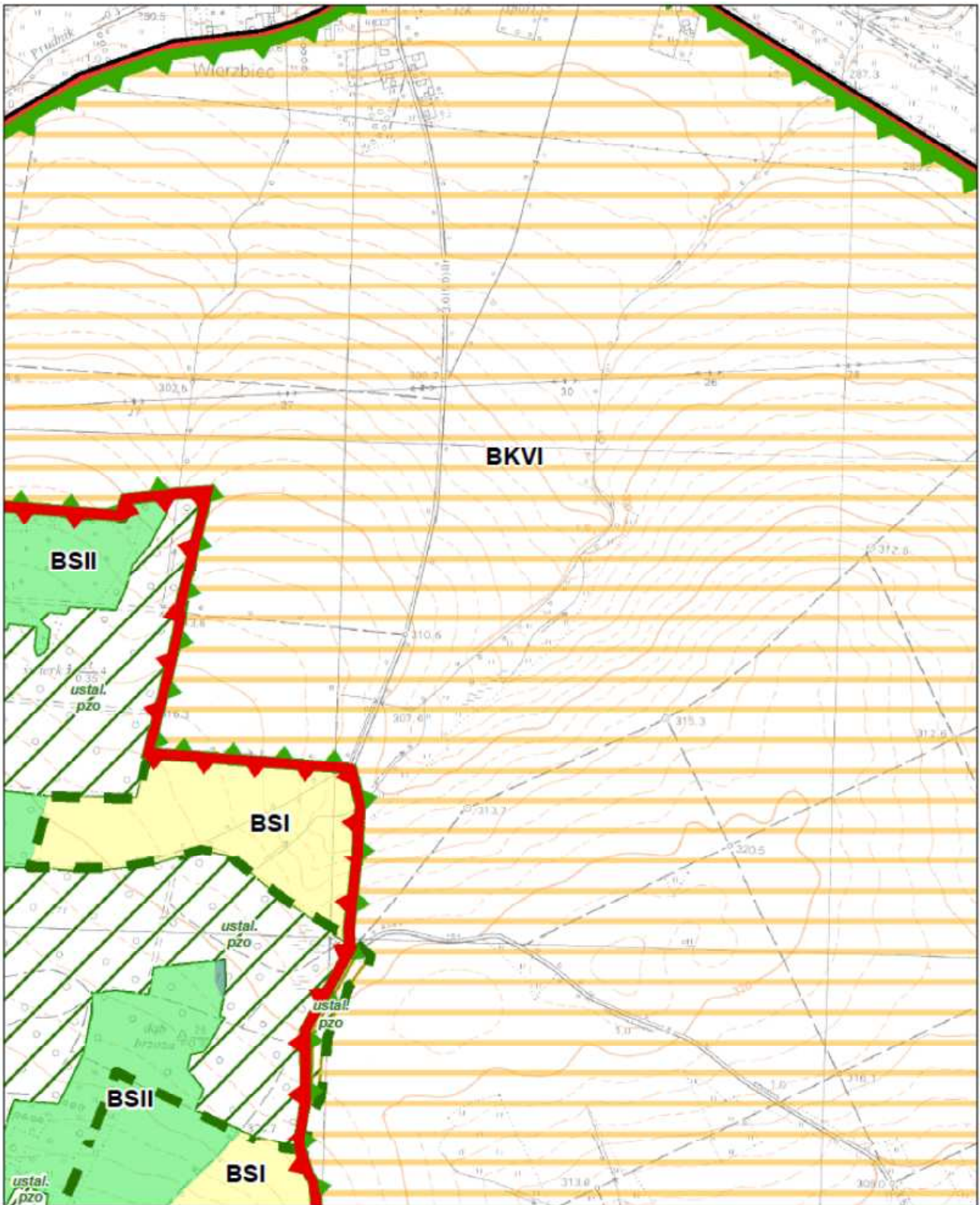
PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO „GÓRY OPAWSKIE”

Sekcja: B06

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 6 z 45

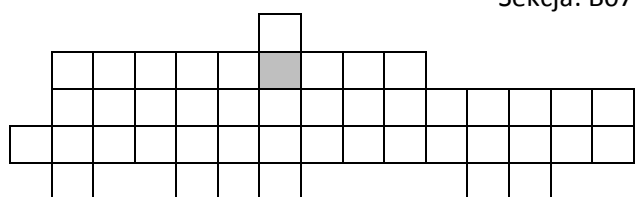

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

Sekcja: B07

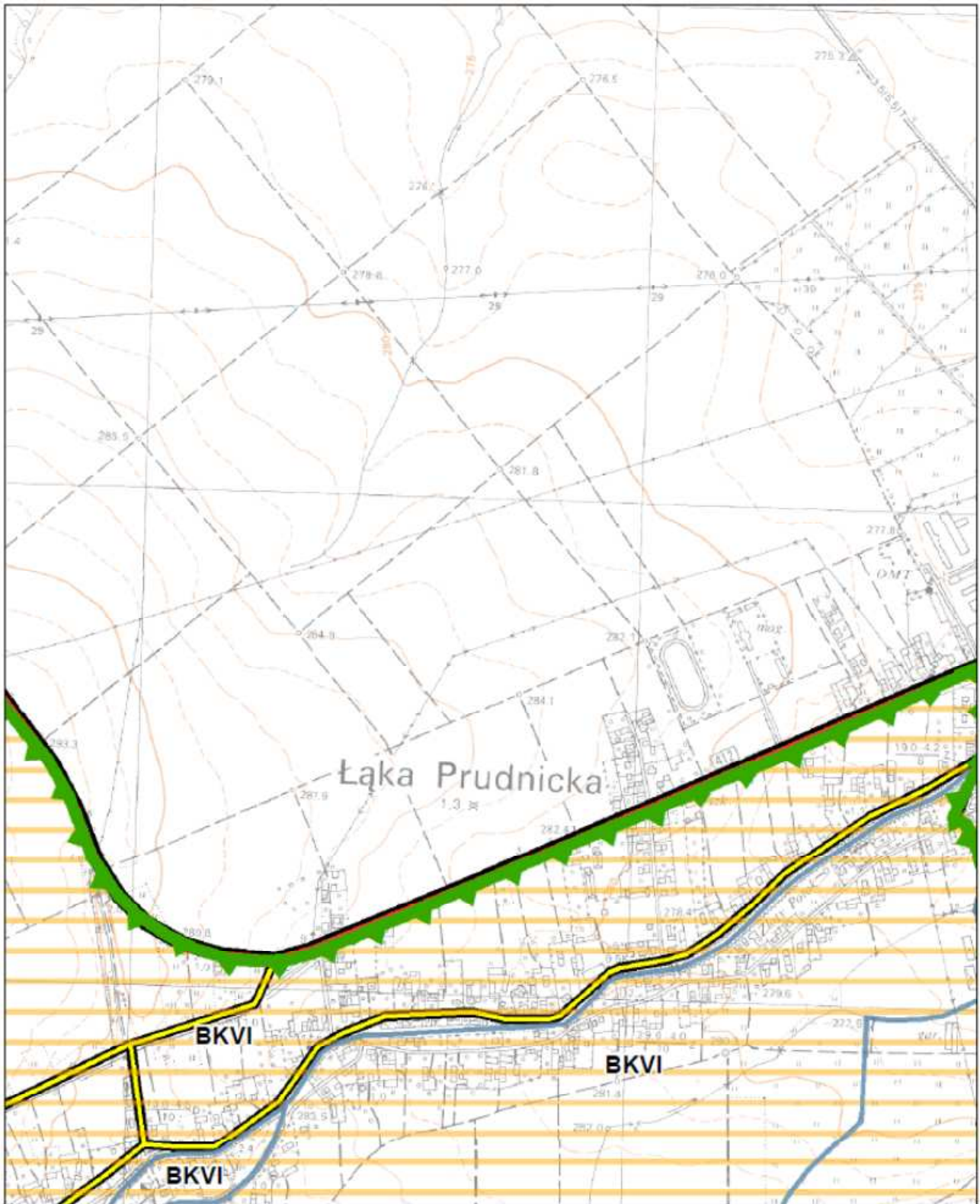
Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 7 z 45

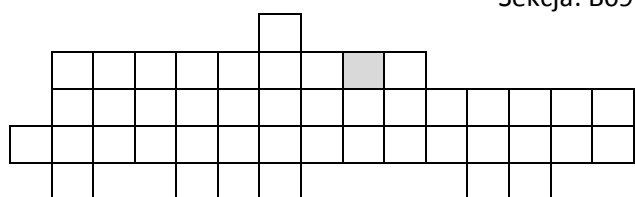

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

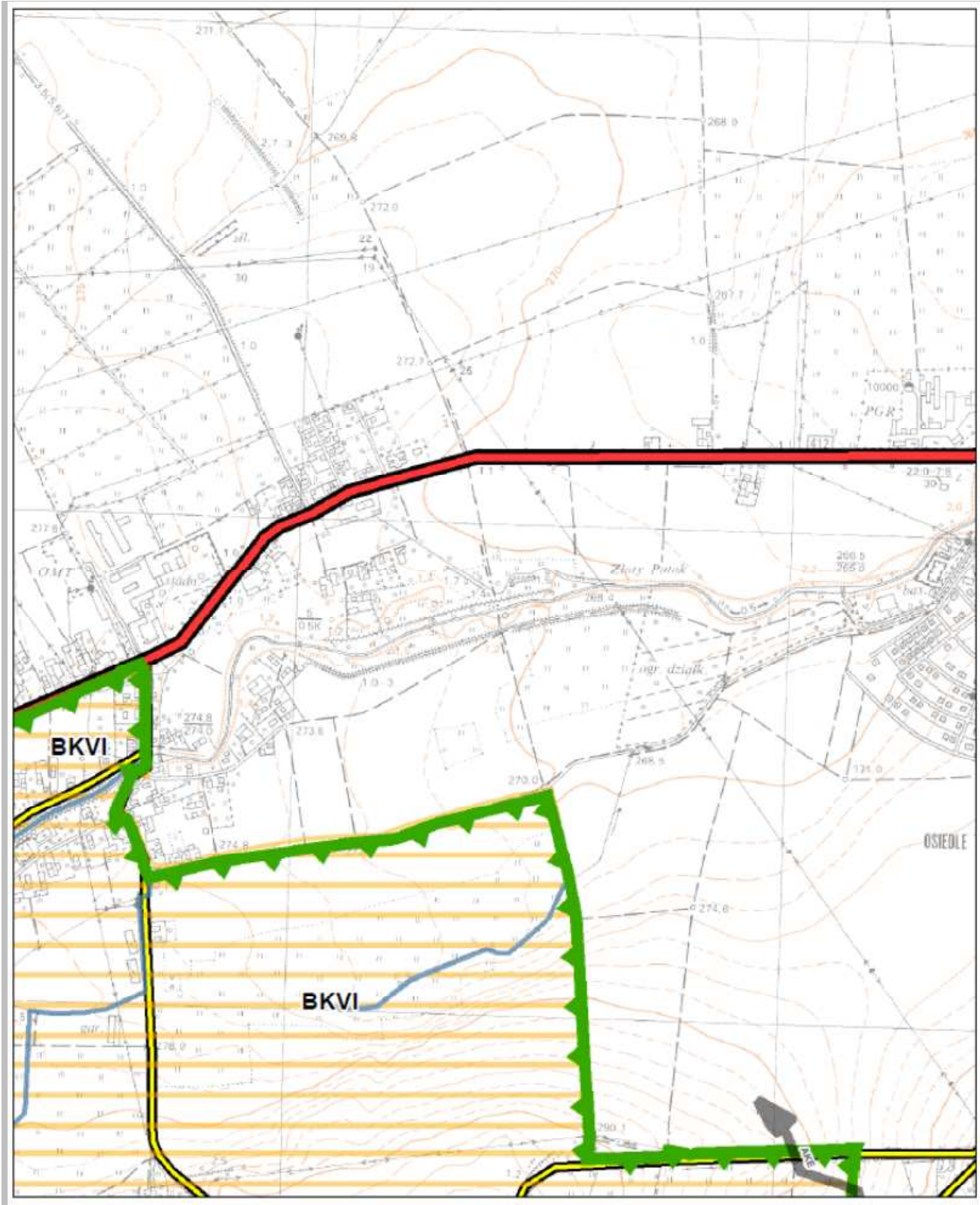
Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 9 z 45

Sekcja: B09

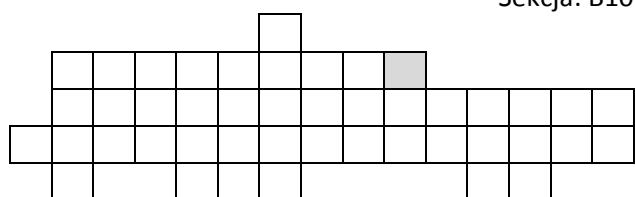

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

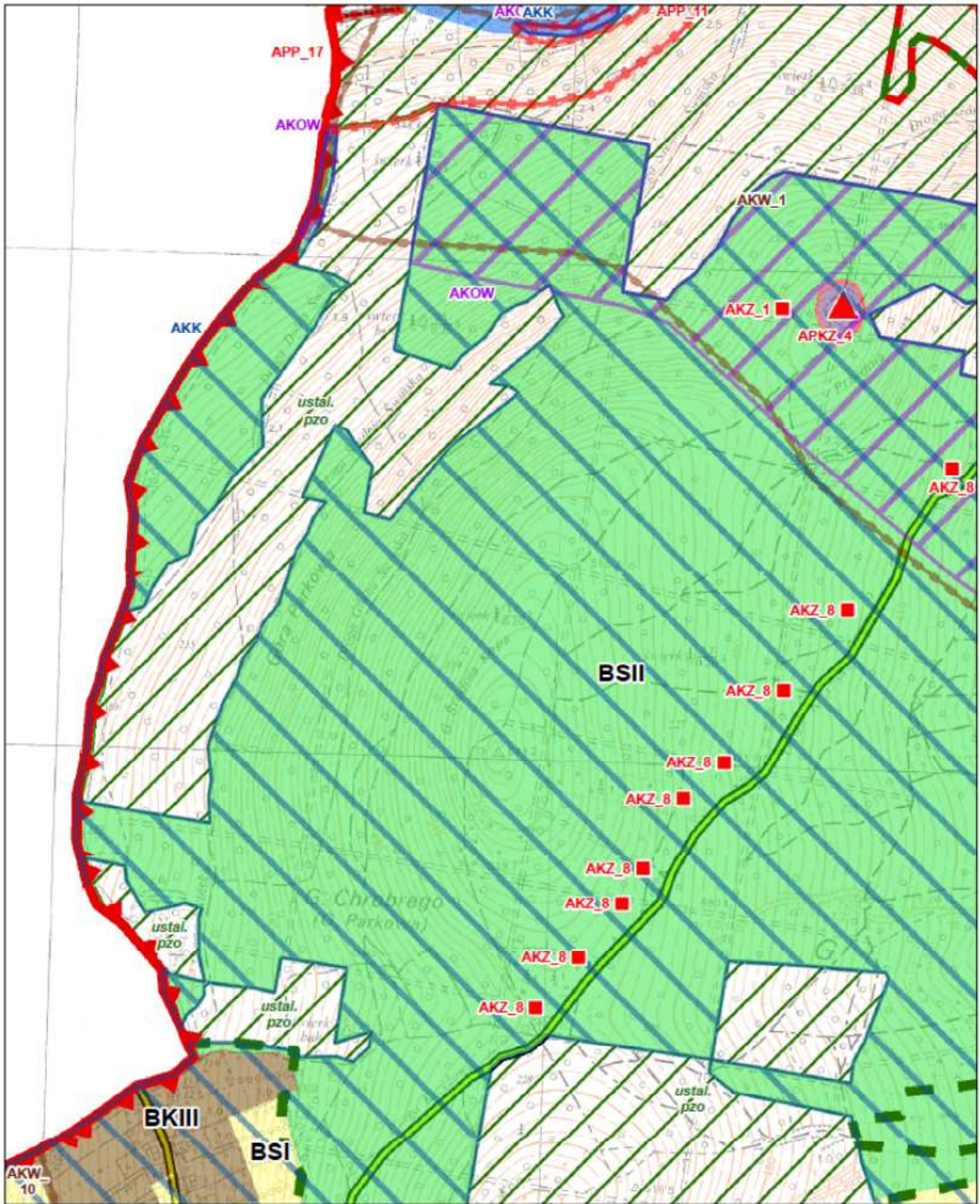
Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 10 z 45

Sekcja: B10

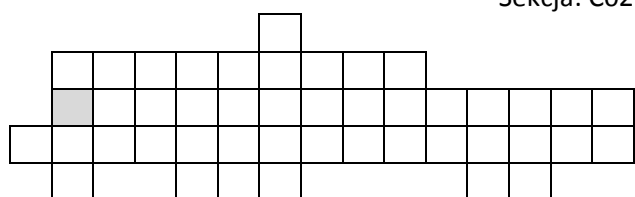

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

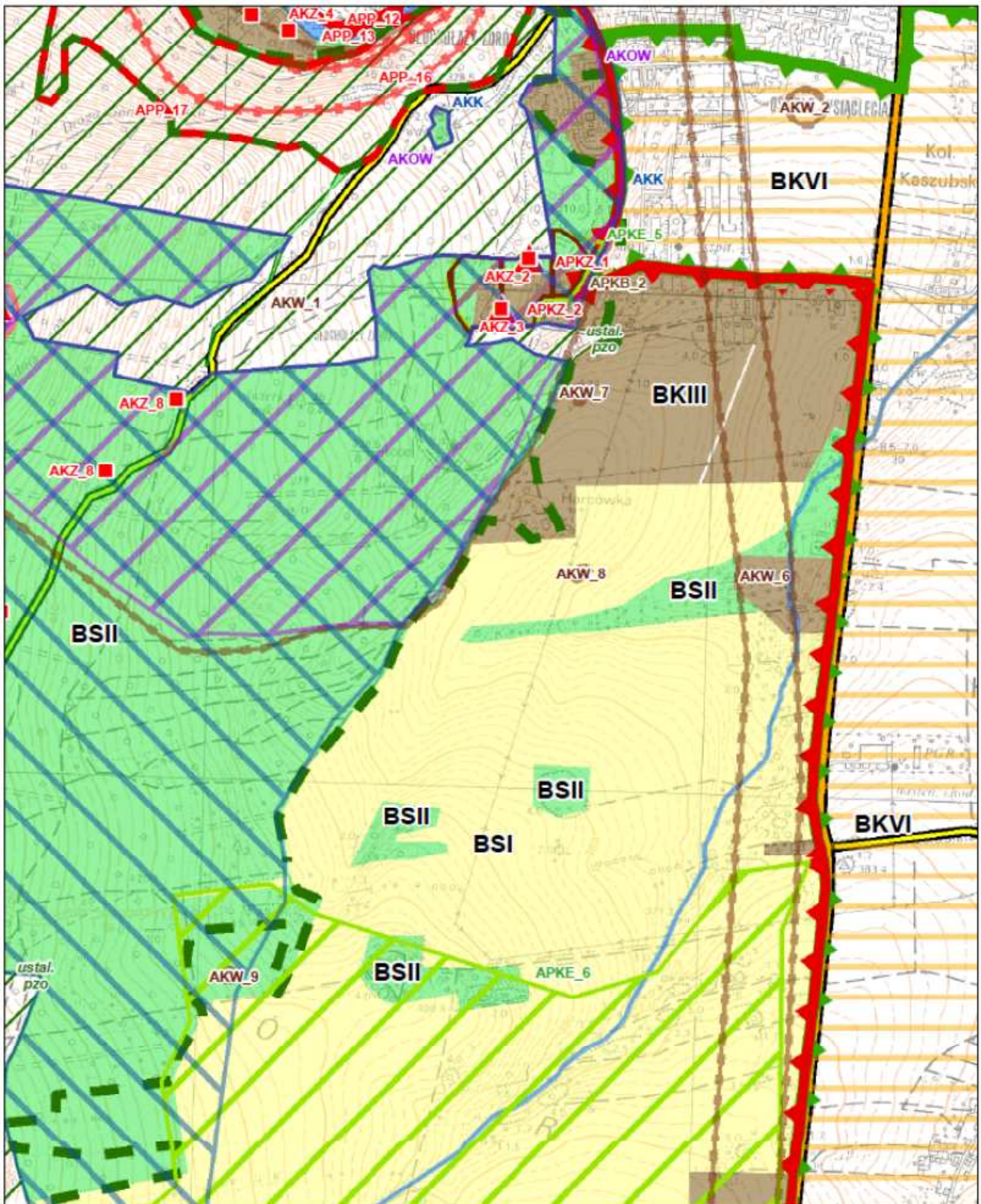
Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 11 z 45

Sekcja: C02

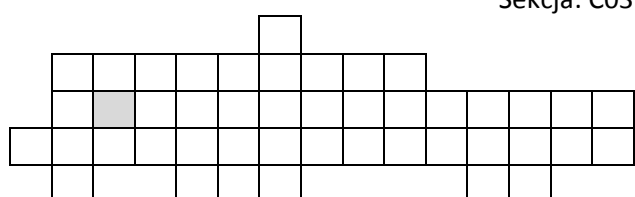

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

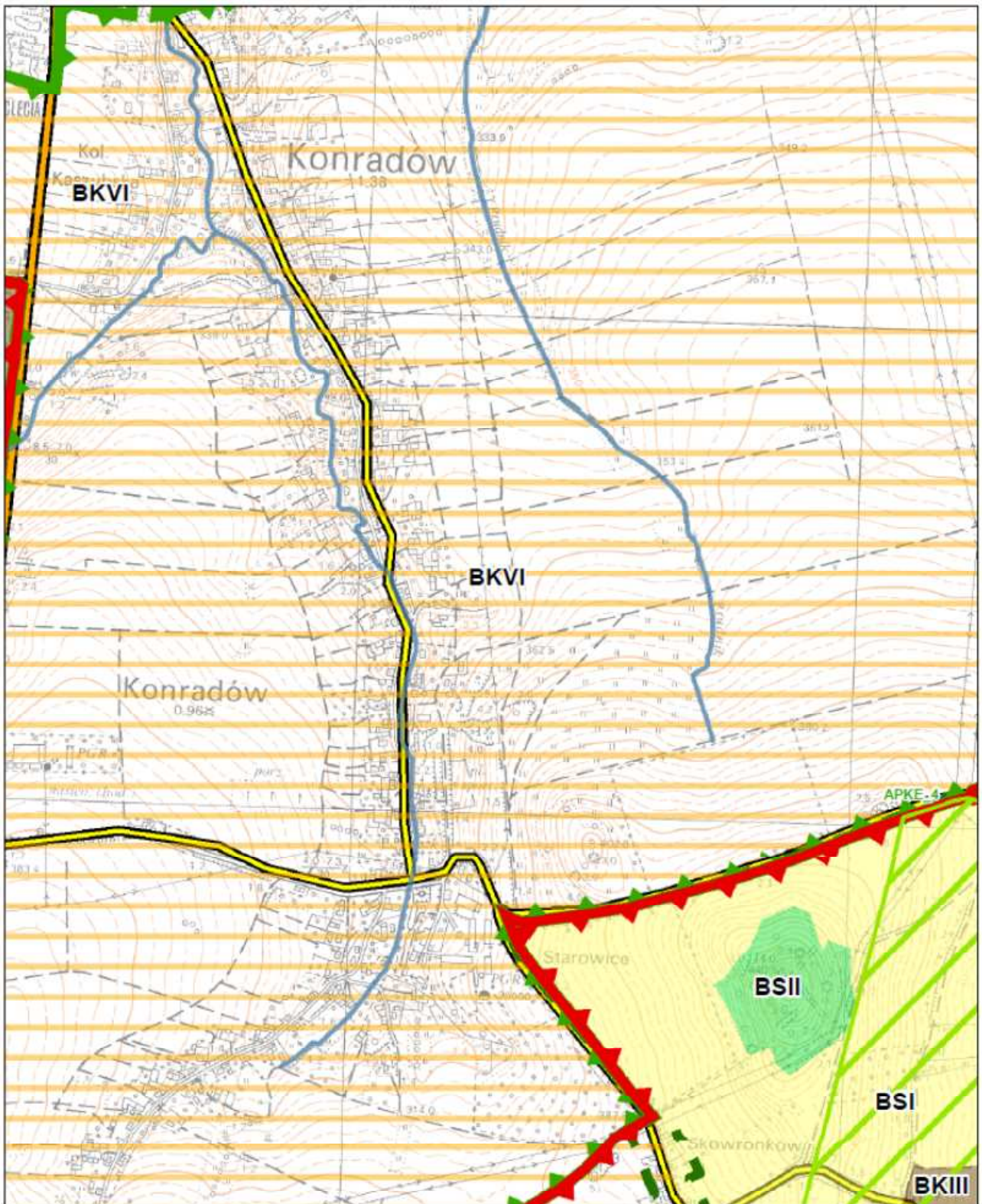
Sekcja: C03

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 12 z 45

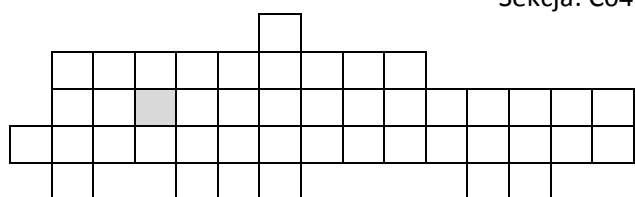

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

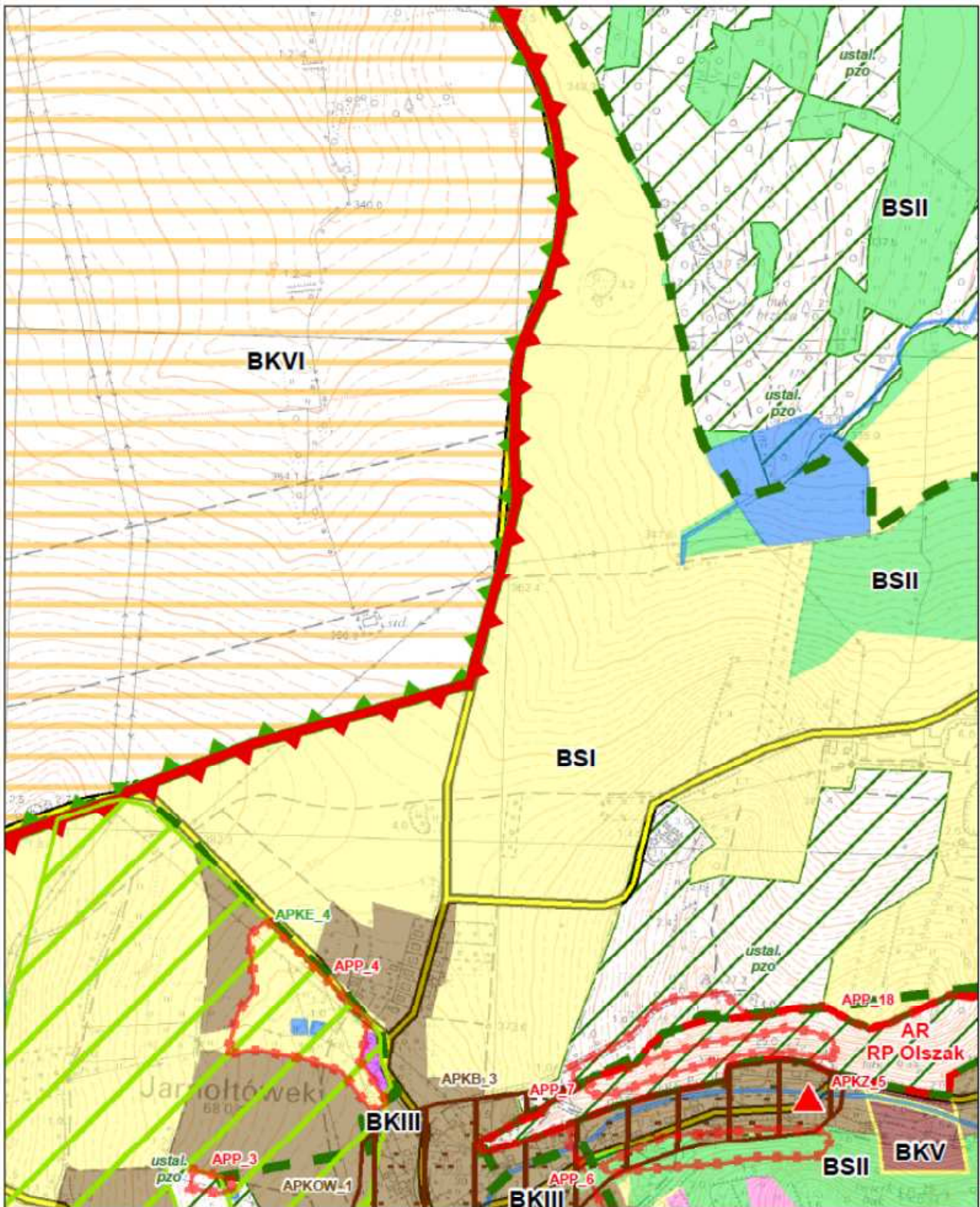
Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 13 z 45

Sekcja: C04

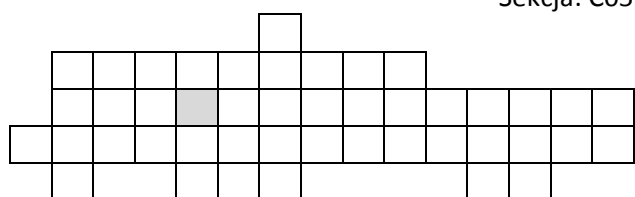

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

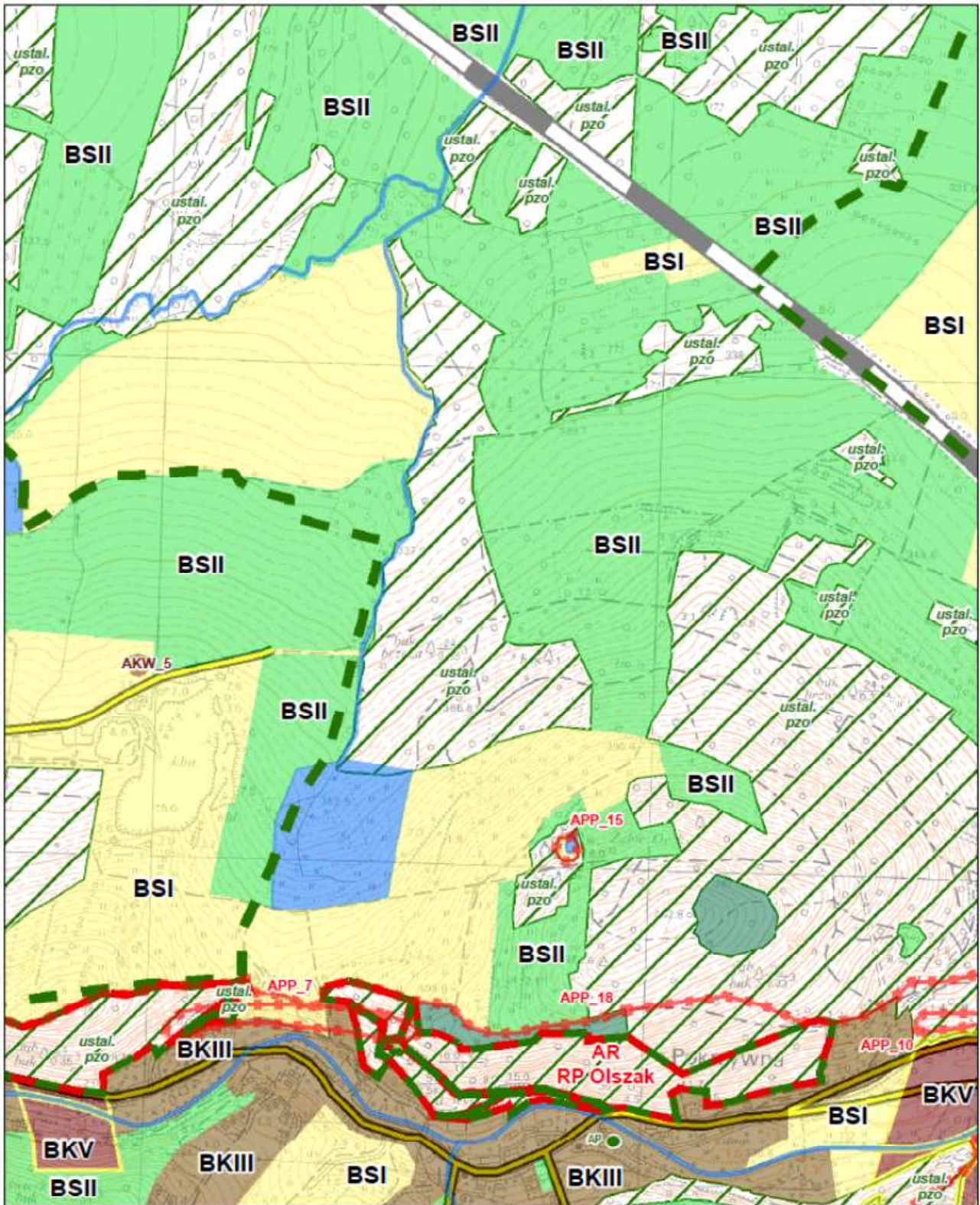
Sekcja: C05

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 14 z 45

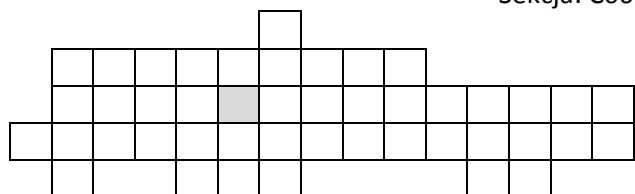

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

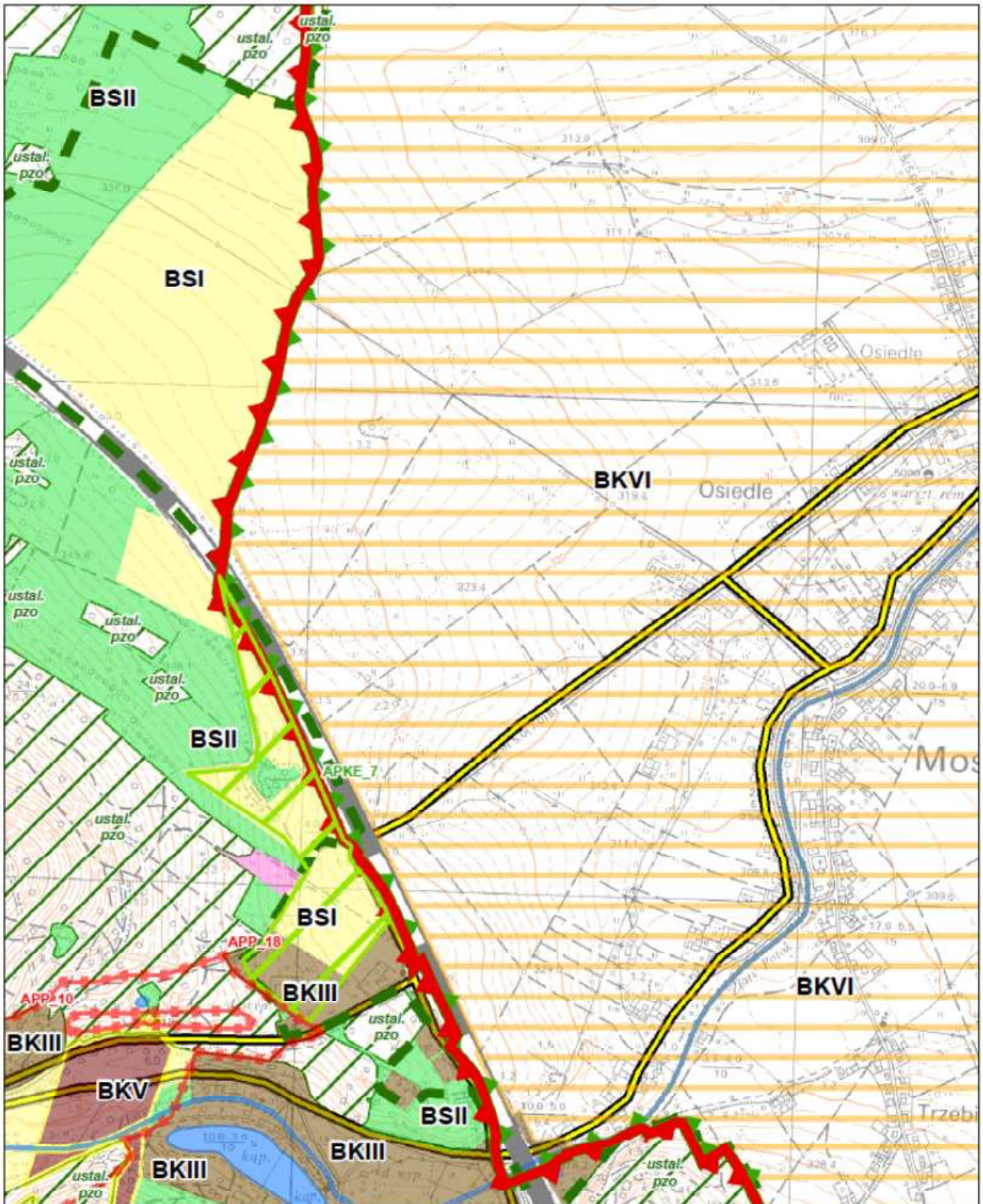
Sekcja: C06

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 15 z 45

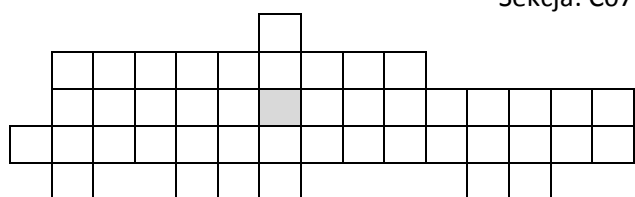

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

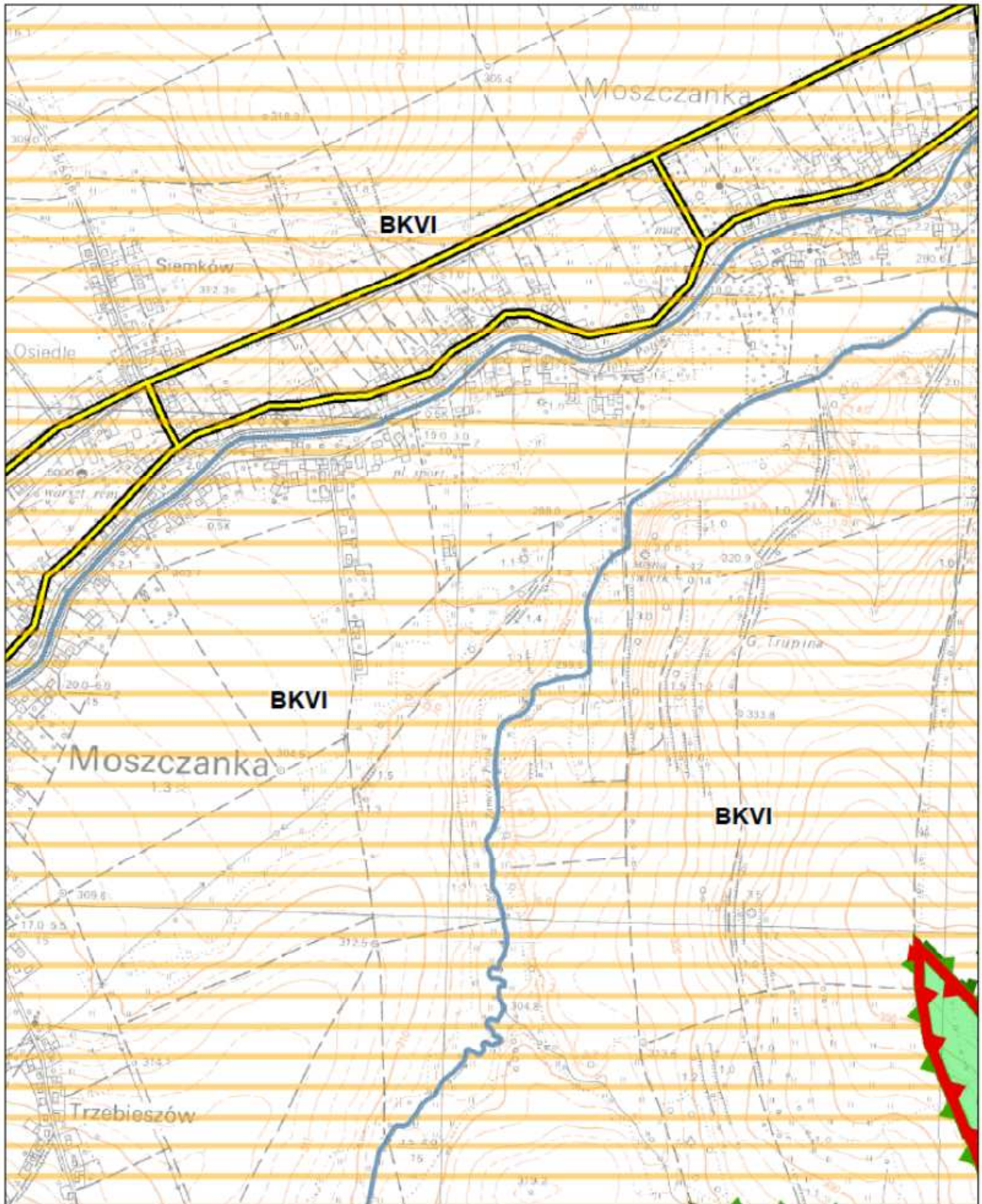
Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 16 z 45

Sekcja: C07

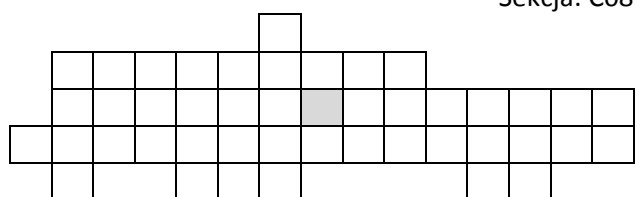

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

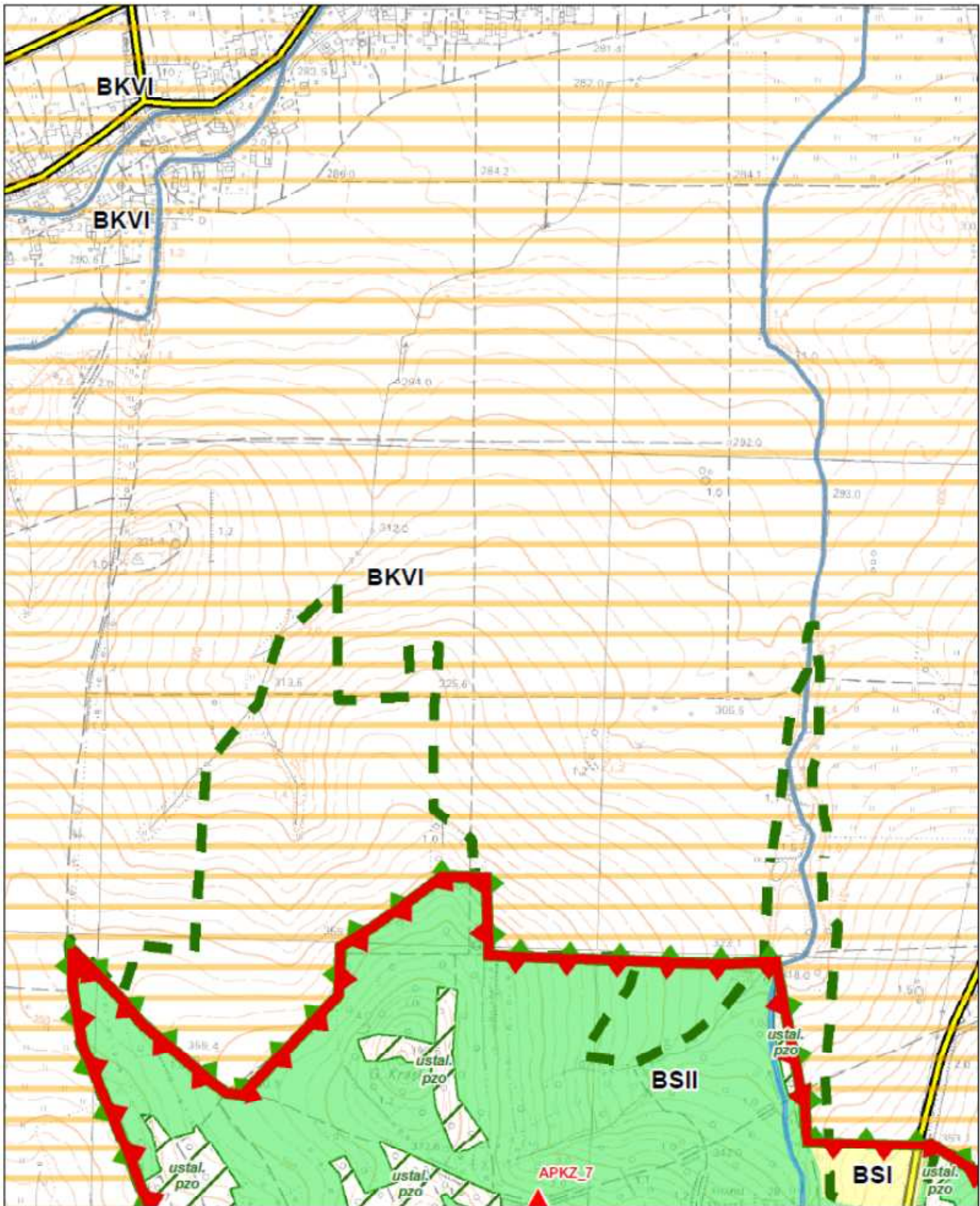
Sekcja: C08

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 17 z 45

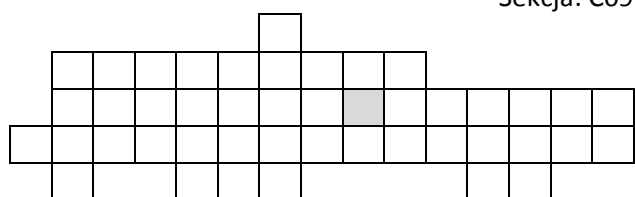

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

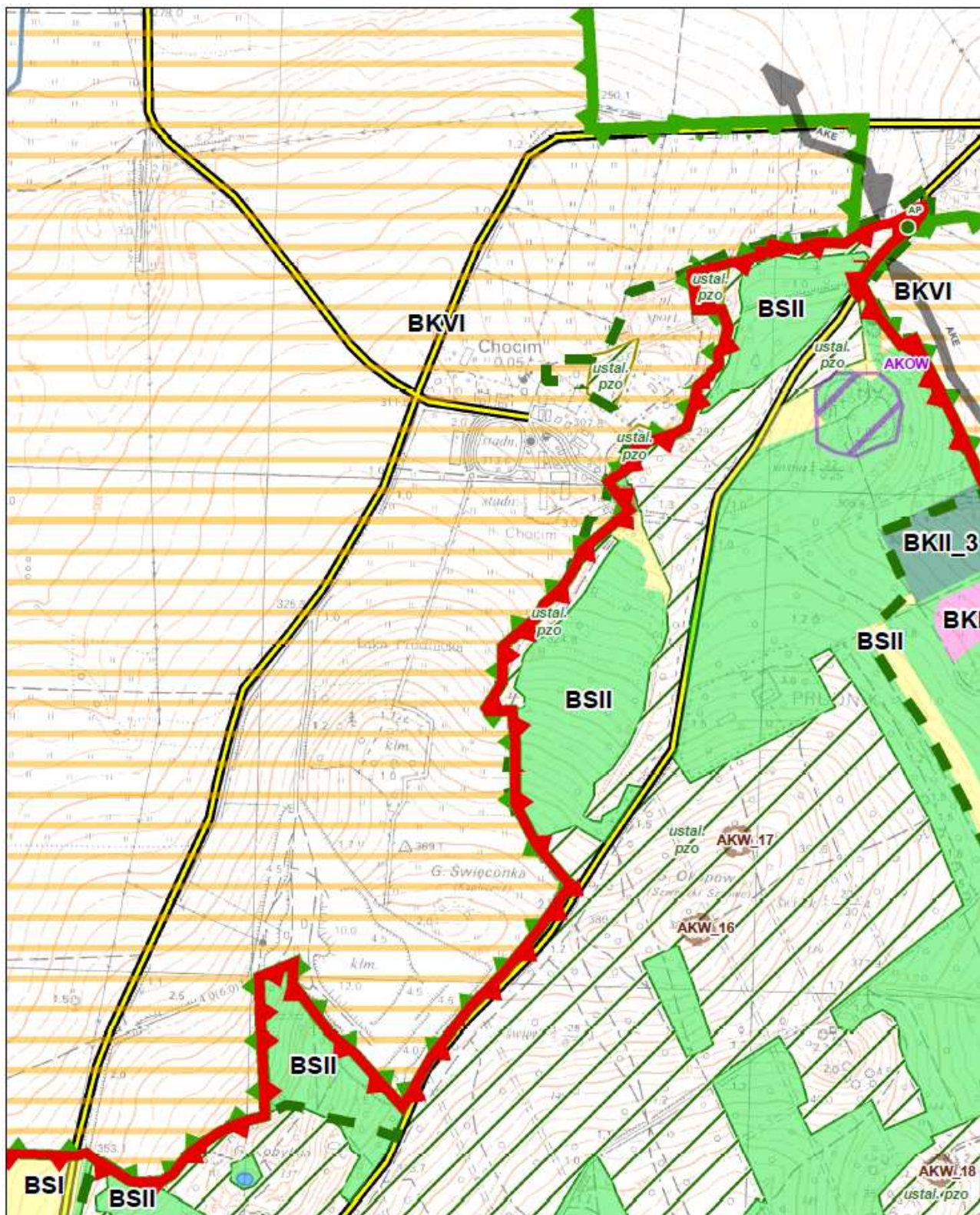
Sekcja: C09

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 18 z 45

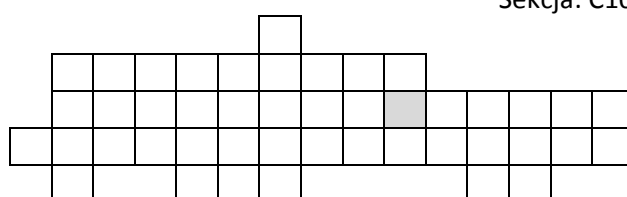

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

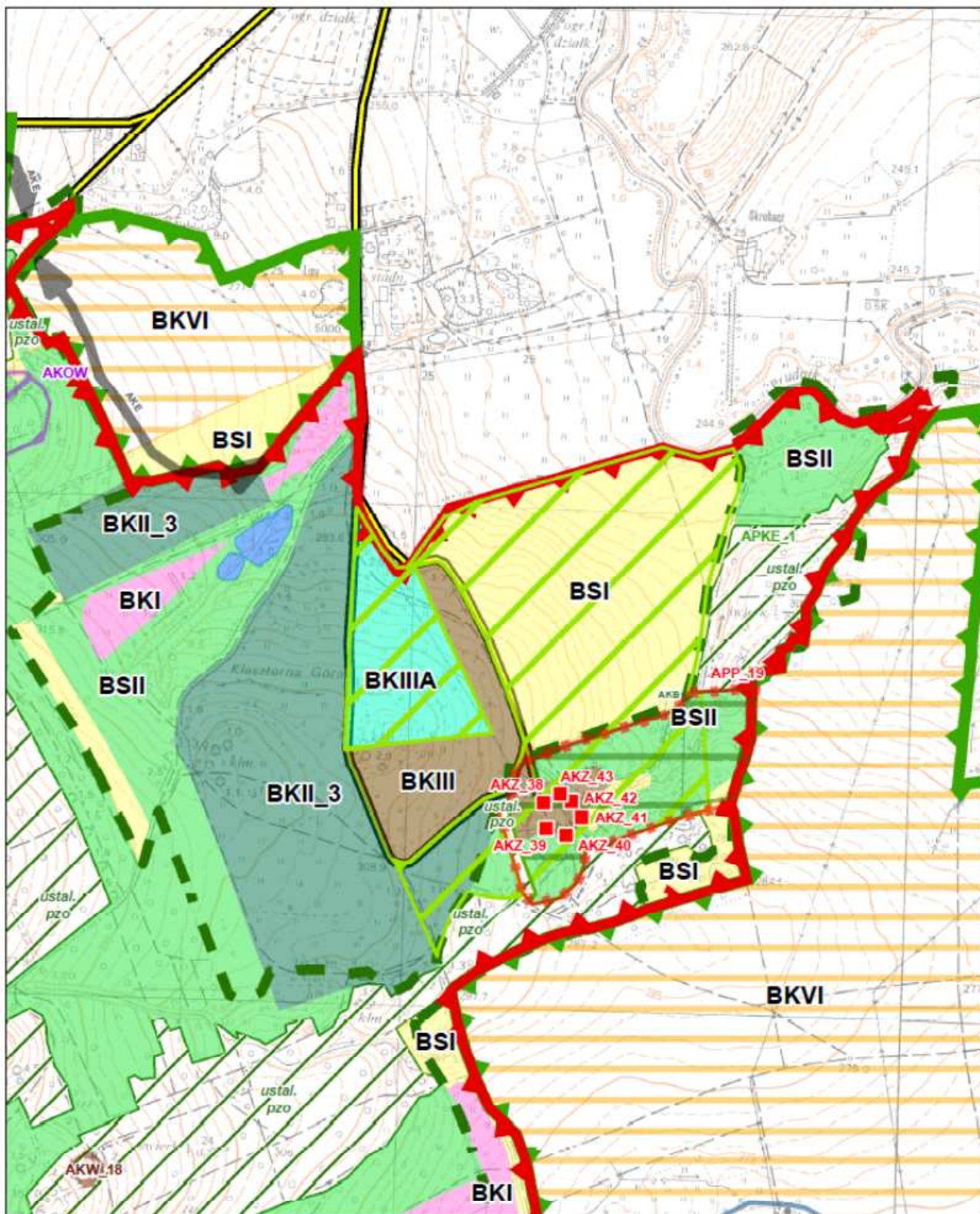
Sekcja: C10

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 19 z 45

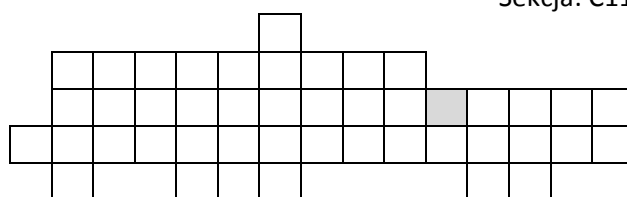
PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO „GÓRY OPAWSKIE”

Sekcja: C11

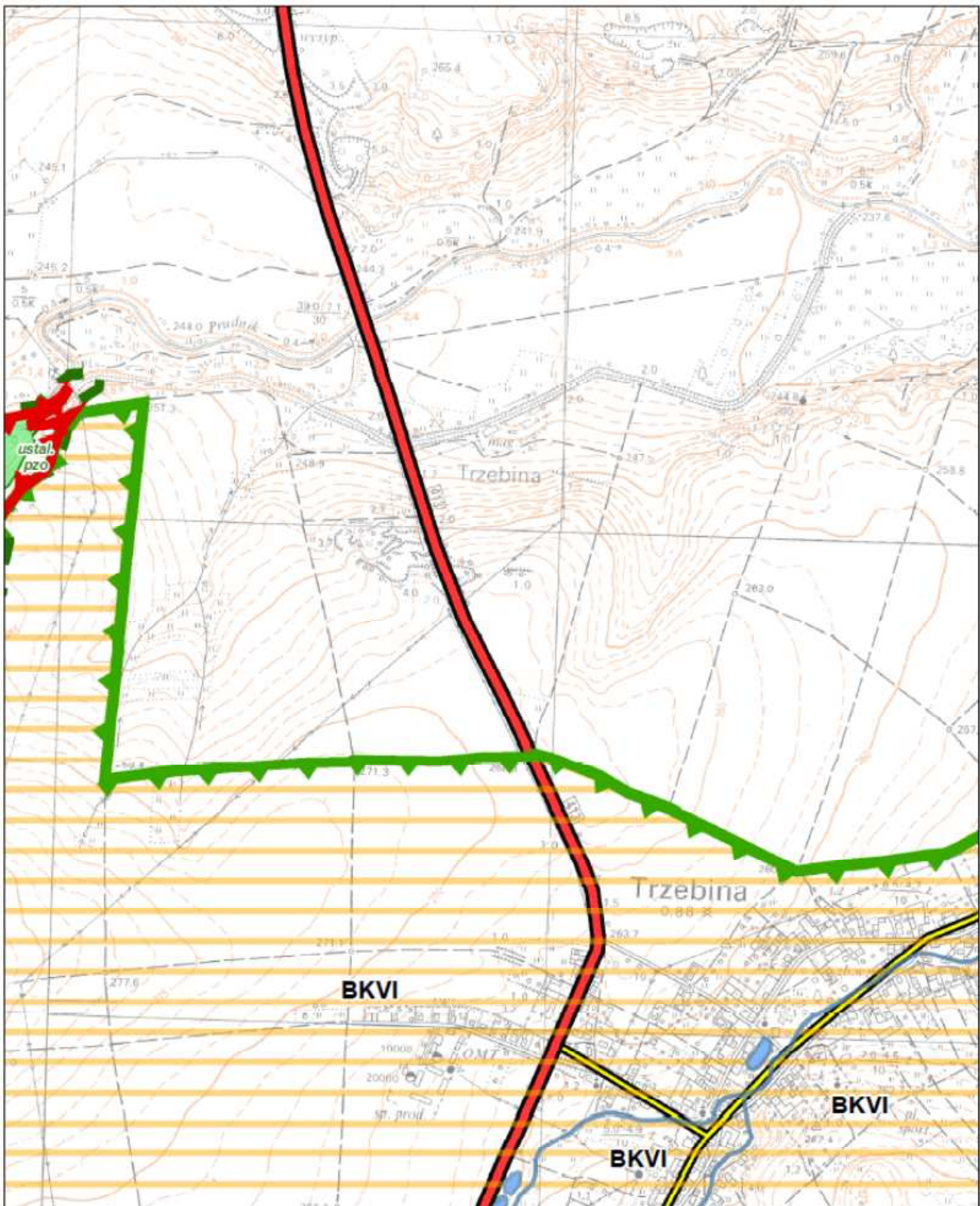
Mapa działań ochronnych

Skala 1:10 000

Sekcja 20 z 45

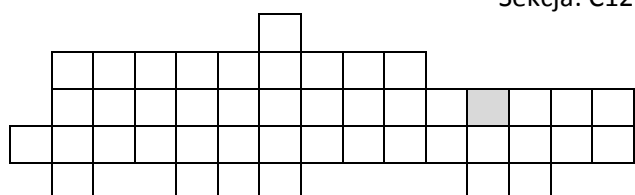

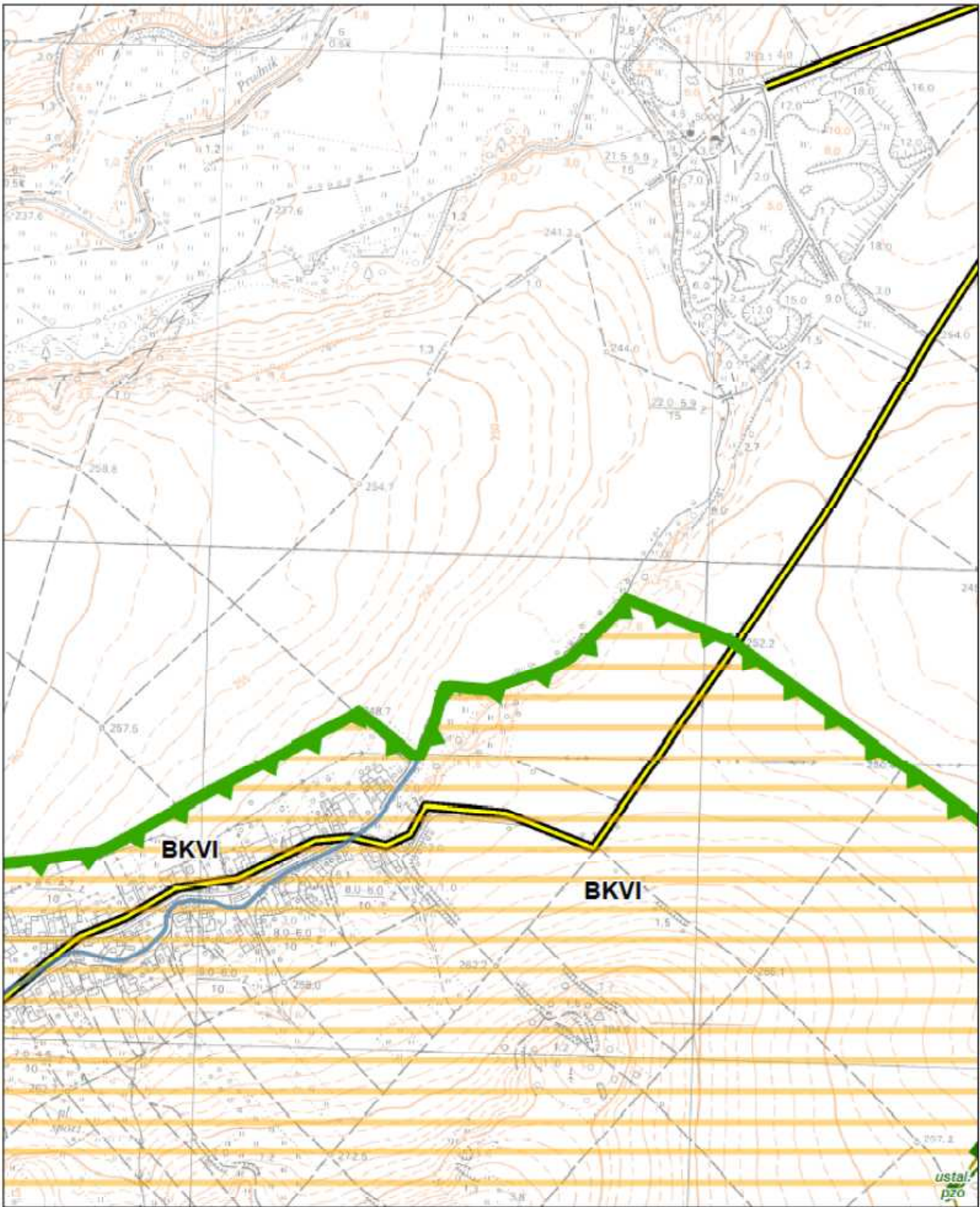
**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

Sekcja: C12

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 21 z 45

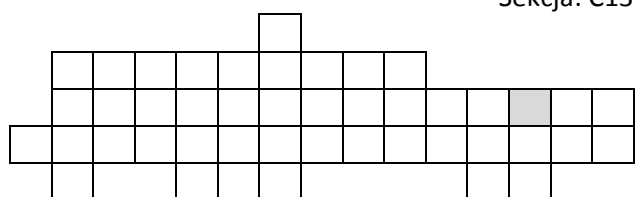

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

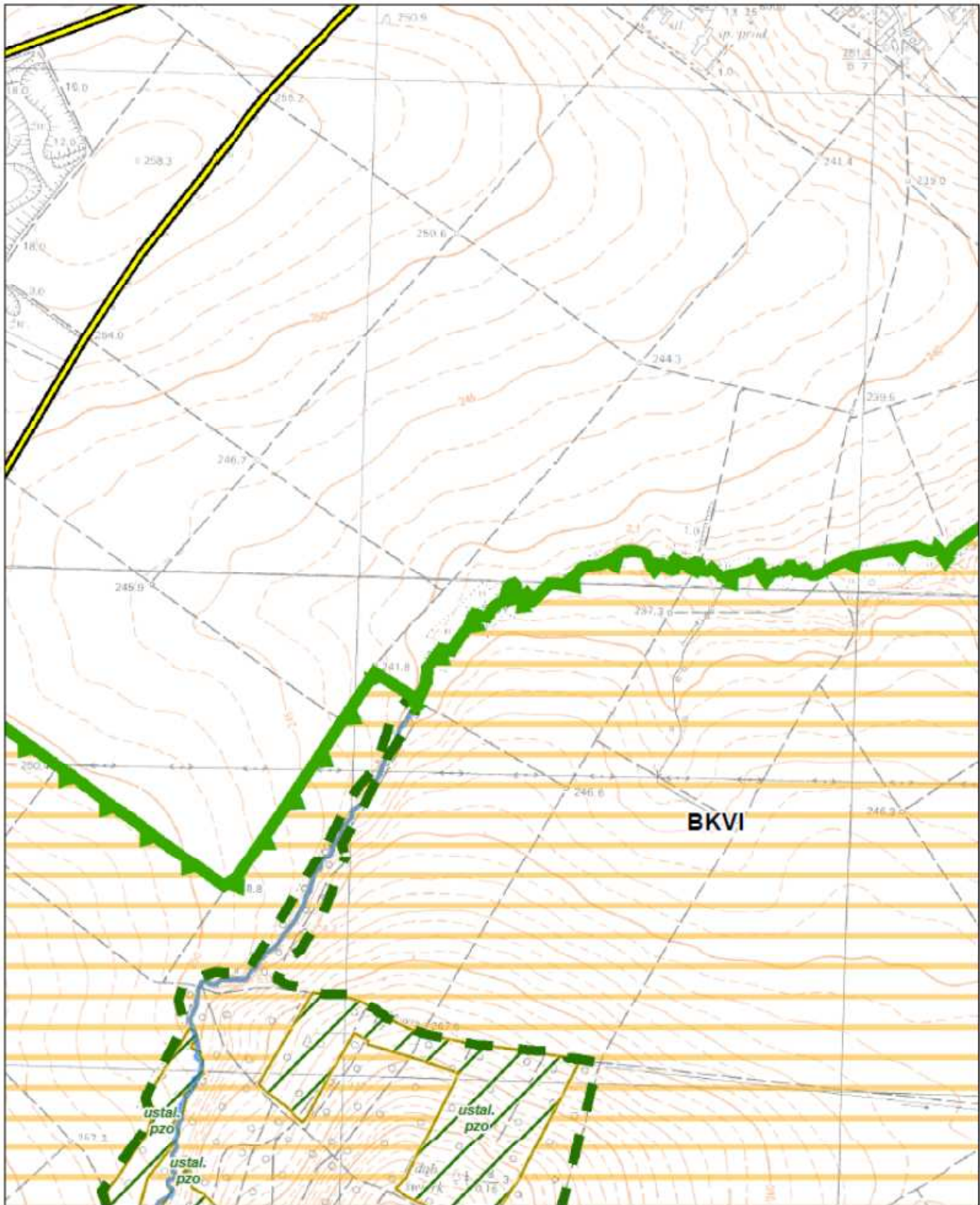
Sekcja: C13

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 22 z 45

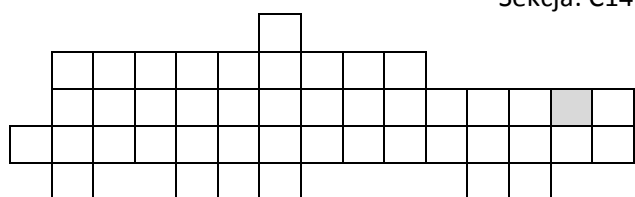

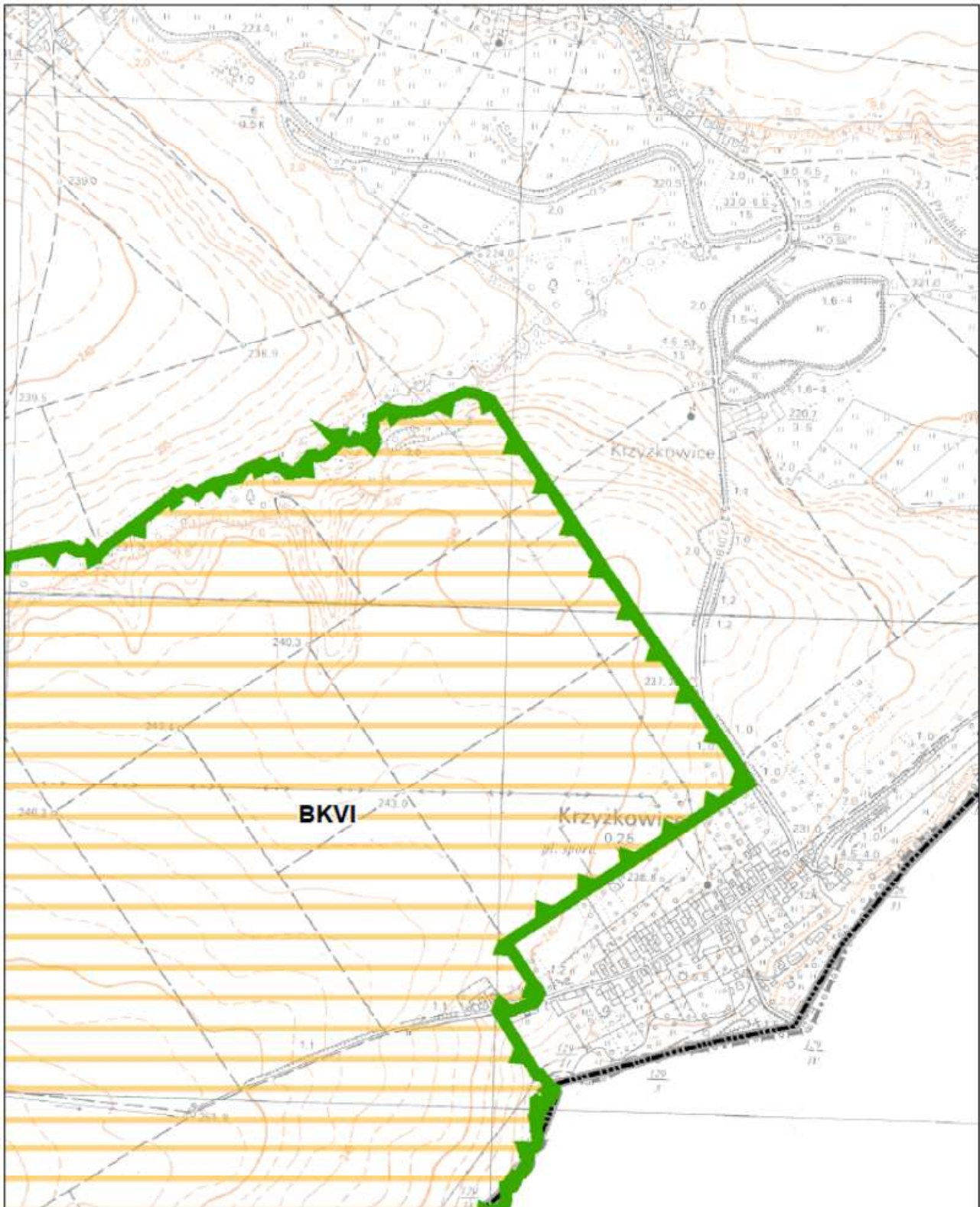
**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 23 z 45

Sekcja: C14

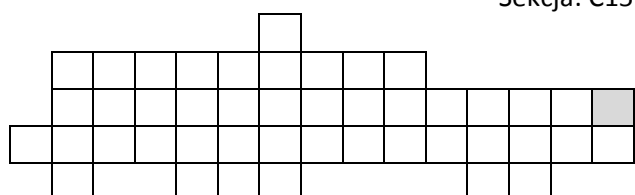

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 24 z 45

Sekcja: C15

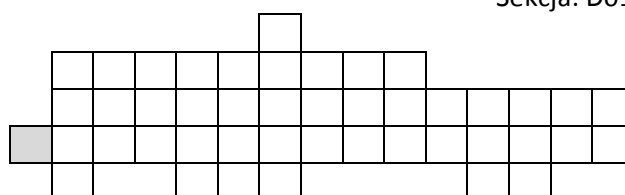

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

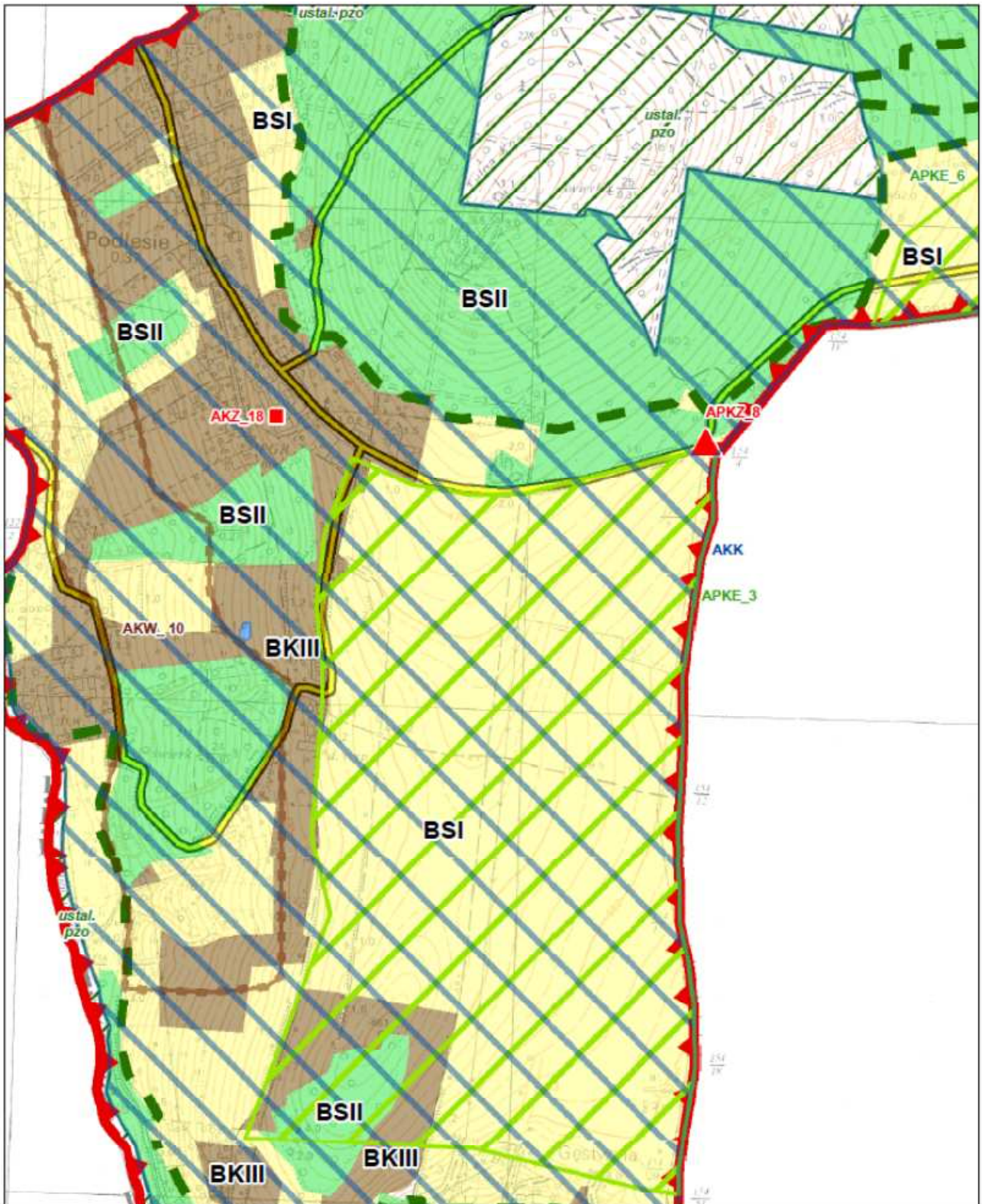
Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 25 z 45

Sekcja: D01

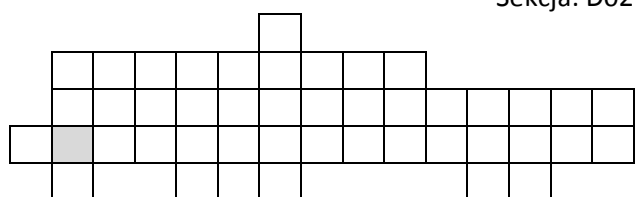

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

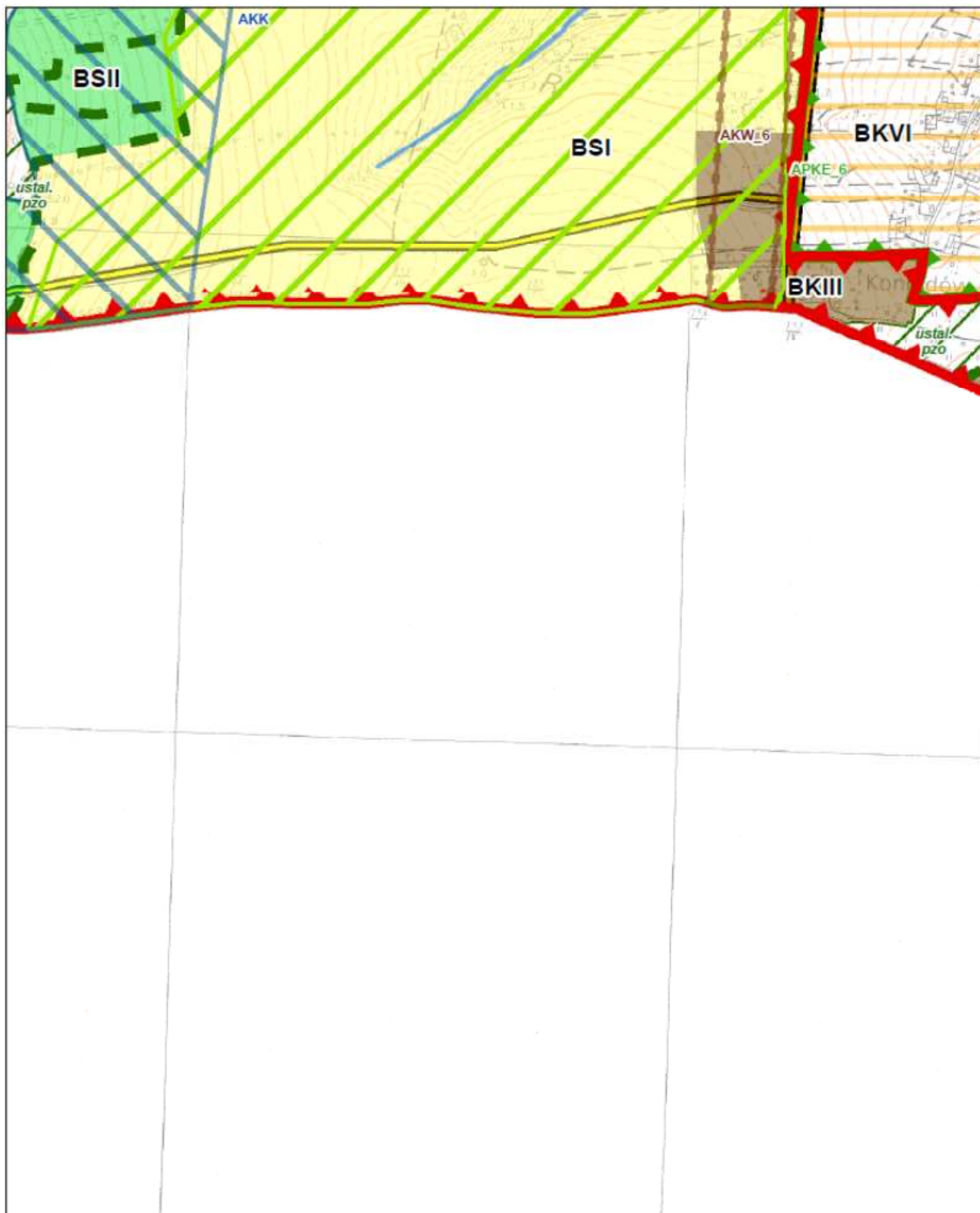
Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 26 z 45

Sekcja: D02

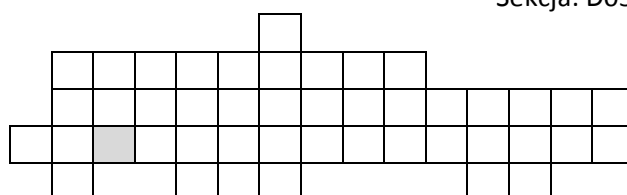

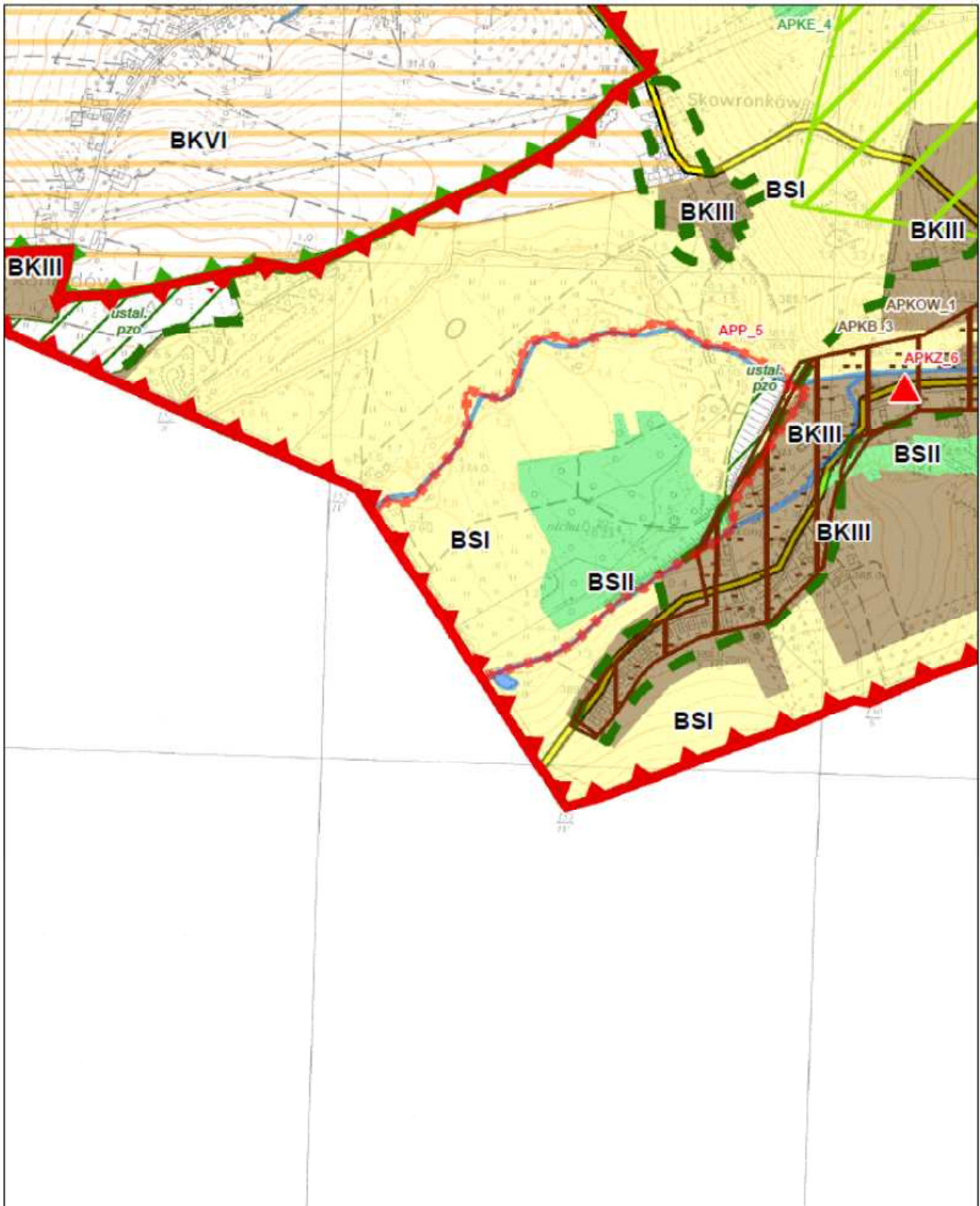
**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

Sekcja: D03

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 27 z 45

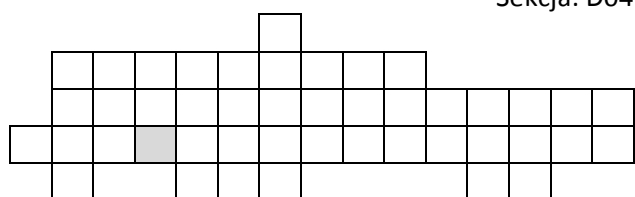

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

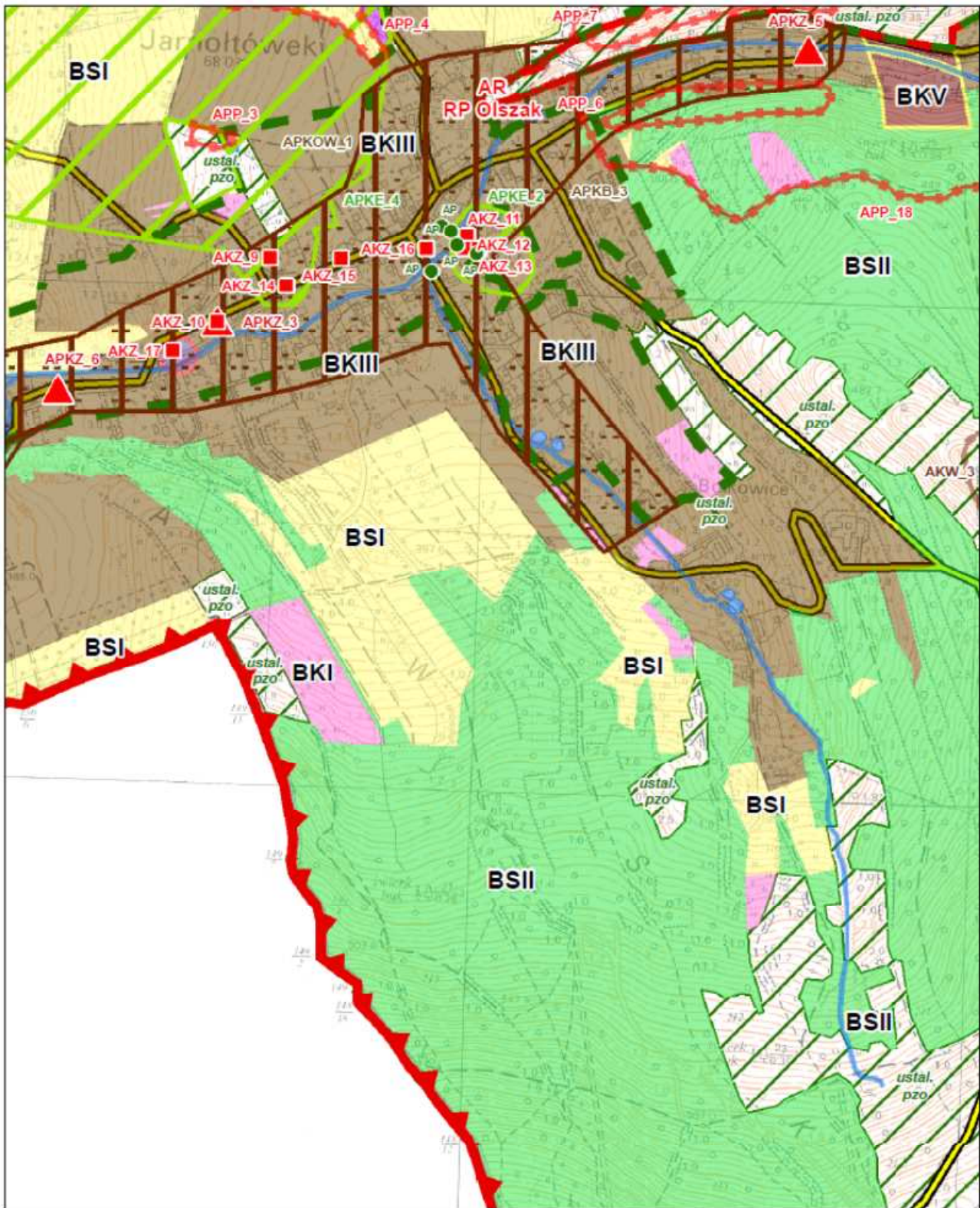
Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 28 z 45

Sekcja: D04

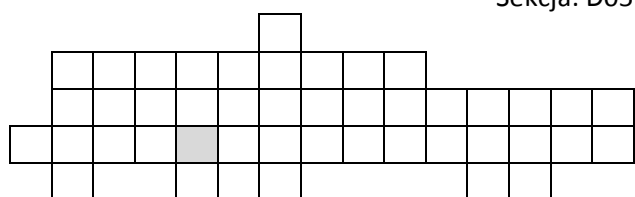

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

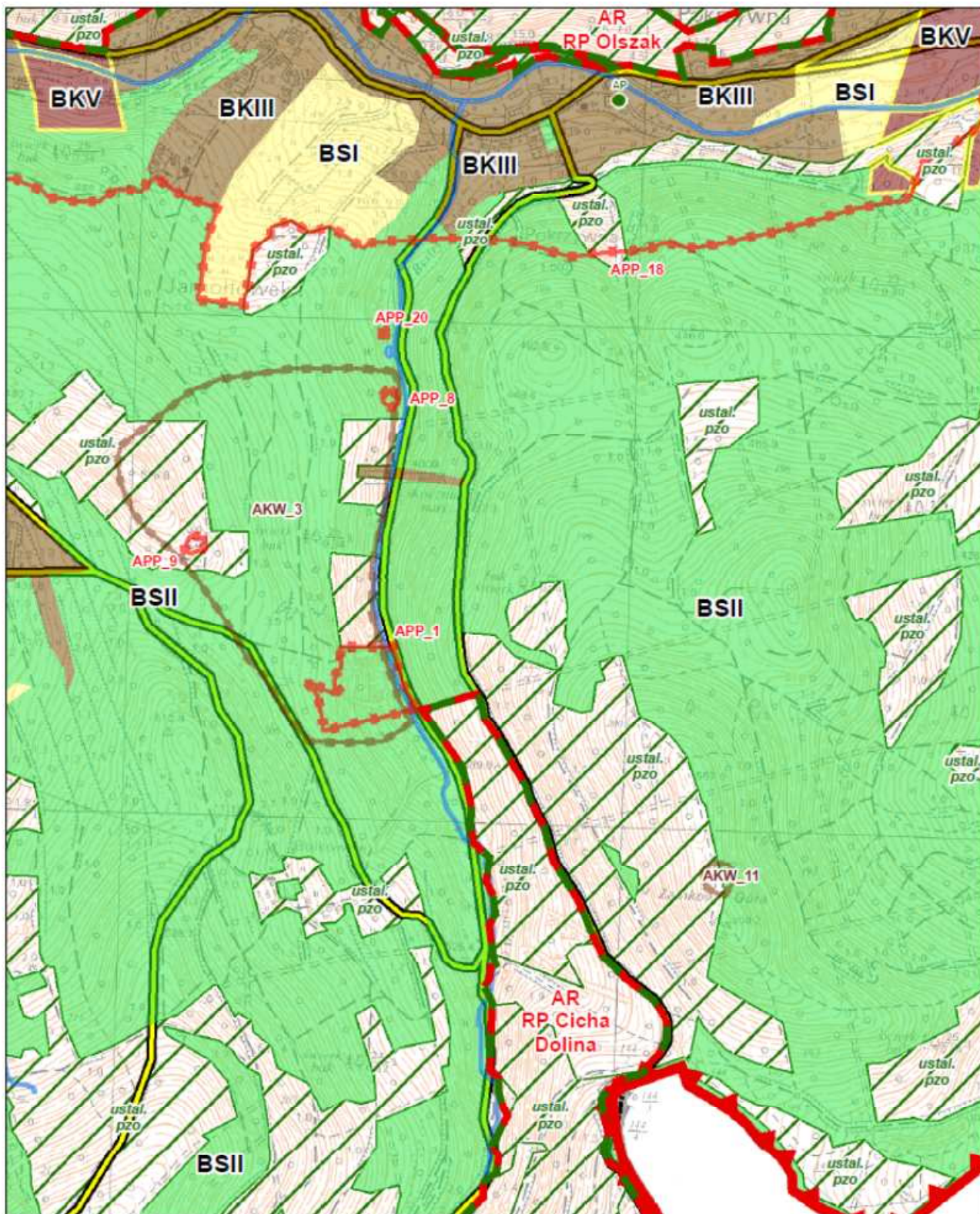
Sekcja: D05

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 29 z 45

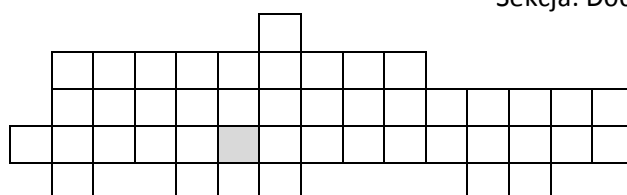

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

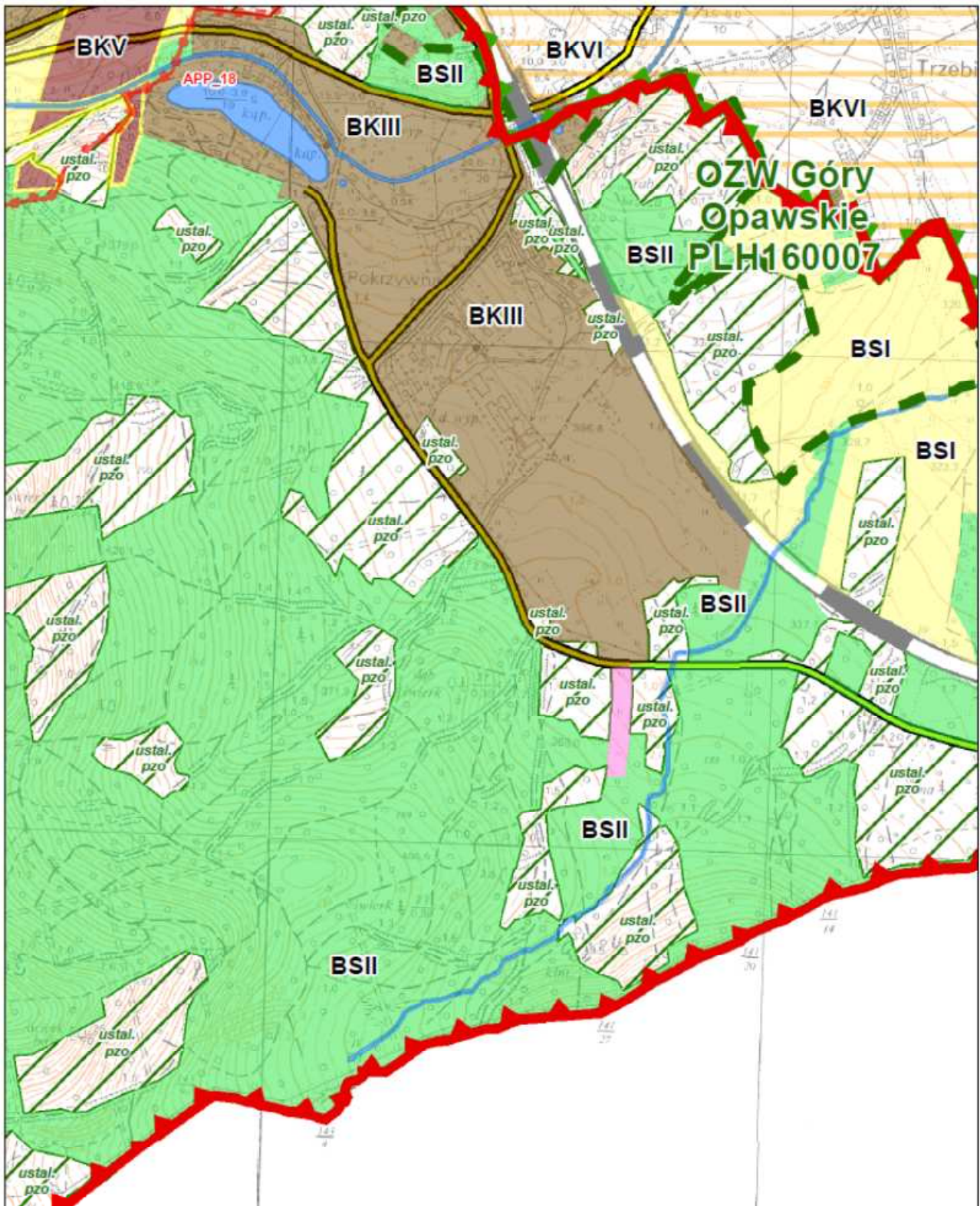
Sekcja: D06

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 30 z 45

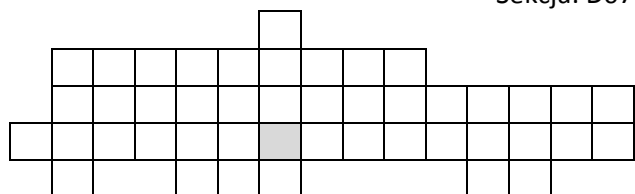

PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO „GÓRY OPAWSKIE”

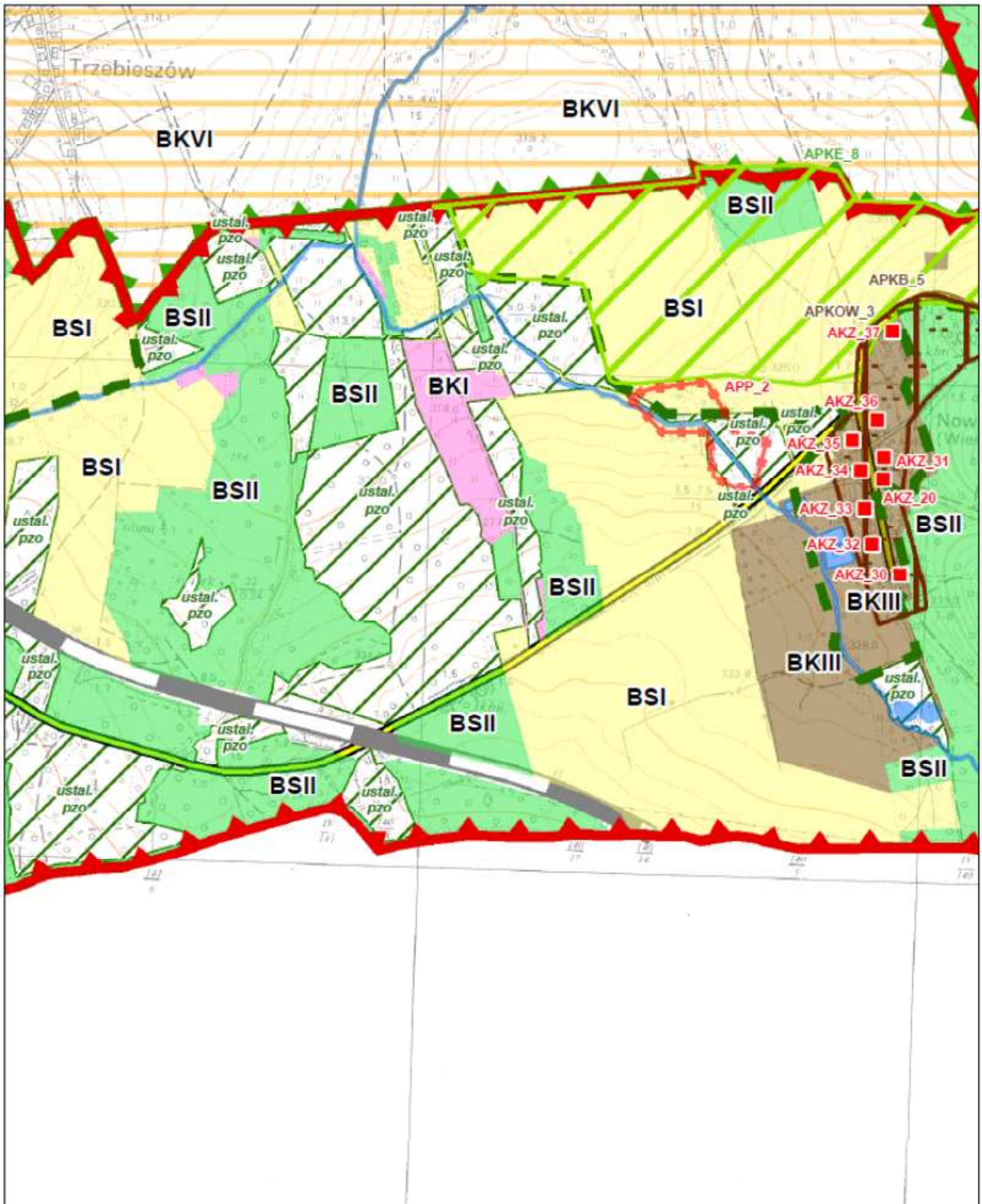
Sekcja: D07

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 31 z 45

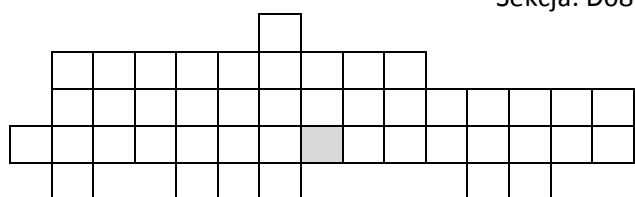

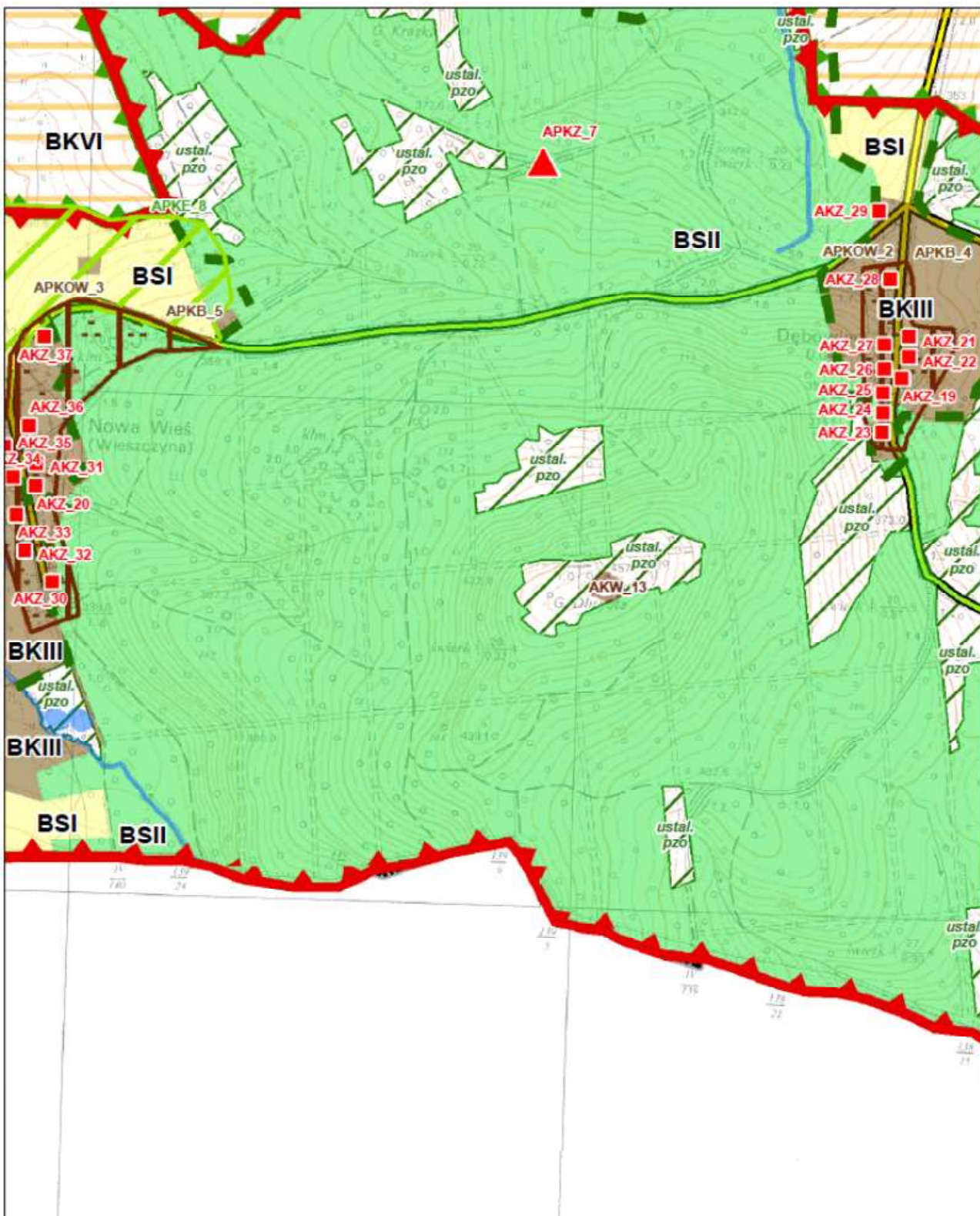
**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

Sekcja: D08

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 32 z 45

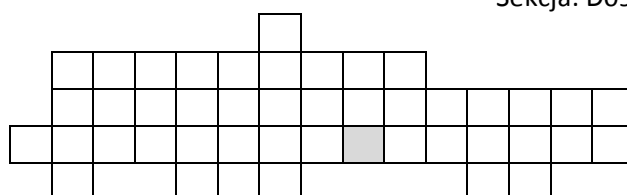

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

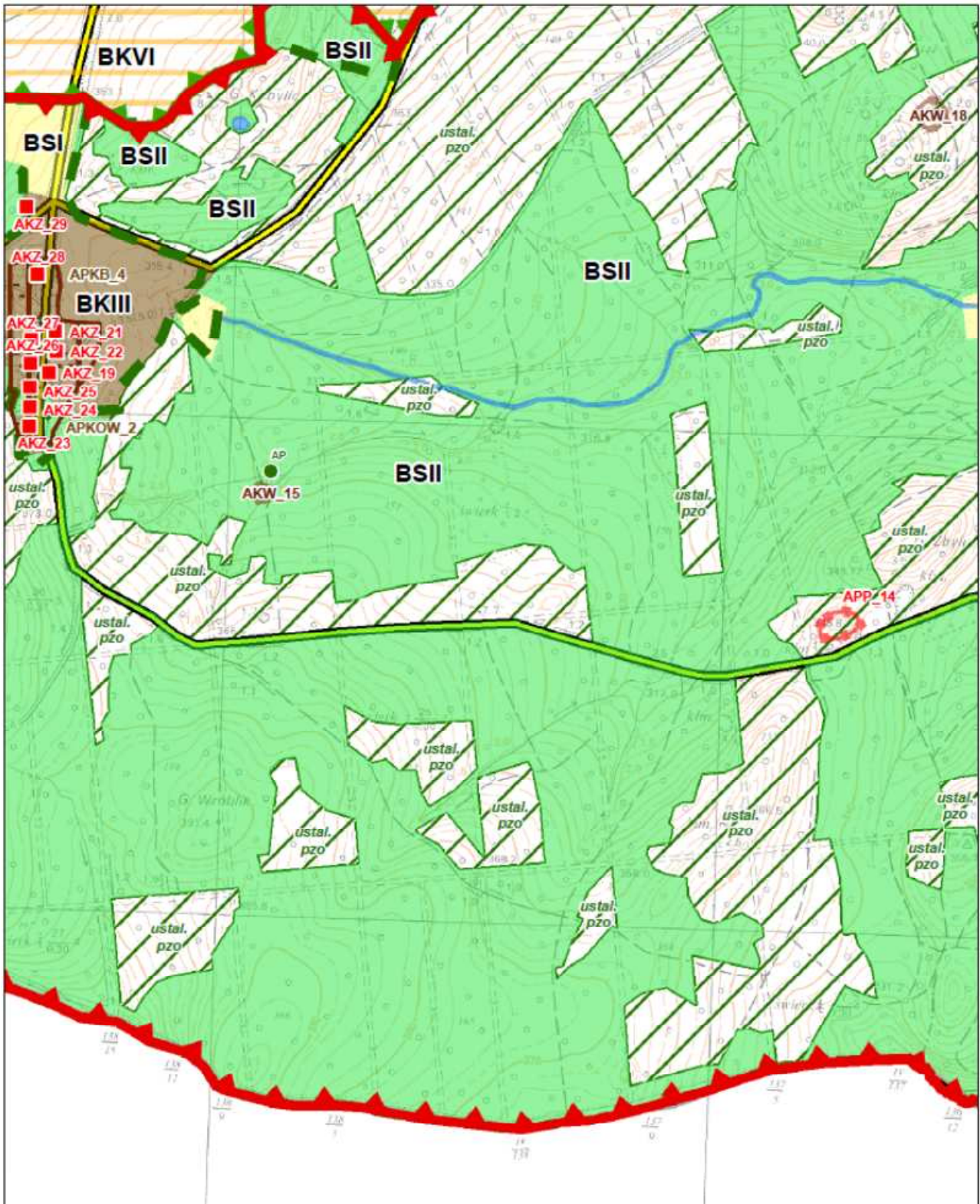
Sekcja: D09

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 33 z 45

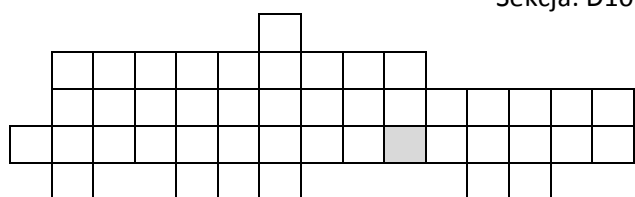

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

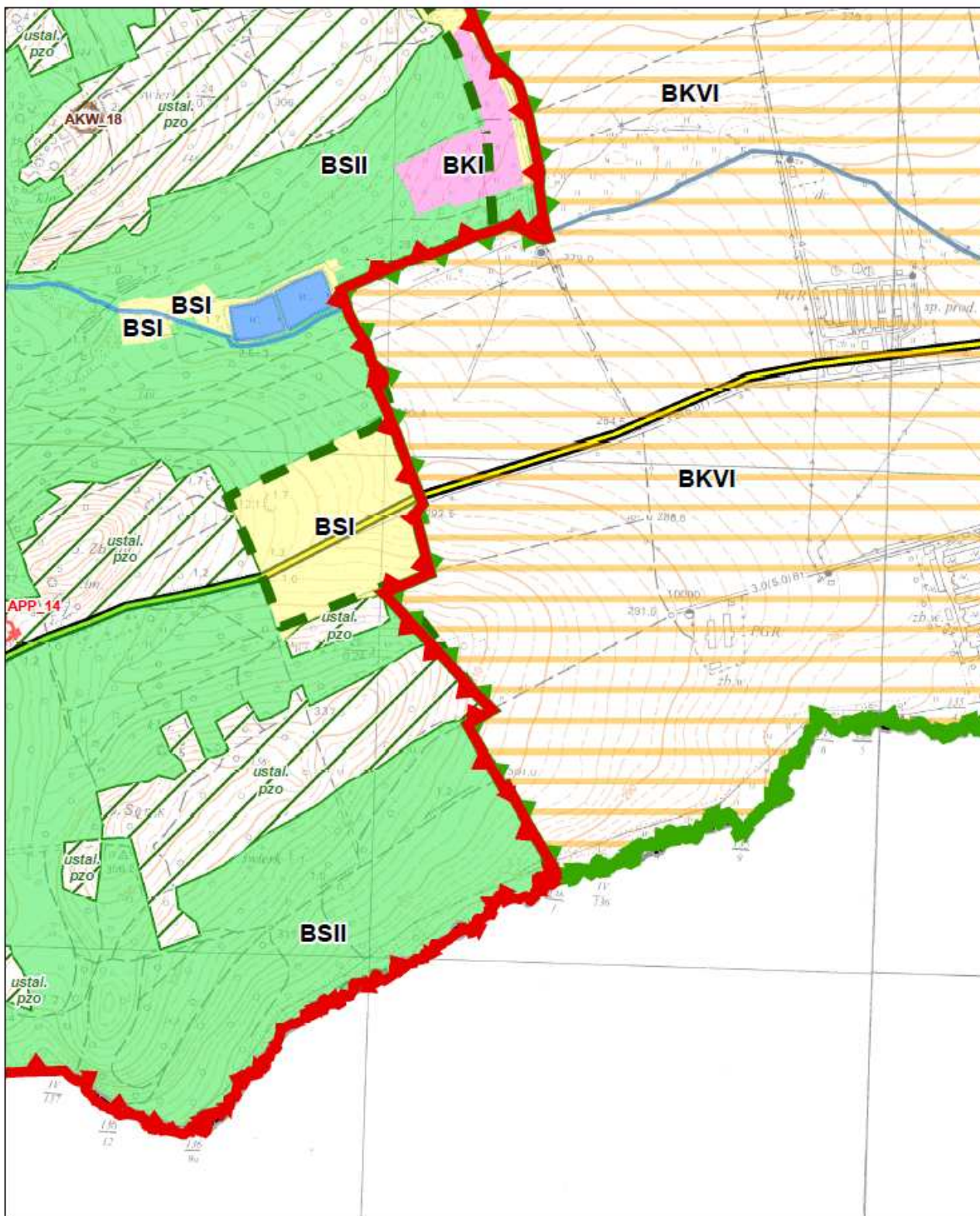
Sekcja: D10

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 34 z 45

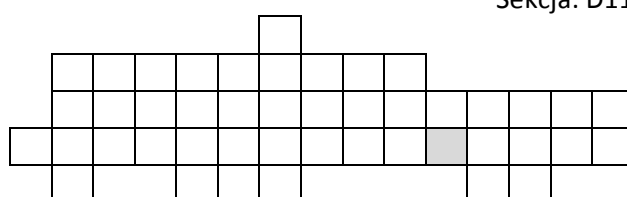

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

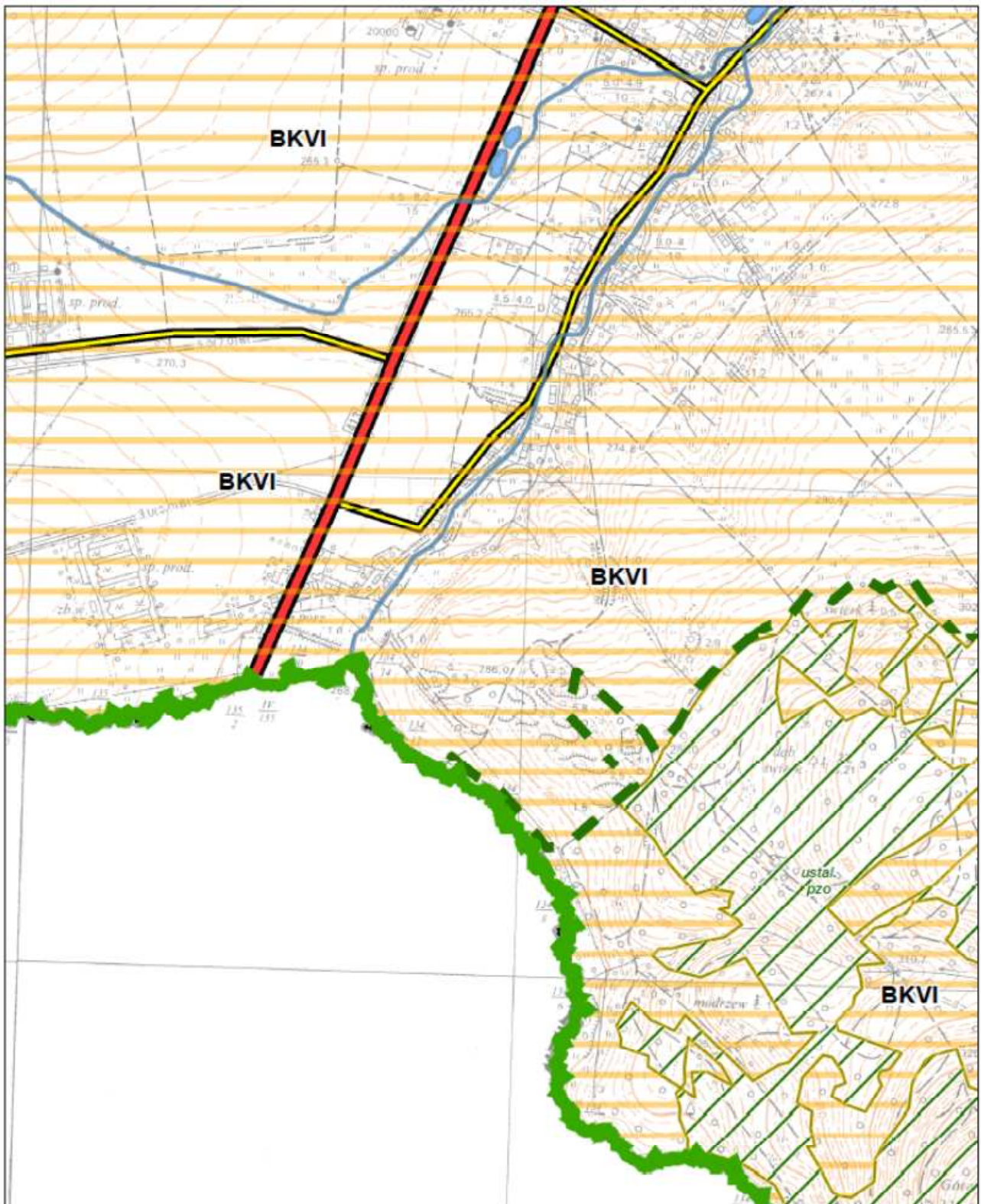
Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 35 z 45

Sekcja: D11

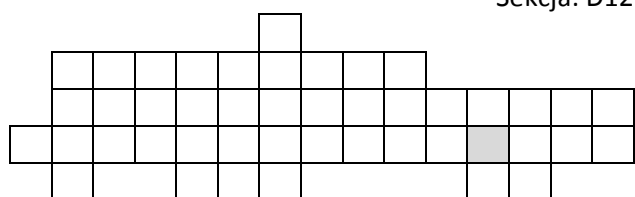

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

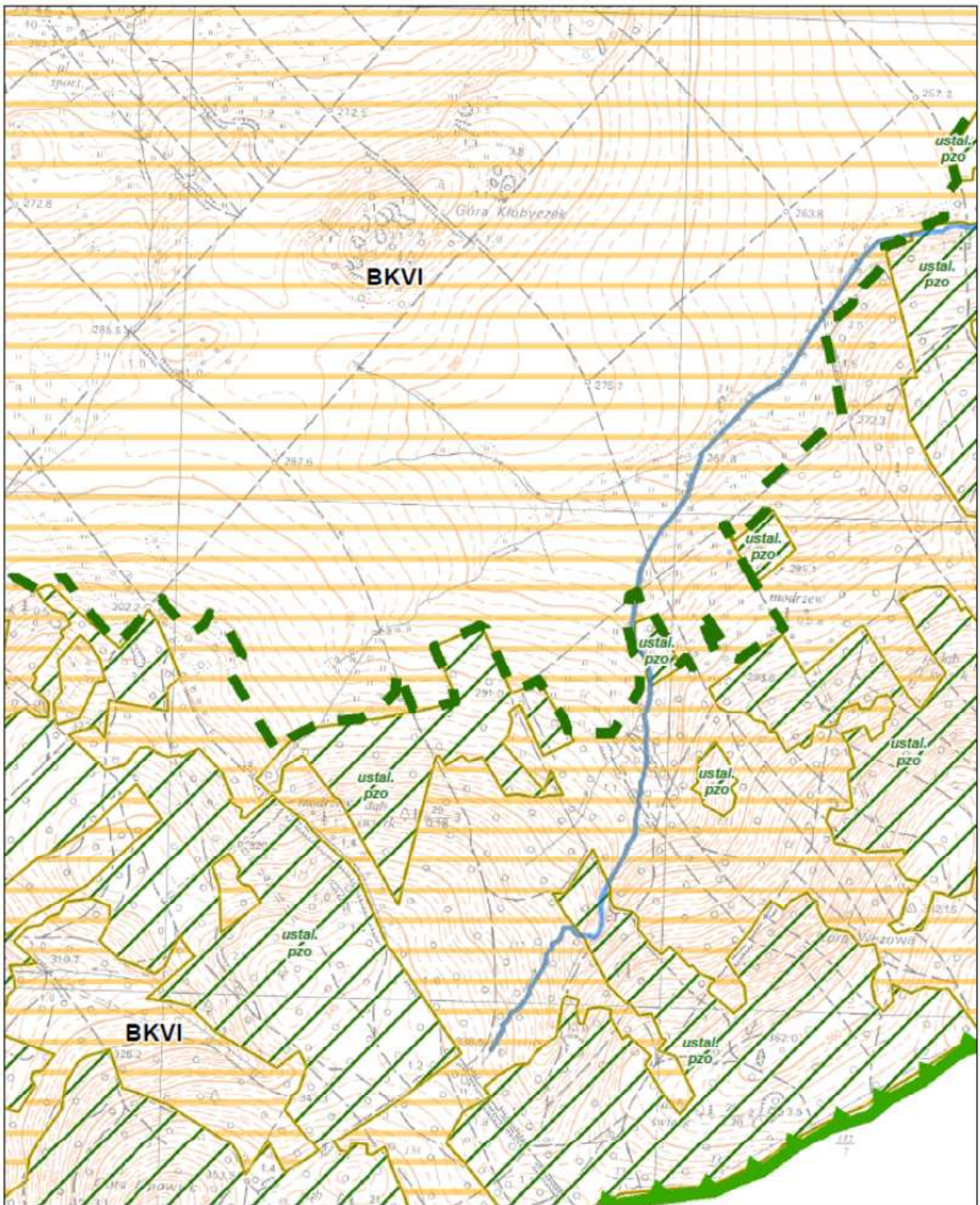
Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 36 z 45

Sekcja: D12

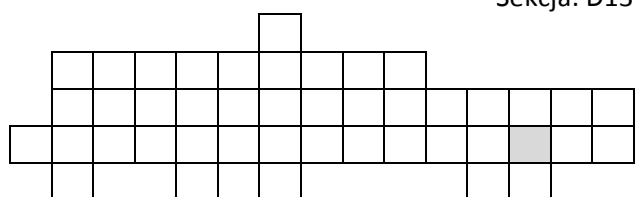

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

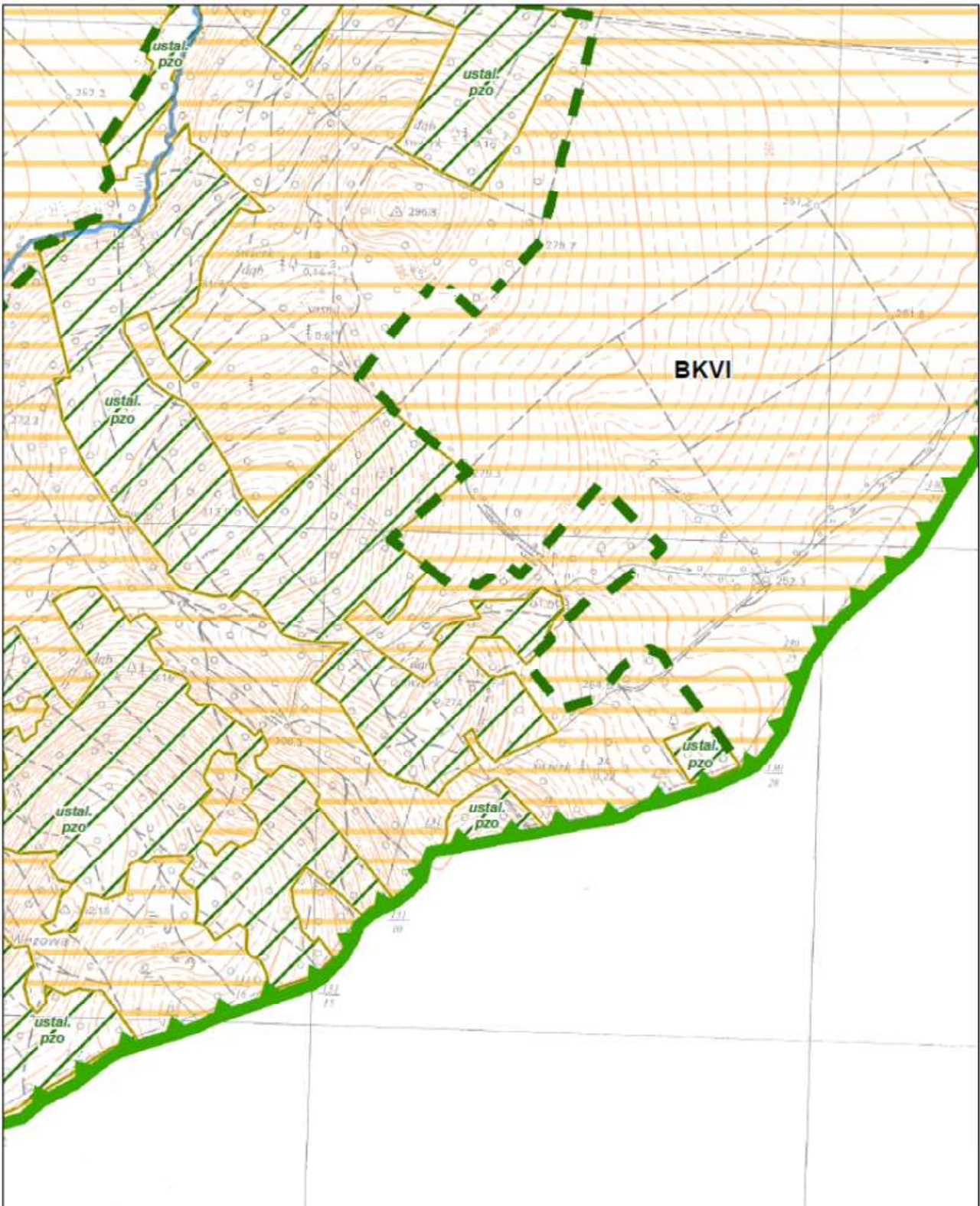
Sekcja: D13

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 37 z 45

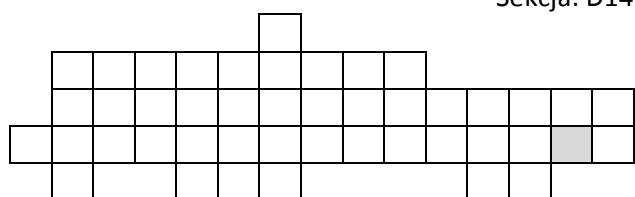

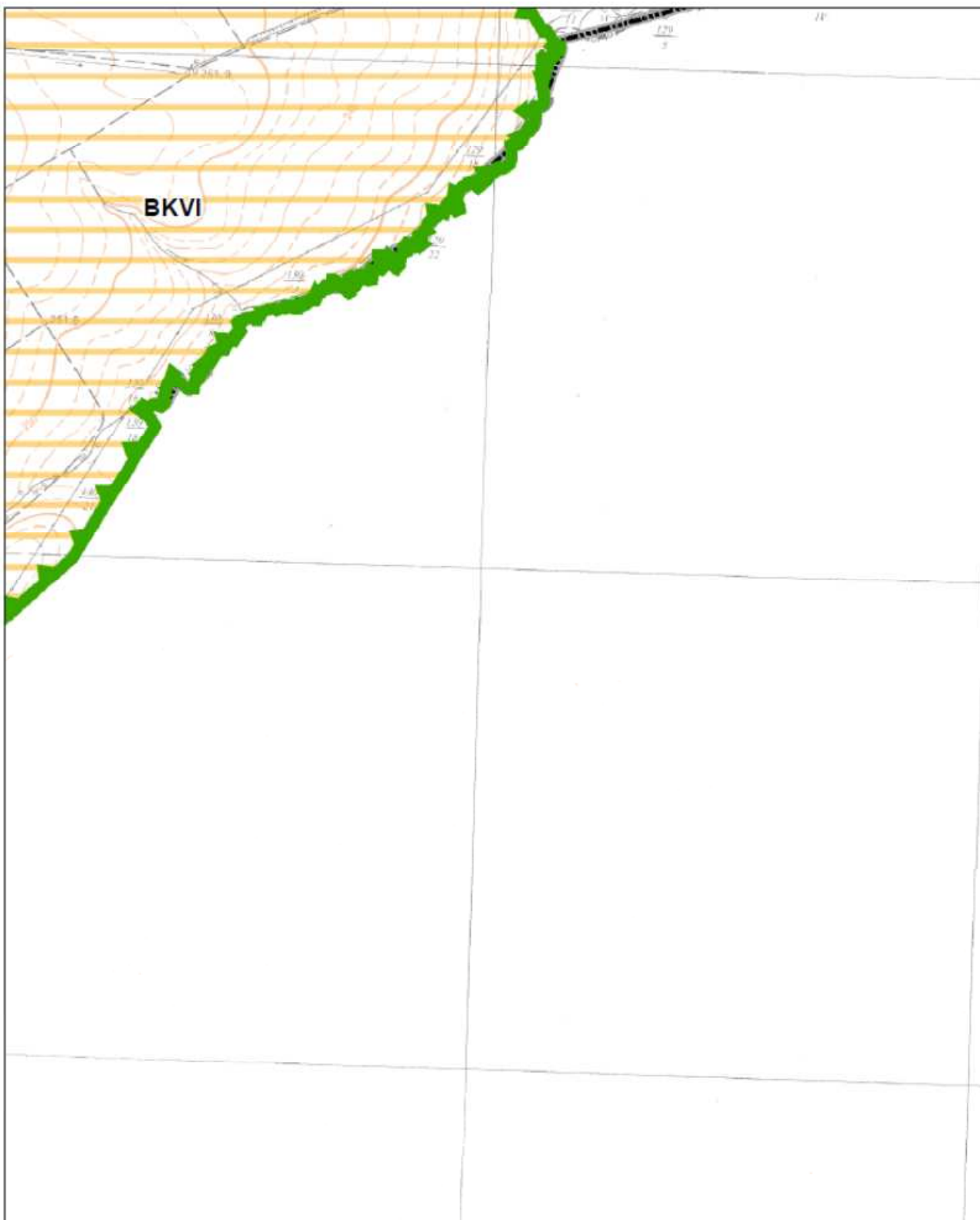
**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 38 z 45

Sekcja: D14

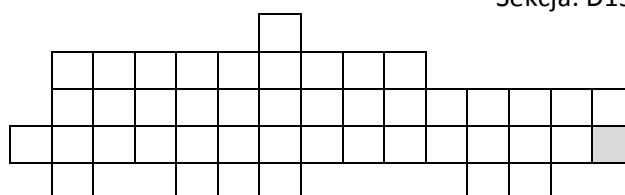

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

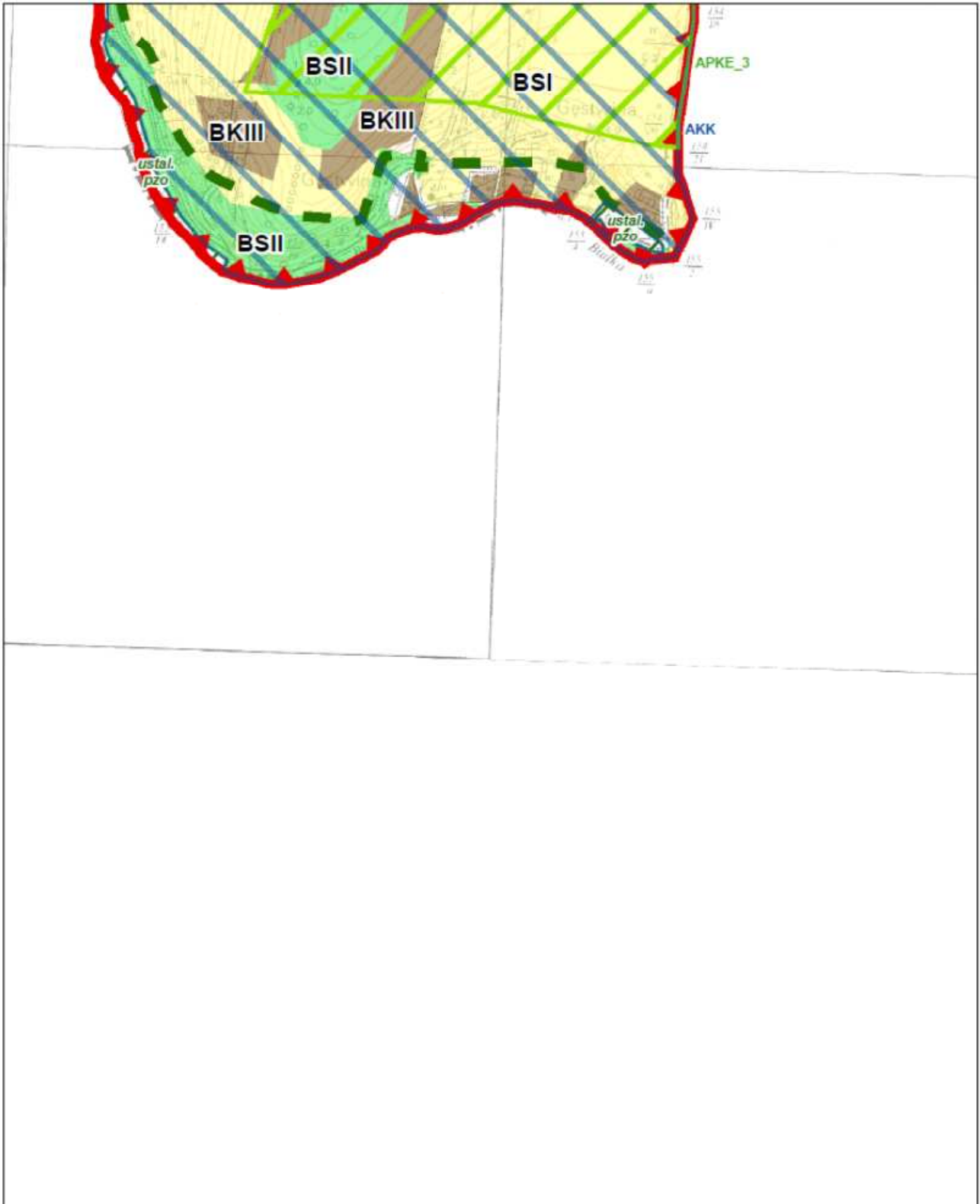
Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 39 z 45

Sekcja: D15

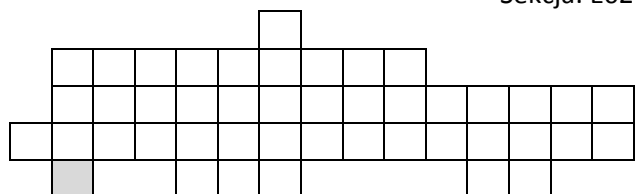

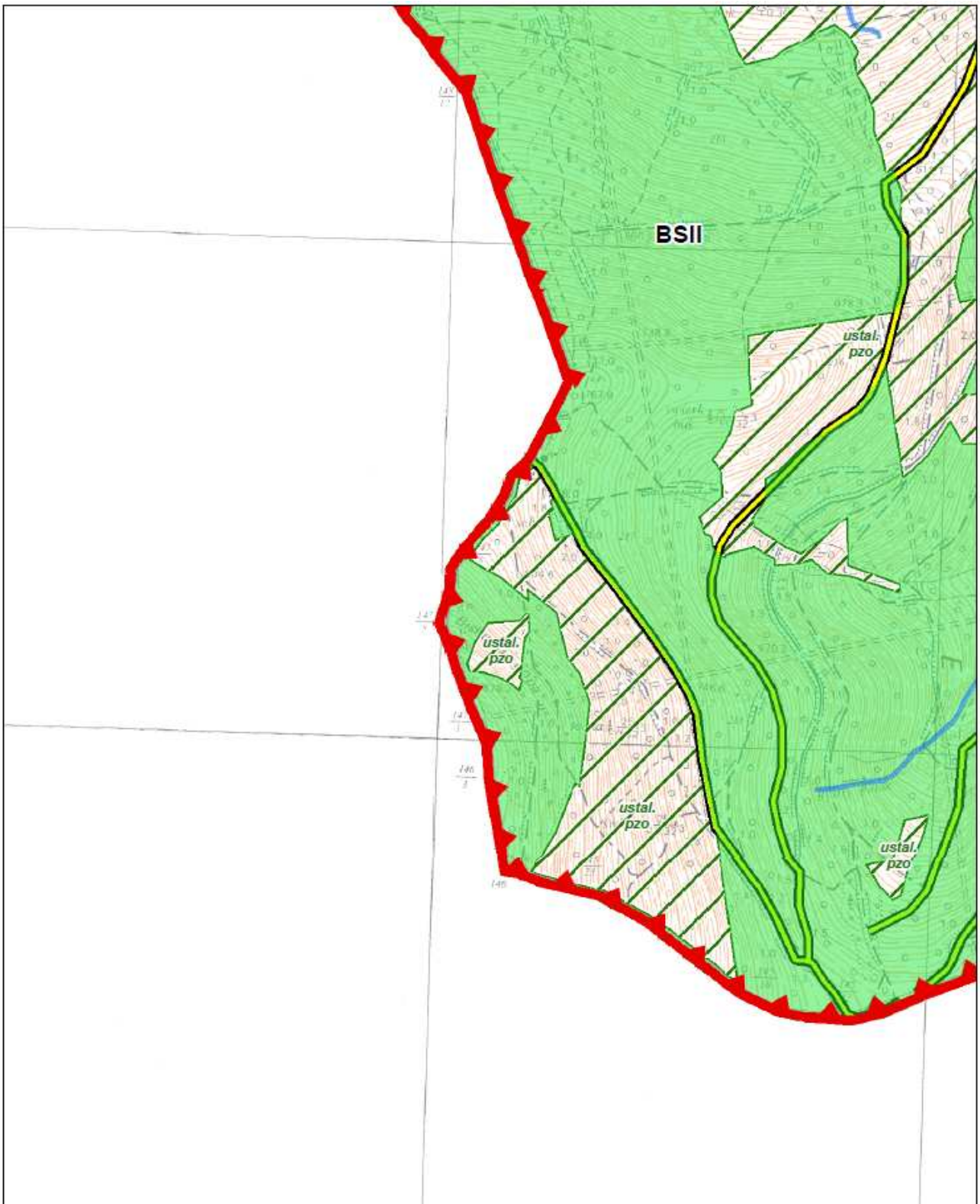
**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 40 z 45

Sekcja: E02

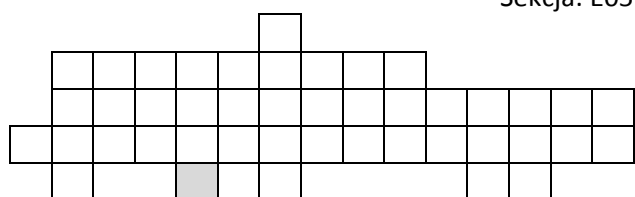

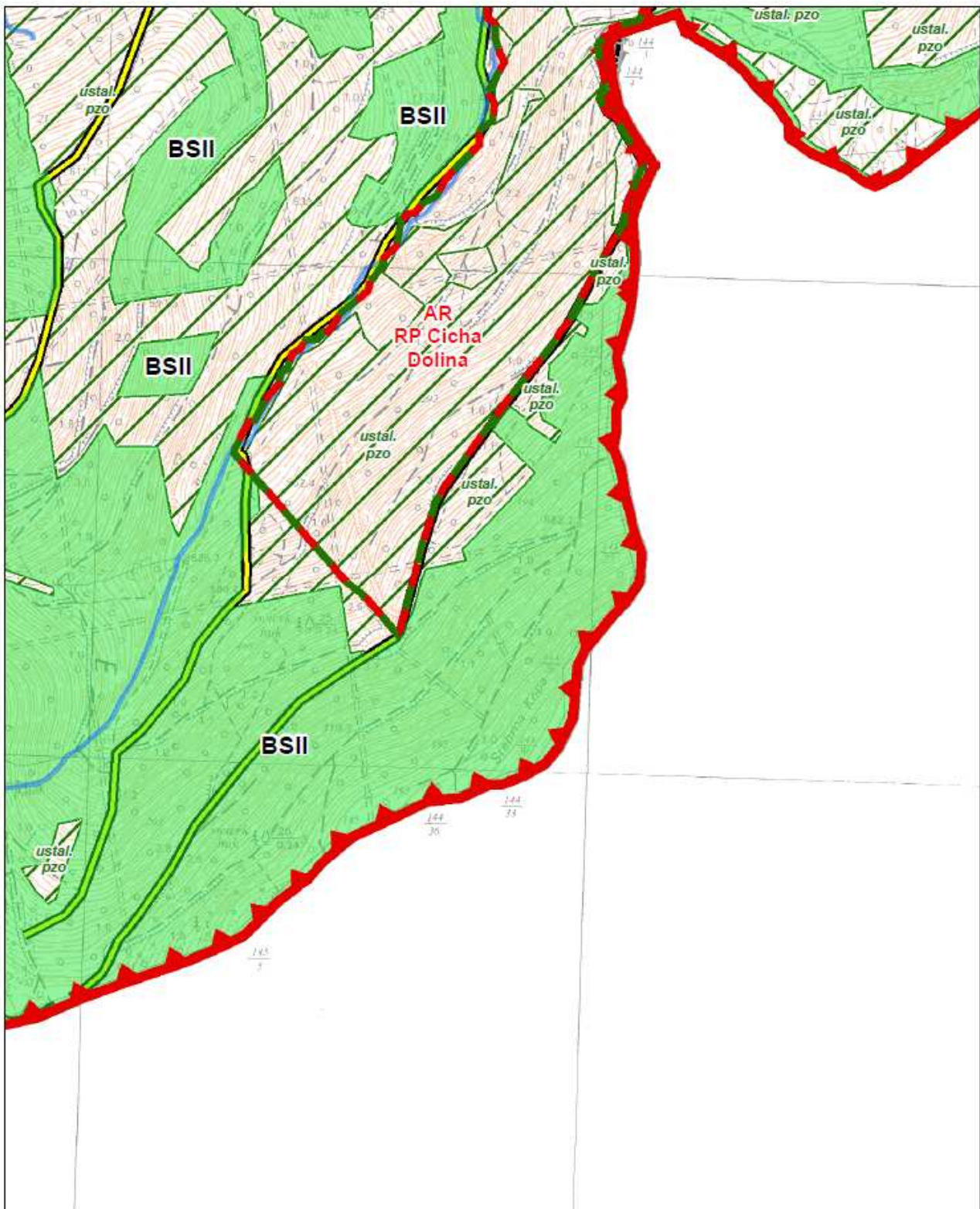
**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 41 z 45

Sekcja: E05

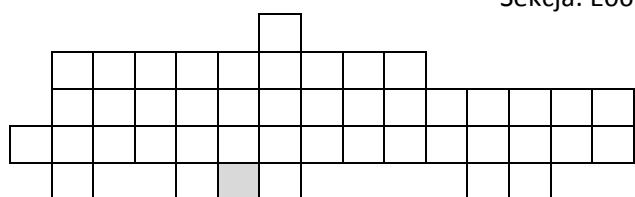

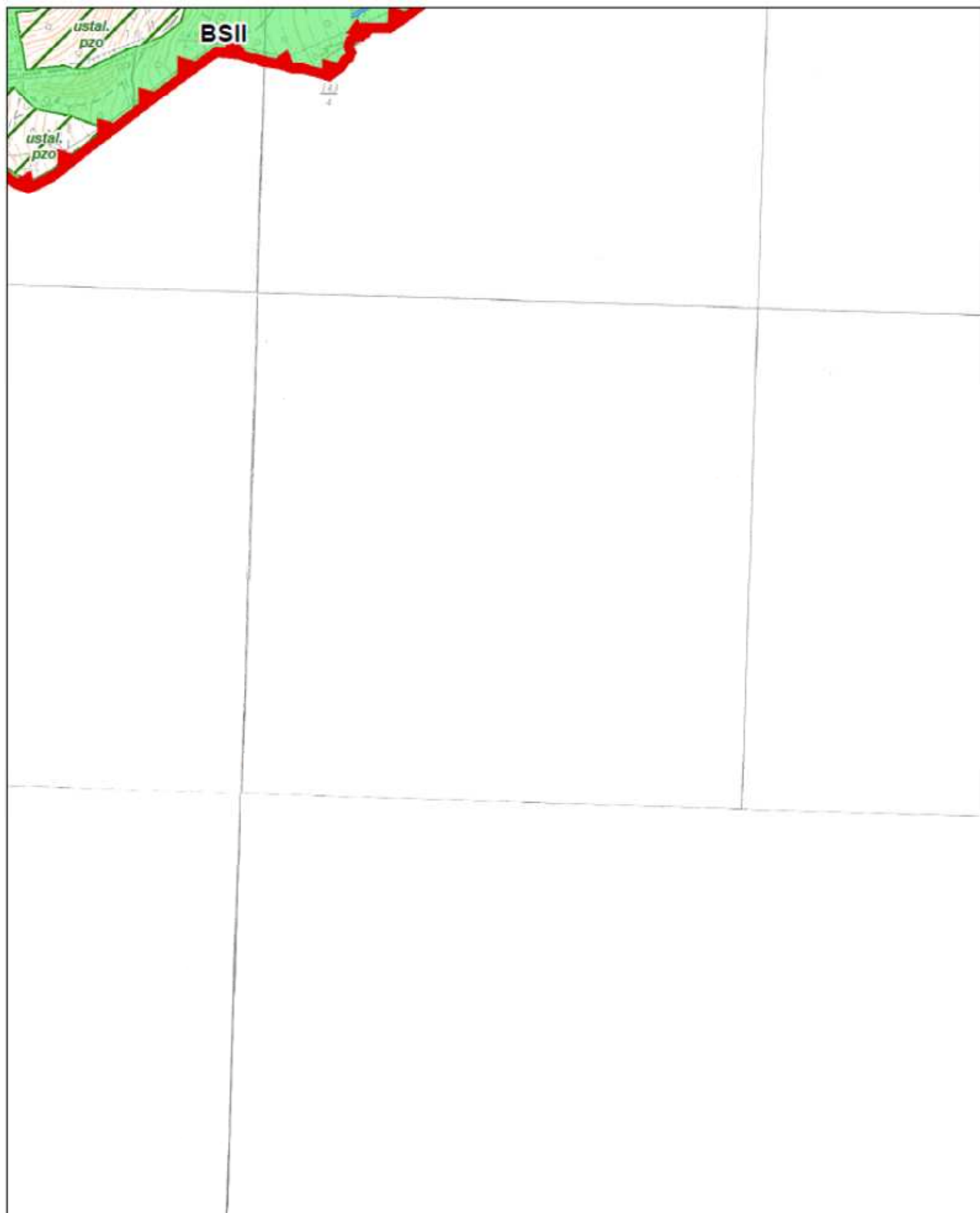
**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 42 z 45

Sekcja: E06

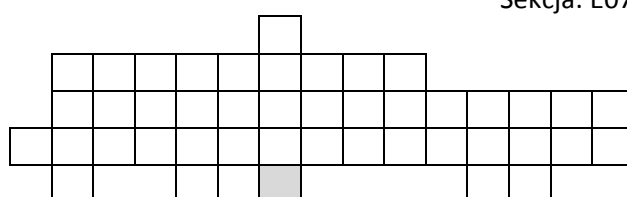

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

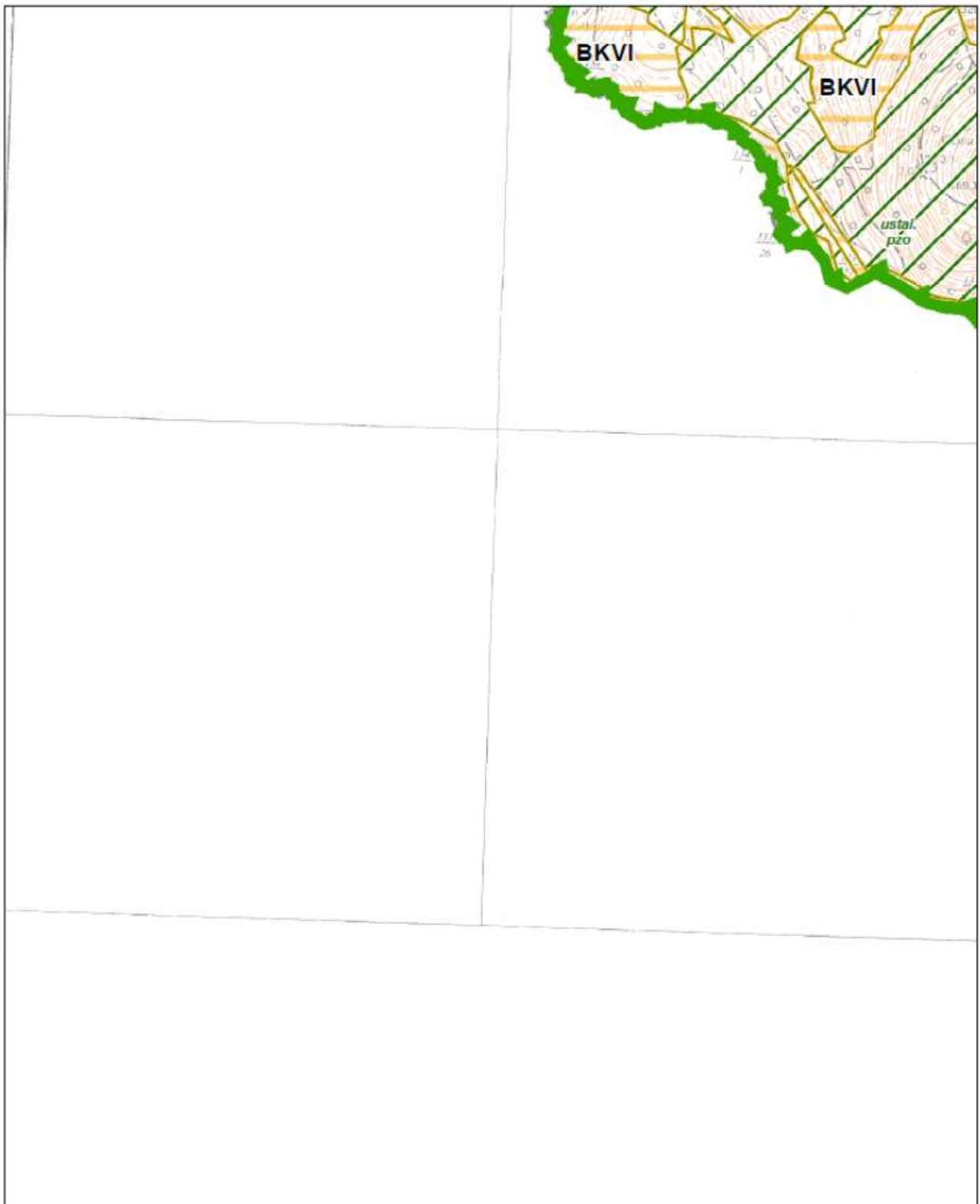
Sekcja: E07

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 43 z 45

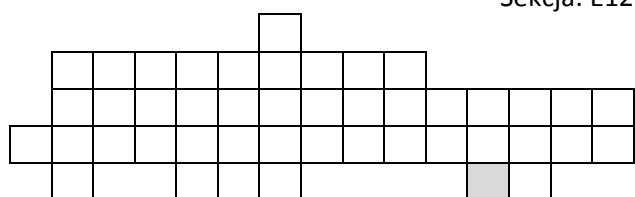

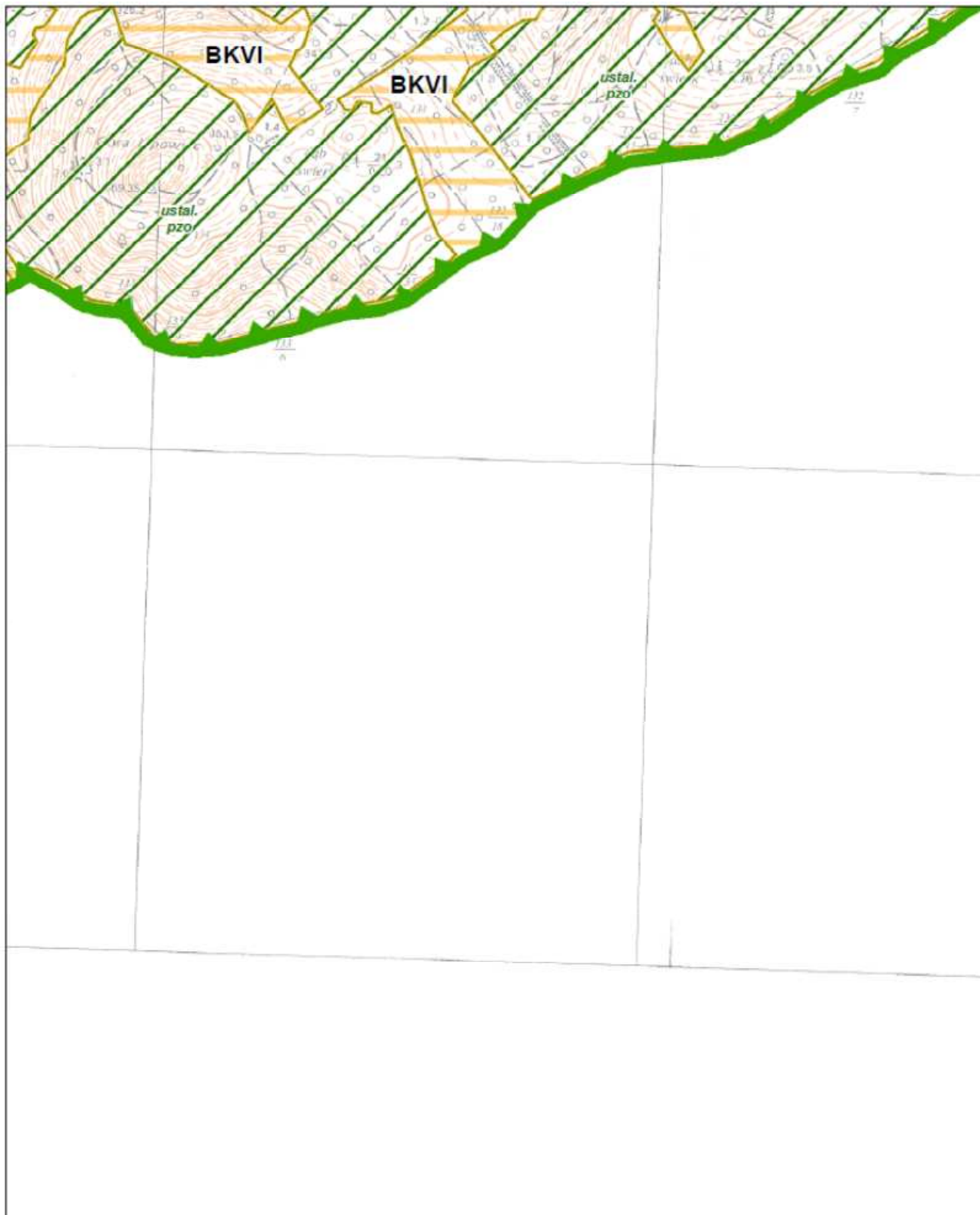
**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 44 z 45

Sekcja: E12

**PLAN OCHRONY PARKU KRAJOBRAZOWEGO
„GÓRY OPAWSKIE”**

Mapa działań ochronnych
Skala 1:10 000

Sekcja 45 z 45

Sekcja: E13

